

3/1352

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12  
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 29-వ తేది శనివారము  
శ్రీ క్రొధననామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 127

సంచిక ౧౨౭

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చిటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,  
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.  
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

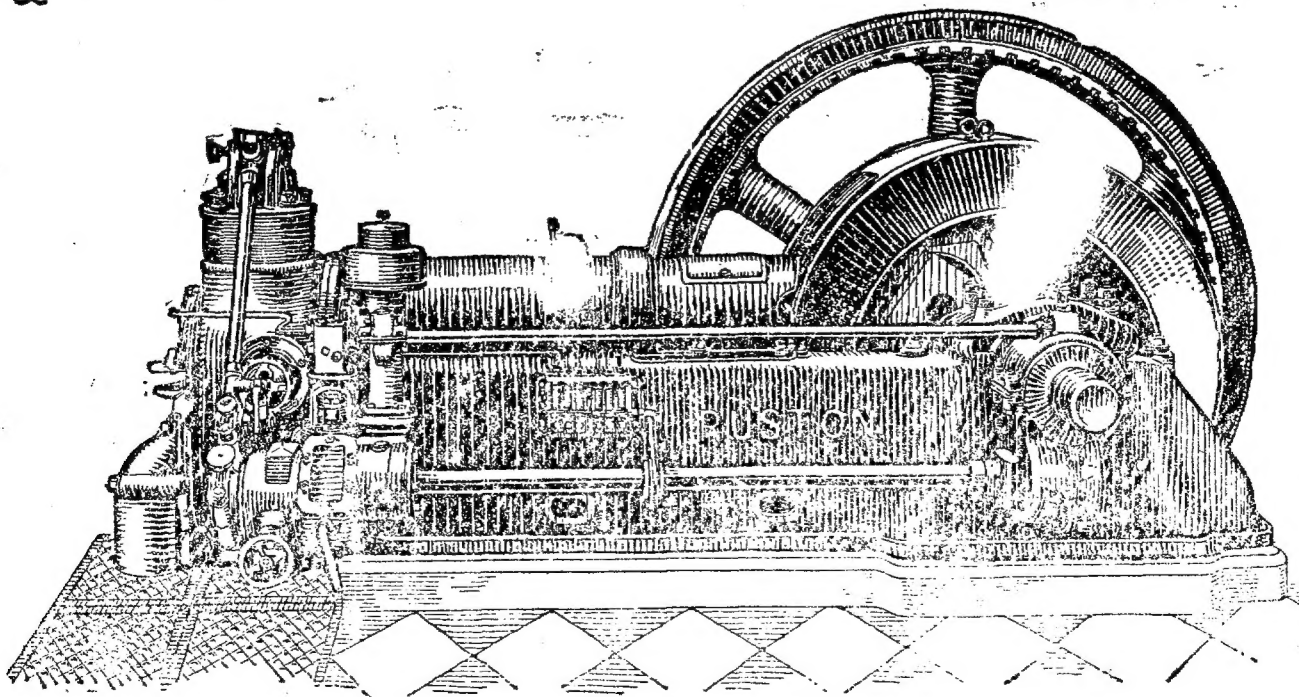
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును గుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర  
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున  
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును  
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

## ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న  
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంటెను  
మిక్కిలి పోడిమిగలది.  
తక్షణమే కదులును.  
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,  
మున్నగునవి లేవుపోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన  
నూనె చాలును.  
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.  
చతురతనిమియు ఉండ  
నవసరము లేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యోటరాగుకు వ్రాయుడు

(388)

మద్రాసులో సోల్ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60 మద్రాసు.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు

మ ము ల ను మ రు వ కు డు



ఆకాశము  
కలుగదు!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద ప్లాకుతో నున్నది!!

తృప్తికరముగా  
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కంపులు సాదీగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యూములకు కావలసిన మోపులు, పలు కమల చేతగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెముగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నీమణెంజికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము.

తృప్తికరముగాలేనిదో వైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకదాని మానమృతమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

# రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యోటలాగు ఉచితము.

## హనుమాన్ కాపింగ్ పెన్సలు

1727

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరువీధి, మదరాసు.

పవుక్ టెక్సేనా ఎక్స్‌పోర్  
సైజు నూ డెక్ ట్యూ, ట్రా  
యింగ్, గ్రాస్ బుక్కులు,  
పూర్విక్ కాపింగ్ పెన్, ర్  
లెటర్ పెన్ మిక్కిలి మేలైనవి.



జా ర్జి ట్రా ల్పు

లై ను స బ్బు

ప్రాకేశమందు అంతటను ప్రసిద్ధిచెందిన

టా యి లె ట్ - డి - లూ క్సు

అ ను



అ త్త రు

చర్మమునకు దానియొక్క అమోఘమైన సువాసనను

కలిగించి, ఉపయోగించి చాలసేపైన విప్లుట

గాలిలో దాని సువాసన అద్భుతముగా వ్యాపించును.

ప్రతిచోటను వెలకుదొరకును లేక ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. అడికప్ప చెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

వెరల్ నెప్సల్ బైసిక్లెటికిని మంచి ముత్యము వంటిది.

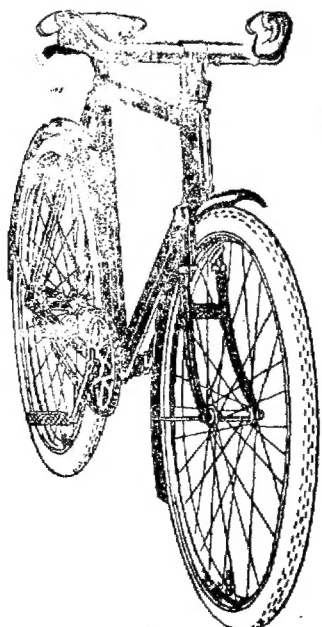
ప్రతిభాగమును  
మంచిస్థితిలో నున్నది.

5 సంవత్సరములవరకు

పూచీ యివ్వబడును.

డన్ లప్ టైరులతో సహా

ధర రూ 85 లు మాత్రమే.



పూర్తిగా బ్రిటిష్ వారిచే  
తయారుచేయబడినది.

దక్షిణదేశమందు అంతటను

ప్రతి సైకిల్ షాపునందు

దొరకును.

2

Sole Agents:--English Cycle Motor Importing Co.,  
Branch:— 3, Mount Road.  
9, Broadway, MADRAS.

రుక్మణియే మీ యింటియందు

2128

వంట చేయనిండు

మానుప్రసిద్ధమైన రుక్మణి కుక్కరును ఉపయోగించి మీరు, మీస్త్రీలు వంటచేయ కష్టమునుండి విముక్తులు గండు. అన్ని కుక్కరులకంటెను ఇది శ్రేష్ఠకర మయినది గొప్పవారిచే యోగ్యపత్రిక లివ్వబడియున్నది. దశమైన ఇత్తడికేకులచే తయారుచేయబడి బాగుగా కళాయి చేయబడినది.

సైజులు ధరలు

ఒకరికి	ఇద్దరికి	4 గురికి	6 గురికి	8 గురికి
రూ 18	రూ 18	రూ 22	27	35

వివరములు గల పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును.

Rukmani Cooker & Co.,

19 West Made Church St, Royapuram Masdra

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము

కొద్దిరోజులువరకు వెల 8-0-0.

2048

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.



## బ్రిష్ట సూత్రార్థ చంద్రిక తెలుగువచనము

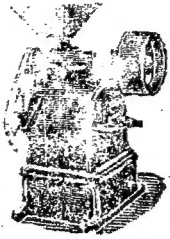
రెండుసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12.  
తెలియనివానివత్తు, పట్టిక " 8.  
ద్యావశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెలుగు 8.  
అష్టకవీయము, నూతనము ద్రితము రావుసాహెబు గిడుగు  
వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము  
పరిష్కృతలక్షితతో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ. 8.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు నన్ను,

292, ఎస్. నేడ్, మద్రాసు.

## మీరు నిరాశచెంద నవసరము లేదు



మీరు ఉపయోగించుచున్న రైస్ హెల్లరులు మీరు కోరినంతవఱకు  
చేయకపోయినప్పుడు మీరు నిరాశచెంద నవసరములేదు. అయితే యిప్పుడే  
మా వద్దకు మా లండన్ కార్యాలయమునుండి వచ్చిన సిలండరులను ఉప  
యోగింపుడు. మీరు కోరునంత పని తప్పక యిది చేయును. మరియు నెం.  
1, 2, 7 రులు రైస్ హెల్లరులు, పాలిషరులుకూడ మాయొద్ద నున్నది.

**B. D. BERY & Co.,**

Engineers, & Machinery Merchants, 8, Sembudoss St., G. T., Madras.

తంజి విలాసము: "బిబిటికో"

హెడ్ ఆఫీసు

బొంబాయి.

విదేశకార్యాలయములు

బర్లిన్ & హంబర్గు.

**BOMBAY BERLIN TRADIGO Co.,**

**25 MOUNT ROAD, MADRAS.**

కాన్టెనర్లు

నెట్టెట్ కెమరాలు

హాఫ్స్ కెమికల్స్, వేటలు,

కిండర్ మాన్యు సండ్రీస్ మొదలగువాటికి

ఇండియాకు, బర్మాకు, స్లోట్ ఏజెంట్లు.

1949

అమెచ్యూర్స్

డెవలిప్మింగ్, ప్రింటింగ్,

ఎన్లార్జింగ్ మొదలగు

వాటియందు మాకు

ప్రత్యేక పేరుగలదు.

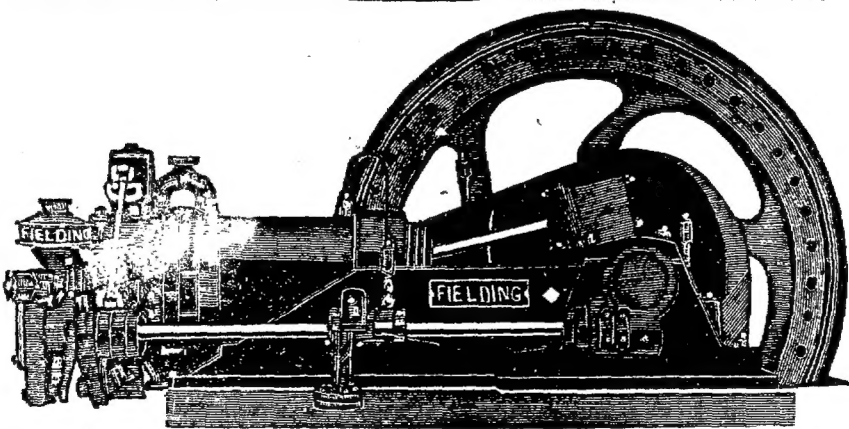
వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు కట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.

ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

## "ఫీల్డింగ్"

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్వీక్స్టార్ ఫీల్డింగ్ కెమిడీ శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు  
రెండేనిమిషములలో స్టార్టు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్టు  
చేయుటకు వేపరైజరు  
కాల్చవలసిన అవసర  
ము లేదు.



వేపరైజరు తరుచుగా  
క్లిన్ చేయవలసిన  
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబలము గలవియై పుండుటవల్లనున్న, యంత్రసామగ్రి యెక్కువగాను, చిక్కుగాను  
లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లనున్న, యేవిధమైన తొందరలులేక బహుసులభముగాను, చక్కగాను ప్రసరించేయుటలో  
చాల ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి. క్రాడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ. యెటువంటి మడ్డి క్రాడు ఆయిలు అయినను ప్రవయోగించవచ్చును.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్స్, 12, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు:— కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులున్న, యెవైరు రైసు హెల్లరులు, బెల్టింగు, ఫుల్లిలు,  
పాప్టింగు, పంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్టాక్లో నుంచబడును.

"ఫీల్డింగ్" గ్యాసు యింజనులు, "లాంజి" స్టీము యింజనులు సరసమైన వెలలకు సప్లయిచేయబడును.

మాతన ప్రచురణ ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురణ

# శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న భాగము ముద్రించునైనాము.

12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లాజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 8-0-0

2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతినిగురించి ఏల కలతజేందెదరు?

కె. ఎం. బెనర్జీ గారి

Wide-World English Correspondence.

సహాయముచే సదగుపద్ధతులు చక్కగా చేర్చుకొనుడు.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతులు యిందులో పూర్తిగాను, విపులముగాను గలవు.

**విషయములు:**—అనుభవముపై వ్రాయబడిన ఉత్తరములుగల ఆంగ్లాయములు విపులముగా గలవు. వ్యాకరణ సిద్ధాంతములు, భాషీయములు మొదలగునవి నమస్కరించి వ్రాయబడినవి. ఇదిగాక అన్నివిషయములను గురించి, వ్యాపారసంబంధము, బహులు వుత్తరములు వ్రాయుట, చిన్న వ్యాపారములు, పత్రములు, కోర్టు, ఇన్జీన్ ట్యాక్సు, మునిసిపాలిటీ, కుటుంబము, పాఠశాలలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు గలవు. వ్యాయసంబంధమైన ఫారములు, మామూలు ఫారములుకూడ గలవు. ఇది విద్యార్థులకు అమూల్యమైనది. ప్రతి 1 కి ధర రూ 1-12-0.

వి. పి. పోస్టేజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

1770

అన్ని చోట్లలోను యేజంటు కావలెను.

INDUSTRY OFFICE (BOOK Dept.)

22, SHAMBAZAR BRIDGE ROAD, CALCUTTA.

నోటీసు

డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., ఇంజనీయర్స్, మెద్రాస్ 2278

మా కంపెనీలో చిరకాలము మేనేజరుగానున్న చల్లా లక్ష్మీనరసింహాచార్యుగారున్న, క్యాంపస్ గానున్న చల్లా పాపయ్యరాజు, నరసింహాచార్యుగారు మా కంపెనీలో సంబంధము వదులుకొన్నారు. గనుక, యింతటినుంచి మా కంపెనీ తరపున వారలతోనే వ్యవహారములున్న జరపకూడదనియు, మాకివ్వవలసియుండు సాములు, ఆర్డర్లు వగైరాలను వారలకివ్వక, మా ఆఫీసుకు డైరెక్టుగానే పంపించవలయుననియు, వారల కిచ్చునెడల మేమంగీకరించమనియు యిందుమూలముగా మా ఖాతాదార్లకును, యితరులకును తెలియపర్చడమైనది.

మెద్రాస్, 31-7-25 సం॥

డి. లక్ష్మీపతి శాస్త్రి, ప్రాప్రయిటర్.

కోబ్రా

మృదువైన ఛర్మమును



శుభ్రపర్చుటయందు



దీనికి సాటిలేదు

తయారుచేయువారు

బెత్ అండ్ పాట్, లిమిటెడ్.,

వాట్ ఫోర్డ్,

ఇంగ్లాండు.

(5)

గుంటూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలు

గుంటూరు పురపాలక యెన్నికలచరిత్రలో నిన్నటికి తానుకాక కార్యదీక్ష యెన్నడును ప్రబంధింపబడి యుండలేని నిన్నటిదినమున 18 వ వార్డులోను అనగా అగ్రహారం ఉత్తర రహత్ పేటవార్డులో ఎన్నికలు జరిగినవి. 2 వార్డులలో బ్ర. యంతాహము మిన్ను ముట్టెను. ప్రజలవారికిగ యెన్నికహక్కును కడుసంతోషముతో నుపయోగించిరి. అగ్రహారం వార్డుకు గురు అభ్యర్థులుండిరి. అందరు వైశ్యశిఖావంశులే. ఒకరు ఒకరి దీనిబోవువారుగారు. ఇతరపట్టణములోవలె యిచట కులకక్షత తావులేకబోవుట సంతోషహామము. అగ్రహారమువార్డులో స్ప. సిద్ధ కాంగ్రెసువాదులకు మద్ది రాధాకృష్ణయ్య గారు నిలచి గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి కుమారుడు అక్కేశ్వరరావుగా యభ్యర్థులలోనొకరు. గొల్లపూడి పుల్లయ్య, పత్రి సుబ్రహ్మణ్య తూనుగుట్ట సర్వయ్యగార్లుగూడ దానికి యభ్యర్థులే.

నిన్నటి దిన మంతయు బజారులో కొంత మాయబడినది. వర్తకులందరు వారు దినచర్యను మామోని రెన్నికలలో మునిసిపాలిటీ. బజారులో మోటారుల కంతులే బోయెను. వోట్లకు కనబడుటయే చాలు. మోటారులోనికి లాకొని వోటునిచ్చుటకు దీనికొనిపోయిరి. మోటారుల ముంగి “మోవోటును అక్కేశ్వరరావుకు యివ్వండి” అని వ్రాయబడి అట్టులుగట్టబడినది. గోడలపైగూడ నట్టి సుద్రితకాగితములంటి చుడెను. కరపత్రములు గూడ పంచిపెట్టబడినవి. స్వరాజ పార్టీవారు శ్రీరాధాకృష్ణయ్యగారికి చాల సాయముజేసిరి శ్రీ యుత మద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు గూడ సాయబడిరి. వార్డులోని వోట్ల నన్నిటిని రి గురు పంచుకొనవలసివచ్చెను. ఒక్కవోట్లకు రి గురు నభిలషించుచుండిరి. అందుచే నేను హామరము సంకలము గాజొచ్చెను. పట్టణములోని జనులచే మునిసిపల్ కార్యాలయమంతయు నిండికృతమైనది.

రహత్ పేటకు శిశింబి శేషగిరిరావుగారిని కాంగ్రెసు యభ్యర్థిగా నిలువబెట్టిరి. శేషగిరిరావుగారి ప్రత్యర్థి గ మోతడక కృష్ణయ్య పంతులు గారు నిలచిరి. వీరు పీఠిబడిని బెట్టుకొనిన వృద్ధయాచార్యుడు. ఆవార్డులో వారివద్ద విద్యనేర్చుకొననివారు లేరు. చాల సన్మాన్లులనీ వాడుక. వారికి చాల పలుబడినూత్రముగలదు. ఆపేటలో గూడ నిన్నటిదినము యంతాహము యనుమడించెను. స్రాద్ధనసండి సాయంత్రమువరకు ప్రజావళి మునిసిపల్ కార్యాలయమువద్దనే యుండిరి. సాయంత్రము రి గంటలకు యెన్నికలు ముగిసెను. రి గంటలకుపైన రహత్ పేటవార్డు పై బెరువబడినది. అంతవరకు శేషగిరి రావు గారు దృఢ నిశ్చయముతో డనే యుండిరి. వోట్లు లెక్కపెట్టబడినది. అంతకుముందొక విషయముగూడ జరిగెను. దుగ్గిరాల వెంకటప్పయ్యగారు వారి యభ్యర్థిత్వమును హఠాత్తుగా మానుకొనునట్లు తెల్లవారు నప్పటికి బెర్చిరి. అందుచే శేషగిరిరావుగారి లాభము చేహారునని పలువు రభిప్రాయబడిరి. చివరకు కృష్ణయ్యపంతులుగారికే 72 వోట్లభేదముతో జయముచేకూరెను. వోట్లభితిము.

కృష్ణయ్యపంతులుగారు	168
శేషగిరిరావుగారు	96
చెడిపోయినవి	12
దు. వెంకటప్పయ్యగారు	3

రాత్రిపూట వివిధ మేళములతో రహత్ పేట వాస్తవ్యులు సతివైభవముతోనుండి గురువుగారగు కృష్ణయ్యపంతులుగారిని పుష్పమాలాంకృతులజేసి యూరేగించి గురుపూజనర్చిరి. అగ్రహారము హడావుడి చాల జాప్తిగానుండెను. కుమారు 9 గంటలకు బేల్ బోపెట్టె తెరువబడి వోట్లు లెక్కించుటకు మొదలుబెట్టిరి. ప్రథమమున శ్రీరాధాకృష్ణయ్యగారు ముందంజవేసిరి. జనులలో సంతోషము చెలరేగెను. ఇంతలో అక్కేశ్వరరావుగారు కలసికొని 1,2 వోట్లధికముగ సంపాదించుకొనగలిగెను. జనులలో నిశ్శబ్దము రాజ్యమేలెను. మరల రాధాకృష్ణయ్యగారు ముందుకు వచ్చిరి. జయ జయ శబ్దములు మిన్ను ముట్టి మరల అక్కేశ్వరరావుగారు గలసికొని ముందుకు వెడలిరి. ఈతీరున లెక్కయంతయు పూర్తియయ్యెను. చివరకు 2 వోట్లలో రాధాకృష్ణయ్య గారు అక్కేశ్వర రావుగారితో నోడిపోయిరి. జనులలో చాలమందికి నిరాశ విచారములనించెను. రాధాకృష్ణయ్యగారు నోడిపోవుట కేవల దురదృష్టముగాని జేరుగాదు. అంతటితో ప్రజలు కార్యాలయమును విడచి వెళ్లుటకు ప్రారంభించిరి.

ఇంతటితో నయినను మునిసిపల్ కమిషనీర్ సభ్యులలో నున్న భేదాభిప్రాయముల మరచి పురసౌఖ్యమునకై అభ్యుత్థులును, ఇతరులును పాటుపడెదరని దలచుచున్నారము.

[ప్రత్యేకవిలేఖరి]



## గుడివాడ తాలూకాబోర్డు

కాంగ్రెసు పక్షమున మహాసభ

విజ్ఞప్తి

4. మన గుడివాడ తాలూకాబోర్డు ప్రభుత్వమువారు విచ్చిన్నముచేసి తిరిగి క్రొత్త యెన్నికలు జరుపుటకు ఉత్తరువు చేసియున్నారు. క్రొత్త యెన్నికలు కొలదిదినములలో రానున్నవి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానము ననుసరించియు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ తీర్మానమును శిరసావహించియు మన జిల్లాలోని గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు కూడా కాంగ్రెస్ పక్షమున అభ్యర్థులను నిలువబెట్టుటకు సంకల్పించినాము.

2. శ్రీ శ్రీ దేశబంధు దాసుగారి యాజమాన్యమునకుల కత్త పురపాలకసంఘము కాంగ్రెస్ వారి యధీనమగుట మిరచి గిన విషయమే. దాసుగారు దివికిగల పదవ గాంధీమహాత్ముడే స్వయముగా నేనుగు ప్రగారిని కలకత్తా కార్పొరేషనుకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నిక జరిపించుటయు, ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిఘటన మొనర్చుటకుగాను స్థానిక సంస్థలను కాంగ్రెస్ వారు వశపరచుకొనుట యవసరమని గాంధీమహాత్ముడు సమర్థించుటయు, అహమ్మదాబాదు, అలహాబాదు, పాట్నా మొదలగు మ్యునిసిపాలిటీల నేమి, మన ఆంధ్రదేశములోని గుంటూరు, బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ మొదలగు పురపాలకసంఘములను, రామచంద్రపురం, భీమవరం, అమలాపురం మొదలగు తాలూకాబోర్డులకు కాంగ్రెస్ వారు యిదివరకే వశపరచుకొని పాలించు చుండుటయు, చెన్న పురిలోను, మన రాజధానిలోని యితర ప్రాంతములలోను తీవ్రమగు ప్రజాప్రబోధము గావించి స్థానిక సంస్థలను కాంగ్రెస్ వారువశపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండుటయును గూడ నెల్లరకును దెలిసిన విషయమే.

3. అధికారవర్తననునకును, వారిననుసరించి నడచుచున్న మంత్రివర్గమునకును, జోహారులు గావింపకుండ, స్థానిక సంస్థలందు స్వతంత్రత తాతనరామును నిర్మించి, స్థాప్తమగు ప్రజాపాలనమును నెలకొల్పుటకును; కాంగ్రెస్ నిర్మాణకార్యక్రమమును గ్రామ పునర్నిర్మాణమును, ఖద్దరు, జాతీయవిద్య, హిందీభాషల వ్యాపకమును, మద్యపాననిషేధప్రచారము వగైరా తద్వారా కొనసాగించుటకును; ప్రజలకు నేపథ్యము వలెనని సంకల్పమును ప్రతినిధులయందు స్థిరముగాపురికొల్పి ప్రజోపయోగ రాజ్యములను చేయించుటకును; స్థానిక సంస్థలను రాబోవు స్వరాజ్యస్థాపనకు పునాదులుగా గావించుటకును, కాంగ్రెస్ వారు పిటిలో ప్రవేశింప నుద్దేశించినారు. ప్రభుత్వపక్షమును, ప్రతిఘటించుచు, ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహమును సరకుజేయక, కేవల ప్రజాపక్షమునే యనులించుచేడి కాంగ్రెస్ వారికితోడ్పడి వారికి జయమునొడగూర్చు భారము ప్రజలయందే కలదు. కావున తాలూకాలోని వోట్లెల్లరును కాంగ్రెస్ సంఘమువారిచే నియమింపబడిన అభ్యర్థులకే తమవోట్లనిచ్చి, కాంగ్రెస్ యొక్క గౌరవమును నిలువబెట్టి, తమ విద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుకొందురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

4. ఇట్లు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటవల్ల అనవసరపు కక్షలు విడదాడి, తాలూకాకు గౌరవము సంపాదించుటయేగాక, నవీనత్యాగగర్లు డగు శ్రీ శ్రీ దేశబంధు దాసునకును, లోకోత్తరపురుషు డగు శ్రీ గాంధీమహాత్మునకును, శ్రీ భారతమాతకునుగూడ అత్యంతప్రీతికరముగ నేవతేసిన వార మగుదుము.

5. కనుక యిందులకు కావలసిన నిర్ణయముల నన్నిటిని చేయుటకు యీనెల (ఆగస్టు) 31 వ తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము, 2 గంటల మొదలు సాయంత్రము 6 గంటలవరకు, కాంగ్రెసు యాజమాన్యముక్రింద, గుడివాడలో కమ్యువారిషత్రులో జరుగు సమావేశమునకు కాంగ్రెస్ యం దభిమానము గల వోట్లందరును తప్పక దయచేయగోరుచున్నాము. బెజవాడ పురపాలకసంఘాధ్యక్షులును, (మ్యునిసిపల్ ఛైర్మన్) ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ స్వరాజ్యపక్షాధ్యక్షులును, దేశము నడక అమిత త్యాగముచేసి కారాగృహవాసము సంతోషముతో స్వీకరించినవారును ఆన శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశీ శ్రీరరావు పంతులుగారును సభకు అధ్యక్షత వహింతురు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు, కాంగ్రెస్ (అధ్యక్షుడు.) కార్యస్థానము బందరు, భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావు, (ప్రధాన కార్యదర్శి.) ౨౦-౮-౩౫.



జీవమువలె ప్రాణాధారమైనది:—మీ బిడ్డలు బాగుగా పెంచుటకు మన్నారా ఆహారది మీకు నిజముగా తెలియవలెను. మీ బిడ్డలయందు మీరు యెంత విశ్వాసముగా నున్నను తగని యాహారము లిచ్చుటచే వచ్చేడి వ్యాధులను పొగొట్టుకొనజాలరు. తల్లిపాలలో గుణమునందుగాని, లేక పరిమాణమునందుగాని లోపమున్నపుడు కేరే తృప్తికరమైన ఆహారము గాకొనవలెను. ఈ ఆహారము గట్టికండను, అనేక ఎముకలను, నిజమైన మంచితోగ్గయును బిడ్డకు కలిగించును.

**Glaxo**

"THE VITAMIN MILK FOOD"

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును"

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు చిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి లోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు ఆండు కో., లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నిచోట చే నుబడినవి.) కపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు 1888

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యుల తీర్మానము.

ది. 26-8-25 తేదీన గుడివాడ భజనసమాజ మందిరములో జరిగిన పై సంఘసభ్యుల సమావేశమునందు యాక్రింది తీర్మానము చేయబడినది.

1. అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీవారి తీర్మానము ననుసరించియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారి తీర్మానమును శిరసావహించియు, మన జిల్లాలోని గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు కూడా కాంగ్రెస్ తరపున అభ్యర్థులను నిలువబెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది.

2. ఈ క్రింది దరఖాస్తుస్థానములోని ప్రమాణపత్రమును అంగీకరించినవారు మాత్రమే కాంగ్రెస్ తరపున అభ్యర్థులుగా నుండుటకు అర్హులనియు, అట్టివారు తమ దరఖాస్తులను సెప్టెంబరు 8 వ తేదీనగాని అంతకు ముందుగాగాని జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యస్థానమునకు పంపవలెననియు, అట్లువచ్చిన దరఖాస్తులను యీ సంఘమువారు వివర్షించి, ఆ యాశీర్వాదలకు అభ్యర్థులను వెంటనే ఖాయపరచవలెననియు, తీర్మానించడమైనది.

3. గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులను నిల్పుటకుగాను ప్రచారము నిమిత్తము ప్రస్తుతము బి వందరూపాయలు మంజూరు చేయడమైనది.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి దరఖాస్తు స్థానము.

మహారాజశ్రీ తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి గారికి.

అయ్యా (1) నేను గుడివాడ తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలలో ఫీర్మాకు అభ్యర్థిగా నుండగోరినాను.

(2) నేను గ్రామ కాంగ్రెస్ సంఘములో సభ్యుడను. కాంగ్రెస్ నియమాలకు బద్ధుడనై నడచుకొందును.

3. నేను ఎప్పుడును ఖద్దరునే ధరింతును. వాస్తంత్ర ఉపయోగము నిమిత్తము విదేశ వస్త్రములను యెన్నడును కొనను.

4. నేను ఖద్దర వ్యాపకము హిందూమహామ్మదీయ ఐక్యత, అస్పృశ్యతానివారణము, మద్యపాన నిషేధములయందు విశ్వాసము గలవాడను.

5. కాంగ్రెస్ నిర్మాణకార్యక్రమమును తాలూకాబోర్డు ద్వారా జరిపించుటకు తోడ్పడెదను.

6. మంత్రులకుగాని, ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగులకుగాని, వినతిపత్రములను విందులను నొసంగుటకు ఒప్పుకొనను.

7. జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘమువారు యేర్పాటుచేయు ఉపసంఘమువారుగాని నన్నెన్ను కొనిననే, నేనభ్యర్థిగా నిలిచెదను. నన్నెన్ను కొననిచో నేను అభ్యర్థిగా పోటీచేయువాడను కాను.

జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారు బోర్డు సభ్యత్వపు వదలికే నన్ను రాజీనామా నిమ్మని తీర్మానించినచో, అందుకు కారణములతో నిమిత్తములేకుండా బద్ధుడనై యుండగలవాడను.

భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావు

(కార్యదర్శి)

డి.యల్.రాయి నాటకరత్నములు

దుర్గాదాసు— సినిమాలో ప్రదర్శింపఁ

బడి ఆంధ్రులహృదయము కొల్లగొనిన నాటకరాజమిదియే. తెలుగులో నిట్టి నాటకరాజము వేరొకటిలేదు. రు 1-4-0

మేవాడు పతనము— ఇదియు నట్టిదియే రు 1-4-0

కాళిదాస భవమాతులు— నాటకములగూర్చిన చక్కనివిమర్శనముర్పు 1-0-0

ఆంధ్రగ్రంథ రత్నాకరము,

గుడివాడ, కృష్ణా.

పురాణం సూరిశాస్త్రి గారి

ప్రసిద్ధగ్రంథములు

నాట్యాంబుజము 1-8-0 నాట్యోత్పలము 1-8-0

విమర్శక పారిజాతము 1-0-0 ఆంధ్రనాటక సంస్కరణము 1-0-0

నాట్యాశోకము 1-8-0

(అమ్మలో నున్నది) వి. పి. పాప్టికీ ప్రశ్నోకము.

మానేజరు, విద్యానిలయము,

2264

బందరు.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

విల్లారి శెట్టి లక్ష్మీవతిరావునాయుడుగారికి మీ వోటు నివ్వవలెను

కాకినాడ, ఆగస్టు 27:—నిన్న రాత్రి 7 గంటలకు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియగు విల్లారి శెట్టి లక్ష్మీవతిరావు నాయుడుగారికి వోటు నివ్వవలసినదని 12 వ క్లాస్ లో రామకృష్ణరావు పేరు కోవెలనంద్ర సభ గావించబడినది. శ్రీయంత లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు అగ్యుతులుగనుండి కాంగ్రెస్ పార్టీని ఏర్పరచుటయొక్క దానియొక్క ఆశయము, కలకత్తా కాంగ్రెస్ లో కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఆధిక సంఖ్యావర్గముగానుండి చేసిన పనియొక్క లక్ష్యములను పరిచయించి ప్రజాసేవకుడుగ నుండవలసిన లక్ష్మీవతిరావుగారికి వోటు నివ్వవలసినదని ప్రబోధించిరి. సభా ప్రారంభమున శ్రీయంతలు క. ల. న. సోమయాజులు ఆసంతు సుబ్బారావుగారు జాతీయగీతములు పాడిరి. “హరిహరీ నారాయో ఆదినారాయణ” అను దేవతమైన జాతీయగీతము సభ్యుల నందర నాకర్షించెను.

శ్రీయంత కాకుళవరపు శేషగిరిరావుపంతులు బి. ఏ. బాల్ అబ్ లాగారు పివవ ఉపన్యసించిరి. ఈ కాంగ్రెసు కక్షగా నేర్పడుట అమెరికా లోని తక్కువ హోదా పద్ధతులను దౌర్జన్యము కొరకును స్వప్రయోజనముకొరకును ప్రయత్నించుటకు వీలైనది కాదనియును, పట్టా ప్రజాసేవకులు కలుగజేసి దేశాభ్యుదయ మునకు తోడ్పడుటకు ఈ కాంగ్రెసు పార్టీ ఏర్పడుచున్నదనియు, కాంగ్రెసు ప్రజలనియు, దానిని బలపరచవలసియున్న దనియు తీసుకొని సామాన్యజనులందరకును బోధ యగునట్లు ఉపన్యసించి బ్రయత్నించిరి. కాకినాడలో స్వరాజ్య జెండానుగురించి ప్రభుత్వముతో జరిగిన పోరాటము హిందూ దేశమంతయు వ్యాపించి కాకినాడ ఎక్కువ కీర్తిని పొందిన దని చెప్పుచు తనకును ఒక పంజాబు దేశమునకు నందేహతరం పత్రిక ఉపసంపాదకునిగా జరిగిన సంభాషణను తెలియజేసి కాంగ్రెసును బలపరచి కాకినాడయొక్క కీర్తిని పెంపు చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి.

పిమ్మట ఇరుగువర్కుల సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు ఉపన్యసించిరి. వీరు పురపాలక సంఘసభ్యులు, కాంగ్రెసుసభ్యులు కారు. పట్టణాభివృద్ధియందును ముఖ్యముగ వీర ప్రజలు పాటుకొనుచున్నట్లు లకు సదుపాయములందును పాటుపడుచుండుట. పాటకపుజనల మధ్య తిరుగుచుండుటచే నారి కెట్లు బోధింపవలెనో ఆ గ్రామ్య భావయందు చూపిరి. కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియైన లక్ష్మీవతిరావు నాయుడుగారు తన సహాయముతోను తన జన్మసహాయముతోను యింకను యితరసభ్యుల సహాయముతోను సహానిపనులు ఇది వర కావార్తుకు చేసియున్నారనియు, వీర ప్రజలకు సదుపాయములు కలుగజేయునట్టి జన్మలో వీరు చేరుచుండుటచే నీ సదుపాయమైనను నాయుడుగారు చేయవలయునట్లుయే జన్మనారంభించి అమగవచ్చుచుండును, కావున నాయుడుగారు రిజిస్ట్రేలో పనిచేసియున్నారగునకును యింకను సనిచేయుదురు గనుకను ఆయనను ఎన్నుకొనవలసినదనియు, వోట్లపంకగమాట మరచి పోవలసినదనియు నోటు అనునది చాల పవిత్రమైనదనియును, ఆయనకు తన (ఉపన్యాసము) యందు దీవనారంభించి నమ్మకమున్న దిగునకు తనను చూపిస్తామను లక్ష్మీవతి రావుగారికి వోటు యివ్వవలసినదని ప్రబోధించిరి.

ఈబోధలోని వోట్ల చాలనకు అందలు రెట్టిలు, కూలిపనిచేసి బ్రతుకుదురు. ఆ పచ్చినవారిలో నొకరులేని నారి కిగల కష్టములను చెప్పిరి. అందులకు శ్రీయంత యల్లాజోళ్ళుల కామేశ్వరరావుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నికనుండు కాంగ్రెస్ పార్టీవారు యిట్టిని చక్కగా చూపింపి ప్రజాక్షేమమునకై పనిచేయగలరని చెప్పిరి.

సభ 8-15 లకు ముగిసెను.

“లాండ్ రెట్టు” గుర్తప్రబంధి

ఒక క్రొత్తసంబాధ “లాండ్ రెట్టు” గుర్తప్రబంధి, చాలా అందమైనది. అమ్మకమునకు సిద్ధముగా వున్నది. కొద్ది రోజులు క్రిందటనే పని పూర్తి అయినది. యెప్పుడైనను వచ్చి చూచుకొనవచ్చును. గృహల దగ్గర లభించు యాదినవ అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

సి. ఆర్. మూర్తి,

బందరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు సమావేశము

ఆగస్టు 27:—నిన్నటిదినము మ్యూనిసిపల్ సభ జరిగినది. చాలమంది సభ్యులు ప్రేక్షకులుమాడ వచ్చియున్నారు. నిన్న చర్చింపబడిన విషయములలో నీటివనతి యేర్పాటు (వాటర్ వర్క్సు) ఖర్చులు చాల ముఖ్యమైన విషయము. ఈవిషయము అయిదారు నెలలనుండి తీర్మానముగాక యున్నది. ఒకపర్యాయము బాలాజీరావునాయుడుగారు, ముదునూరి వీరభద్రయ్య గార్లుకు పరిశీలన నిమిత్తము నిలిపివేయబడినది. వీరభద్రయ్యగారు ఒకటి రెండు పర్యాయములు రికార్డు తెప్పించిమాంచి యింక రికార్డుకావలసియున్న దని చెప్పినారు. అందువల్ల చెయ్యవలసిన గారు, వీరభద్రయ్యగారు పరిశీలించుటకు ఏర్పాటుచేసిరి. శ్రీ తురగా నరసింహారావుగారు విషయము తెలియపరచవలసినదని కోరగా వీరభద్రయ్యగారు క్లుప్తముగా యిట్లుచెప్పిరి.

వాటరువర్క్సు (నీటివనతి) నిర్మాణమునకు మొదట 4 లక్షలు ఖర్చు మదింపు చేయబడినదనియు, పిమ్మట యుద్ధమున ముట్టచే ఆఖర్కు 6 లక్షలవరకు పెరిగినదనియు, అందు మింజా మర 4 లక్షలపైగా ప్రభుత్వమువారు విరాళముగా నిచ్చినదియు 1,89,000 రూ వరకు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఖర్చుపెట్టి వారని యుచెప్పిరి. ఇందులో గవర్న మెంటువారికి ప్రభుత్వమువారికి జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారము గవర్న మెంటువారి వంతు 4 లక్షలపై చిల్ల యిచ్చివేసినారనియు, మ్యూనిసిపాలిటీవారు తమ వంతును దఫాలవారిగా యిప్పు 19,611 రూ బాకీ పడినారని యు, ఆసామ్యము యిప్పుడు ప్రభుత్వము వెంటనే జమకట్టవలసి నదిగా కోరినదియు తెలియజేసిరి.

ఈవాటరువర్క్సు పనిని యావత్తు డి. పి. డబ్ల్యు. వారు చేసినారు. సామ్య యావత్తు వారిచేతిలో ఉంచబడినది. వారు ప్రతి నెల ఖర్చుల ప్లేటుమెంటు పంపుచునేయున్నారు. 1922 లో డి.పి. డబ్ల్యు. వారు తమ లెక్కనరెనెనదా కాదాయని మ్యూనిసిపాలిటీవారిని అడిగిరి. కాని దానికి యెన్ని రిమెండర్లు, టెలిగ్రాములు వచ్చినను మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసునుండి జవాబు వెళ్ల నీలేదు. దానితర్వాత గవర్న మెంటువద్దనుండి బి. ఓ. వచ్చినది. వాటరువర్క్సుక్రింద ఖర్చుకాగా మిగిలినసామ్యులో తమ వంతు సుమారు 80,000 పైగా తమకు చెల్లింపవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారు అడిగినారు. దానికి జవాబుగా 1924 అక్టోబరులో చెయ్యవలసిన తమ మ్యూనిసిపాలిటీకి వాటరువర్క్సు విషయ మున చాల అధికవ్యయమైనదనియు, తాము యేమి ఇచ్చుకోలేననియు, తమకు డి.పి. డబ్ల్యు. వారిగవర్నమెంట్ 27 నెలలపైగా రావలసినదియు యేమేమో వ్రాసినారు. ఈ 27 నెలల ఎవరెవరు ఉన్నవో ఎవరుచెప్పరు. ఆవు తరములోనే చెయ్యవలసిన గారు తాము తమవంతుక్రింద చెల్లించినది 1,89,000 అని ఒప్పుకున్నారు. దీనిని ఆధారముగా తీసికొని కౌంట్రీబ్యాంకులో పూర్తి చేయుటకు 19,611 రూ చెల్లించవలసి తొందరచేయుచున్నారు. 1,89,000, లో మ్యూనిసిపాలిటీకి డి.పి. డబ్ల్యు. వారు వాపసు చేసిన 10 నెల రూపాయలపై చిల్ల సామాన్యగ్రామ మినహా యించినారు. ఈసామాను నిజముగా అంతభేదము చేస్తుందో లేదో, అసలు యేసామాను యిచ్చినారో తెలియదని చెయ్యవలసినదని చెప్పుచున్నారు. ఏమైనను మొత్తముమీద ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపాలిటీనుండి తమకు 50 నెలదాకా రావలసినది చెప్పుచున్నారు. ఇది సంగ్రహమునవిషయము.

దీనితర్వాత ఆడ ఆస్పత్రిలో పనిచేయు వైద్యురాలి యొక్క కాలపరిమితి పూర్తిగానుండుటచే కొంత చర్చించినపిమ్మట మరియొక సంవత్సరము కాలము ఉంచుటకు తీర్మానించిరి.

ఒకమనిషి చెరువులో పడుట

గత సోమవారము రాత్రి సుమారు 8 గంటలకు చేయి ర్మనుగారి యింటికి ఎదురుగా ఉన్న చెరువులో ఒక మనిషిపడి కొట్టుకొనుచుండెను. అప్పుడు జనులు బాగా నడచుచున్నారు. చెయ్యిరమగురు మరకొంతమంది వచ్చి ఆ మనిషిని బైటికిలా గిరి. పిమ్మట పోలీసులకు కబురుపంచి ఆ మనిషిని బండిలో వేసి ఆస్పత్రికి పంపించిరి.

రాజుపేట నీటిపంపు

రాజుపేటలో కళ్యాణాల రోడ్డుమీద గొట్టుములు పెట్టి అయిదారు నెలలైనది. మట్టిచెట్టుక్రింద సున్నము రాయితో పంపులు పెట్టుటకు కట్టిన చప్టావగైరాలు వచ్చుదు రాలిపోవుచున్నవిగాని యింతవరకు పంపు చెట్టియుండలేదు. గొట్టుములు పెట్టిన ప్రయోజనము లేకుండాయున్నది.

ఆంధ్రనైషముసారము  
శ్రీ నాథుని నైషము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది  
సు గుణ మణి  
మహావారము చక్కని నవల వెల రు 0-8-4  
పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గమము వెల ,, 0-8-4  
చిత్తరంజనదాసు జీవితము  
సవిమర్శకముగ వ్రాయబడినది వెల ,, 0-8-4  
చె ఆ సా ల అ ను భ వ ము  
మహాత్మా గాంధీ ప్రజీతమున కనువాదము వెల ,, 0-12-4  
స్వప్న వాన వ ద త్త  
శ్రీ చిలకబర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారిది వెల ,, 0-8-4  
తైవచింతామణి 0-8-0 | పుష్కరమాహాత్మ్యము ,, 0-5-4  
శెట్టి 8-8-0 | పొట్టుచార్మిలు ప్రత్యేకము,  
అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని. (గుంటూరుజిల్లా)

వైద్యరత్న  
పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి  
ఆయుర్వేదాశ్రమం  
వేగు \* కలరా  
బాషధములకు ప్రసిద్ధిగాంచెను  
ప్లేగు, హెమాడిపానకము (రిజిస్టర్డు)  
ప్లేగు జ్వరములను, అన్నివిధములైన జ్వరములను  
లకు రానుబాణము సీసా 1 కి రు 1-4-0  
శతభీష్మశ్రుతి: అన్నివిధములైన బొబ్బలకు  
సీసా 1 కి రు 0-14-0  
కలరా, కర్మూరాద్యరిష్టము } శెట్టి కలసి  
విమోచనశీలిని } రు - 1-2-0  
అన్నివిధములైన బలహీనములకు  
జీవామృతము (రిజిస్టర్డు)  
విద్యార్థులకును మోచనావరులకును కలదైనము  
శ్రీలపాటి కల్పవృక్షము వృద్ధులకు సంతోషిని మరియు  
మెదడు బలపరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి శరీరము  
నకు బలముగలుగుటకు దీనికి మించిన బాషధరాజము  
లేదొకటిలేదు. సీసా 1 రు 3-4-0  
ప్యాకింగ్ పోస్టుఖర్చు వేరు, క్యాలటాగు వుచితము.  
మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమం,  
పొట్టుబాళ్ళు నెంబరు 287, మదరాసు.  
151, గోవిందప్ప నాయుని పిడి, మదరాసు.  
బ్రాంచి:—183 బ్రాడ్వే, మదరాసు.  
అన్నిచోట్లను ఏజంట్లు కావలెను.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి  
జీవనసుధా  
దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును.  
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

అందరితోను శాంతముగా నుండిన  
మీరు తప్పక నిమగ్నముగా

నుండెదరు  
అయితే నిమగ్నమైనవనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా  
నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ  
నుండదు.  
శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమై  
మా ఆలంకారిగ్రహమాలలను వాడుదు. అది తప్పక గుణమి  
ను. ఇంతేగాక వరములబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, ఆశీ  
ర్దము మొదలగువ్యాధులు కూడ గుణమును. 32 మాత్రలు గల  
బుడ్డి ధర రు 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాక్యా  
టలూగునకై వ్రాయుడు. 219

ఆలంకారిగ్రహపార్శ్వ  
36, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.



### యెళ్లలో అక్రమములు

జవతిరాంబుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు

నేను జెయిలునుండి విడుదలయిన పిదప పంజాబు జెయిల్లోని అక్రమచర్యలగుర్తి కొన్ని వ్యాసముల వ్రాసితిని. ఈ అక్రమ చర్యలన్నిటికి కైదీలకారకులని దొంగ బాధ్యతను వారిపై ద్రోయుటకు యత్నించుచు, పంజాబు ప్రభుత్వ ఆర్థిక సభ్యుడు శాసనసభలో నుడివియుండెను. నా వ్యాసములలో అట్లుగాదని దెల్పియుంటిని. ఇప్పుడు పంచేమారంకను తీర్పు జెప్పటచే పంజాబు జెయిల్లో అన్యాయ చర్యలగుర్తియు, కైదీలవద్ద డబ్బుస్పృహకొనుటకై హింసించుటగుర్తియు అధికారులకు తెలియజేయుటగాని నేను తిరిగి దాని విషయమున వ్రాయ నెంచితిని. ఈ వ్యాసమునందు కొన్ని సూజనలగుడ చేయుదును. వైటు సెక్రటరీగారు దెల్పినట్లుగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారణ సత్వనప్పు డీ సూచనల గమనింతురని నలంచెదిను.

జెయిలు శాఖ అధికారులు కైదీలగుడమనుష్యుల వ్రులేయని గుర్తింపకుండుటయే యీ అక్రమ చర్యలకు ముఖ్యకారణములు. అవిషయమును గుర్తించి దానికనుగుణముగా నిబంధనలు, శాసనములు మార్చినచో యీ అక్రమములన్నియు తమంతవయ్యే మాముగును. లేకున్న యితరశాఖలలో నున్నంత వ్యయమైన యిందుండును. కైదీలు ఘోరముగ కఠిన బాధలకు లోనుగాకుండ తప్పించుకొనుటకై లంచములీయ నెట్లు నిర్బంధింపబడుచున్నారో నిదర్శనములదెల్పెద.

కారాగృహవాస శిక్షకుడగువాని మొదటి 10 రోజులు "చాక్లెట్" యను ఒంటరి గదియందుంచెదరు. లాహోరు సెంట్రలు జెయిలులో యీ ఒంటరిగదులు సెయిన్స్ కానాయను భాగము నందు నిర్బంధపడ్డ నూరుగురులు గలవు. ప్రతిదినయందు ఒక తిరగియుండును. ఈ గదులకు ద్వారముగుండాతప్ప గాలివచ్చుటకు వేరుమార్గము లేదు. ఎండకాలములో మనుష్యమృత్యులవ్వరం డుగ్గవికావు. కైదీరాగానే, వైద్యపరీక్ష కాకమునుచే యీ గదిలో త్రోయుదురు. విడిశిక్ష అయినచో పదిరోజులు యిందు క్యారంటయినుగా నుండునలెను. కఠినశిక్షయినచో దినుసునకు 12 నుండి 20 సేర్లు గోదుములుగాని, ఇతరధాన్యముగాని విసరిపిండి చేయవలెను. కైదీయెట్టి పృథ్విగల వాడైనను, సంఘమునందెంత ఉన్నత శిథిలయియున్నవాడయినను సరే, ఆరోగ్యమునకైన లక్ష్యముజేయక విసరవలినదే. దీనికి తోడు ముతకన్నము యిది వరకెన్నడు కని విని యెరుంగనంత హీనపు భోజన మొనంగ జడును. విద్యాసంతుడైన సంఘములో కాస్తపలుకుబడిగలవాడు ఒకరాత్రి పాతాళుగా యిట్టిగదిలో నుంచబడిన యెట్లుండునో ఆలోచించుకొనుడు. ఆ గదిలో నుండుటయేగాక పిండివిసరవలెను. దినుసునకు  $\frac{1}{2}$  కాలము ఉదయము సాయంకాలము బయటకు వలదురు. మిగిలినకాల మంతయు అందు పడియుండవలెను. ఆ గదికి ద్వారము తన్న యేమాత్రము కొద్దిగా వచ్చునో అంతే. వేరు ఆధారములేదు. గదికి మందరనుండు అరుగు పైకప్పుండదు. లాహోరువద్దటి స్థలమునందు యిట్టి గదిలో మే అగ్గస్టు నెలయందు యిదివరకెన్నడు జెయిల్ను సేమాయెరుగని వారిని పడవేయుట దారుణకృత్యమగును. కాని యిదిచట్టసమ్మతముగ గణింపబడుచున్నది. దీనికితోడుగా తోడి కైదీలు, జెయిలు ఉద్యోగులు, వార్డరులు అందరు చెక్కిరించి గేరింత జేయుచుండురు. కొన్ని నిర్బంధముల తగ్గించుకొన కైదీలందఱు వనూలుజేయుట కివన్నియు యెత్తులు. ఒకవేళ తగ్గించినను నియమితమగు పనియు బయటకు విడుచునప్పుడు యెక్కువసేపుండుట. తినుబడిపదార్థములను కొన్నింటి దొంగతనముగా తెచ్చుట. ఇంతకుమించి నిర్బంధముల సేమియు తగ్గింపజాలరు. అంతేగాని గదిలోనుండి పోయి బయట పండుకొనుట కెవ్వరును అంగీకరింపజాలరు. అయినను జెయిలు ఉద్యోగులందరు ఒక్కరితిగనే యుండి, వారియెడ జెయిలరునకు అనుమానములేనపుడు యెక్కువ లంచమిచ్చినచో యిదిగూడ సాధ్యమగును.

ఇట్టి పరిస్థితులలో లంచమిచ్చువారు జెయిలు ఉద్యోగుల అక్రమ చర్యలకు బాధ్యులగునా? దారుణముగ కష్టములనుండి యేవిధముగైన తప్పించుకొను అవకాశమును అత్యుత్తమ పిలురురుగాని తప్పించుకొనజాలరు. అసహాయవాలు లంచము లీయలేదు. వారిలో కొందఱియనున్నను ఉద్యోగులు పుచ్చుకొనలేదు. అసహాయోద్యమము తొలిరోజులలో కైదీల కిన్ని యిబ్బందులు, యింత కఠినతలు లేదు; వీవన వారికి శిక్ష విధించుటకు పైగా లాకపులో నుంచెడివారుగాని యీ కొట్లలో నుంచలేదు. కాని 1923 సం॥ అక్టోబరు 31 వ తేదీన వెంటనే విచారణజేసి

## గుడివాడ తాలూకాబోర్డు వోట్లసభ

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద  
గుడివాడలో ఆగస్టు 31 వ తేదీ, సోమవారమునాడు జరుగును

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిర్ణయింపబడుదురు

శిక్షలు విధించినపుడు యీ జెయిలు కొట్లలో నుంచెడివారు కైదీలకు ఒక జెయిలునుండి యింకొక జెయిలునకు మార్చునప్పు డిట్టి కడగండ్ల పెట్టెడివారు. లాహోరులో శాసనోల్లంఘన జేసి లాఠెంట్సు శిలావిగ్రహమును తొలగించ నెంచిన యువకులు గూడ యీ కొట్లలోనికి వచ్చిరి. వారి యవస్థ చెప్పనలవి గాకుండెను.

ఇట్టి యవస్థలో లంచము పద్ధతి గొప్ప వరమువంటిది. అధికారమునం దుంచబడినంతమాత్రమున యితరు లందరికన్న తామే యెక్కువనుకొని లా ఆర్డరుల, కేరీలు దారుగా పింఛబ గడంగుచున్నవారి బారినుండి అణుమాత్రమైన తప్పించుకొనుటకు లంచము కొంత అవకాశ మిచ్చును. లాహోరు జెయిలులోని కొట్లను యేల గారి వెలుతురులేకుండ జేసిరి. వెనుకప్రక్క గోడకు కిటికీగాని పైకప్పున కద్దముగాని పెట్టెరాదా? క్వారంటైను గదులను వేరొకచో కొంత వాకిలి విడిచి పెట్టికట్టరాదా? ఎంతకాలమో జెయిలులో జీవనము గడపవలసిన ఖైదీలోనరాగా నే ఉత్సాహవంతయు అణచివేసి గుండె పగలగొట్టి ఆరోగ్యము చెడగొట్టు చీకటికొట్టు చూపనల ?

జెయిలు జీవనమునకు ప్రారంభమునందే అధికారులు సామాన్యముగా కైదీల యెడల ఉదారభావము కలిగియుండవలెను. ప్రారంభములోనే జెయిలు ఉద్యోగులు కరుణతో మంచిగ ప్రవర్తించినయెడల కైదీనను మారి దానియందు అవసరముగ సంస్కరమునకు తావుండును. ప్రారంభమునందే కైదీకి తాను మానవుడను విషయము జ్ఞాపకము జేయవలెను. వానికి బయట ప్రపంచముతో సంబంధము అంతర్వేగంగా తెంచువేయరాదు. జెయిలు శిక్షణయొక్క తీవ్రత క్రమేణా యెక్కించవలెను. దాని ఘోరాకారము మొట్టమొదటనే జూపరాదు.

కాని ప్రస్తుతము జెయిల్లో కొట్లు జరుగుటలేదు. పిండి విసరుట యెట్టిసంఘములో నుండు మానవునికైనను కష్టతమగు నుండువని. కాని జెయిలులో కాలంపెట్టిన తొలిరోజునే ఆపని జెప్పదురు. పనియోగ్యుడిను నూచించు వైద్యోద్యోగి కైదీయెట్టి స్థితినుండి యచ్చటజేతనో గమనింపకు, కైదీ ఆరోగ్యముగ నున్నదా? నారోగ్యముగనున్నదా, కష్టమైనవనికి తియి న్నదా, లేకపనలకు తియిన్నదా యను విషయము నిశ్చయించుచుక్రిందటిరాత్రి ప్రజలందరి పూర్వగొప్పవచ్చయందుండిన వానికి 20 లేక 12 కేర్లు గోధుములుమాత్రము ఒకదినములో పిండిజేయ మందురు. ఒక్క విషయము ఆశ్చర్యము కలిగించుచున్నది. నేరస్తుని సంస్కరించుటకే శిక్షలు శాసనములు యేర్పడినవని నమ్మువారు ఆ నేరస్తునికైనాజేసి నప్పుడు ప్రారంభ దినములలో వాని గూర్చియేమియు శ్రద్ధసహింపకున్నారు. ఈ ప్రారంభకాలమే వాని మతిమార్చిమంచువానిని జేయుటకు అనుకూలమైనది. అట్టి ఈ సమయమునందే నూతన పృథ్వి మృతులు సెగంగవలసిన వాడవచ్చునాడు. తనజీవితమును ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకై యెన్నియో యత్నముల జేయును. లంచములేచ్చి మాయలపన్ను వాడవను. చివరకు జెయిలులో నుండు నంతకాల మట్లే యుండును. జెయిలు ఉద్యోగ సమితి దము దాక్షిణ్యములేని కఠినమగు ఇనుపయంత్రము దాని కఠినతను సాపుజేయుటకు చెక్రములలో చదురు బోసిమంచి గగో చెడుగనో స్వాధీనపరుచు కొనవలెను. జెయిలరు వ్యాయముగనున్నను జెయిలునిబంధనల ప్రకారము క్రింది ఉద్యోగుల ఆశను అణపజాలదు.

ఇట్టి పరిస్థితులలో అన్యాయముగూడ సుగుణమేయగును జెయిలునిబంధనలో నిమిడియున్న ప్రారంభితులనుండి తప్పించుకొనుటకు అన్యాయమే ఆధారముగనున్నది. తన ఆరోగ్యమును ప్రాణమును గాపాడుకొనుటకై బలవంతముగ లంచము లీయన నియంధించి కైదీయే యీ అక్రమములకు బాధ్యుడనుట అసంభవము ప్రభుమునే ఇట్టి అసనుకూలావస్థలో పడుటచే ఆరోగ్యముపూర్తిగా కోల్పోయినవారనేకులను నేను చూపగలను. అట్టియెడ కైదీలు అన్యాయ ప్రవర్తనల అధికారులుండుటయే

మంచిదిగా నెంచెదరు. ఇట్టి సమయమున లంచముల పద్ధతియే సుగుణమునని నేను వేరొకసారి చెప్పుచున్నాను. జెయిలు ఉద్యోగులయందు సుగుణముగను కైదీలకు ఆవశ్యక రక్షణముగ నుండును. అట్టి పరిస్థితులలో నేనుచేసినను వ్యాయమే. కేవలము వ్యాయము సత్త్వన ర్తన యనునదీ ప్రపంచమున వాడుకలో లేదు. "అన్యాయ" వను పదము అందలి హేచ్చుతగ్గులను దెల్పును గాని వ్యత్యాసమునుగాదు.

### దేవతావిగ్రహము కన్నీరుగార్చుట నాగపూరులో విచిత్రము

నాగపూరునుండి తైమ్మిరెడ్డి ఇండ్ల మాకు చెందినవారై యిట్లు దెల్పుచున్నది. 17 వ తేదీన పాండవరంగ బుద్ధురదేవాలయములో విశ్వ రక్షిణి విగ్రహానంతా విగ్రహములకండ్లవెంబడి 12 గంటల కాలము అశుప్రులు గారుచుండెను. వేలకు వేలు ప్రజలు వచ్చి యీ విచిత్రమును గాంచిరి. ఈ వైపరీత్యమును గాంచి దేవాలయములో ప్రత్యేకారాధనలు ప్రార్థనలు సల్పుచున్నారు. తాజాద్దినసాహెబు మహమ్మదీయయోగి ఆనాడే చనిపోవుటచే యీ విగ్రహములు శోకించుచున్నవని కొందఱు నున్నారు.

### ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ  
కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ 1000-టికి సంవత్సర మొక టింగో రూ 22  $\frac{1}{2}$  యొప్పునను మొదొమెంటు భీమాలపై రూ 1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి రూ 18 చొప్పునను అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమానమును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000  
1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక సథిక మగుచున్నది.

ఆఫాయకరముగ జీవ భీమాలయందు ధన ముంచుట కిదియే తరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:-

ట్రాంచి సెక్టరీ  
ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు  
తపాల పెట్టె 8, మదరాసు.

బెంగుళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సాత్ వెలేడు, బెంగుళూరు.  
ట్రెవండ్రం బ్రాంచి: ట్రేవండ్రం.

## ప్రజాసంఘముల బహిరంగ నిధులు

### విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరము

“నేనేమి చేసినను ఏమి చెప్పినను వానిలో ఎల్లప్పుడును దోషములే కొందరికి కనబడును. అది వారి ప్రకృతి వారు విమర్శకులను ప్రకటించుచుందురు. సకృతుగా అవి నా కుపచరించుట యొ కలను. నాయోగ్యతను కాపాడుటకే యెల్లప్పుడును కారు కొనియుండు మిత్రులుగూడ చాలమంది కలరు. నాయందెన్న డును ఎట్టి లోపమును కనబడ గూడదని వారి అభిప్రాయము. నేను తప్పు చేసిననని గాని చేయగలనని గాని వారికి తోచి నపుడు వారు చాల అలజడి పడుచుందురు. అట్టి మిత్రులలో నొక రీతేఖను వ్రాసిరి. ఇదివర కొక సారి గూడ నీ మిత్రుడు చేసిన సలహా నాకు చాల యుపకరించినది.

“మీరు చాల నిధులకు ధనమును సమకూర్చుచుంటిరని స్వానుభవమువలన నేను తెలుపగలను. జలియనువాలా, సత్యా గ్రహ సభ, స్వదేశీ, స్వరాజ్య నిధు ల కి ది వ ర కు మీరు ధనమును సమకూర్చితిరి. ఇప్పుడు దేశబంధు సంకరాష్ట్రానిధికి ధనమును సమకూర్చుచుంటిరి. ఇదివరకు మీప్రాత్యాహము వలన ధనమును సమకూర్చగలిగిన ఆ యాసంఘములవారు ఆధనమును దుర్వినియోగము చేయలేదని మీరు చెప్పగలరే? ఇప్పు డీనిధియైన సరిగా వ్యయపరచబడు నను నమ్మకము మీకు కలదా? దీనినిగూర్చి దేశీయులకు స్పష్ట పరుపవలసిన బాధ్యత మీపైననే యున్నది” అని ఆ మిత్రుడు వ్రాసెను.

ఈబాబితో లెలకు స్వరాజ్యనిధిని, దక్షిణదేశమున వరదల సహాయనిధినిగూడ చేర్చవలసియున్నది.

ఇది సరియైనప్రశ్నయే. దేశబంధునిధికి విరివిగా ధన మొ సంగినవారిలో చాలమందిగూడ యీ విషయమును నాకు తెలి పియ్యెనున్నారు. ఇట్టినిధులకు ద్రవ్యమును చేర్చునపుడు దానిని వ్యయపరుపవలసిన వారినిగూర్చియు వారియోగ్యతనుగూర్చియు నేనెరుగకున్నచో నేను వాని విషయమున కలిపింపుకొనకుండనే యుండును.

జలనువాలానిధి, సత్యాగ్రహ సభనిధి, స్వదేశీనిధి అను నీ మూడు నిధులకును శంకర లాలు బాంకరు గారు ధనమును సమకూర్చి గాని నేను సమకూర్చలేదు. నాపలుకుబడిపైనగూడ వానికి ధనమియ్యబడలేదు. బాంకరు గారి వదివరకే నేను బాగుగా నెరుగుదును గాన నాపేరు నా యనవాడిననుగూడ నేనభ్యంతరము చెప్పను గాని నాపేరుపర ములేకుండ తన పేరుతోనే ఆ ధనమునంతను సమకూర్చ గలిగి నంతపలుకుబడి బాంకరుగారికి కలదనిగూడ నేను బాగుగా నెరుగుదును. వానినిగూర్చి సరియైనలెక్కలు వ్రాయబడెను. ప్రతికలలో ప్రకటింపబడినటులగూడ నాకు జ్ఞాపకమున్నది. ఎట్లులే నను అవి పెద్దమొత్తములు గావు.

### తెలకు స్వరాజ్యనిధి

తెలకు స్వరాజ్యనిధినిగూర్చి మాత్రము చాల ఆక్షేపణ లను నేనుగూడ వింటిని. అది మిక్కిలి గొప్పమొత్తము. ఆలెక్కలను బాగుగా పరిశీలించినచో పరిపాలనమునం దజాగ్రత్త యేమియును లేదనియును, వర్తకసంఘములతో పోల్చిచూచిన ధనసప్తముగూడ చాలతక్కువయేయనియు స్పష్టముకాకపోదు. వర్తకసంఘములవారు తరుగుగా 100 కి 10 వంతులు రానిపోని బాకీలక్రింద వ్రాయుచుందురు. దక్షిణాఫ్రికాలో పెద్దవర్తక సంఘములుగూడ 100 కి 25 వంతులు తరుగువరుగులక్రింద శిర్చు వ్రాయుట నేనెరుగుదును. తెలకునిధిలో 100 కి రెండువంతు లైన ధనసప్తము కలగలేదు. కోశాధికారిగా నున్నవారు ప్రతి అంకెను రసీదు (ఓచరు) కావలెనని పట్టుపట్టుచున్నారు. లెక్కలను తరుమగా తనిఖీ (ఆడిటు) చేయించి ప్రకటించు చున్నారు. కొంత నుండి కొంత గు నే నకులు తమకి య్య బడిన మొత్తములకు లెక్కచెప్పకుండ ఆ పహరించిన మాటయును నిజమే. వందలకొలది మనుష్యులద్వారాపనులను చేయించునపుడు అటుల అధ్యాక్షుల నియంత్రణ లేదు. పెద్ద ఉద్యోగులు అశ్రద్ధయును అక్రమమును చేయుచుండ భుజ్యముగా చూడవలెను. ఇంత గొప్పయెత్తున పని జరిగినపుడు గూడ చాలవరకు లెక్కలను సరిగా ప్రకటింప గలుగుట గొప్ప విశేషమనియే నాఅభిప్రాయము.

### జలనువాలా బాగునిధి

దీనినిగూడ లెక్కలను సరిగా వ్రాయించి ప్రకటించిరి. కార్యాలయమున పరిశీలన చాల బాగుగానున్నది. ఆఫీసును మంచి స్థితిలో నుంచిరి. చానికి పండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారే మూలపురుషులనదగును. ఆ తోట అదివరకు చాల అస

హ్యముగా నుండెడిది. ఇప్పు డతి మనోహరముగా నున్నది. తగిన స్మారక చిహ్నము నింకను నెలకొలుపలేదు. ధనమూరక మూలు గున్నదను ఆక్షేపణలు మాత్రము వివరముచున్నవి. అందుకు నేనే చాలవరకు బాధ్యుడను. ప్లానులుగూడ తయారైనవి. ధన మును సమకూర్చకముందుగల పరిస్థితులు వెంటనే మారిపోయెను. ఆఫీసునుగూర్చిన తగాదా లింకను పూర్తిగా తొలగలేదు. ఆ స్మారక చిహ్నము గాఢమతసామర్యచిహ్నముగా నుండవలెను. అచట నా 18 వ లేదీని హిందూ మహమ్మదీయసిక్కు రక్తము మిశ్రమమై ప్రవహించెనుగాన నాచిహ్నము అభ్యవ్యయము నైక మత్యమునకు నిదర్శనముగా నుండవలెను. నేడెట్టి యైకమత్య మెచట నున్నది? ఐకమత్యము కలిగిన పిమ్మట స్మారక చిహ్న మునుగూర్చి ఆలోచింపవచ్చును. ప్రస్తుతము అమృతసరలో యిరుకు వంకర మురికి సందుల నడుమ నిర్మలముగ నుం డిన ఆతోటయే స్మారకచిహ్నము కాగలదు.

### దేశబంధు స్మారకనిధి

ఈనిధికి కోశాధిపతిగా నున్న వారిసామర్థ్య మగణ్యము. ఆయన యొక్కడే వేయిమందిపెట్టు. కాని ఆ అధికారము ఎల్లకాలమును ఆయనకే యుండదు. చివరకు ధర్మకర్తలకే సంక్ర మించును. మొదటి బ్రష్టీలను 5 గురిని దేశబంధుదాసుగారే నియమించిరి. వారందరును స్థితిమంతులును విఖ్యాతులు నై యు న్నారు. వారైదుగురును కలిపి సర్వీసరీలర్నాగారు, ఎస్. ఆర్. దాసుగార్ల నిర్దేశనిగూడ బ్రష్టీలుగా ఎన్నుకొనిరి. వీరితో బ్రష్టీలు ఏడుగురైరి.

సర్కారుగారు కలకత్తాలోని వైద్యశేఖరులలో సగ్ర గణ్యుడు. దాసుగారు అడ్వకేటు జనరలు. దేశబంధునకు యీ తడు పినలండ్రొకడుకు. ఇట్టి మహానీయులు బ్రష్టీలుగా నుండి నను నమ్మబాలనివారి కిక నెవ్వరునుగూడ నమ్మకమును కలిగింప జాలరు. దేశబంధుదాసుగారి భవన మచటనున్నది. వారి కోరిక ప్రకారము దాని నువయోగములోనికి తెచ్చుటకు బ్రష్టీ లలో నొకరగు డాక్టరు విభనుచంద్రరాయిగారు చాల శ్రద్ధగా పని చేయుచున్నారు. ఇతడుగూడ గొప్పవైద్య శేఖరుడే. ఎస్.ఆర్. దాసుగారు అడ్వకేటు జనరలు అగుటచే బ్రష్టీగా నుండగూడ దని కొంద రనుచున్నారు. అది న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన ఆక్షేపణ. అది నిజమే యైనచో తగినవారిని మరియొకరిని నియ మించెదరు. ఆక్షేపణ లేనిచో దాసుగారే బ్రష్టీగానుండురు. ఆయనను నేను బాగుగా నెరిగియున్నాను. ఆయనవలన నెట్టి శ్రద్ధాలోపమును ఎన్నడును జరుగదు. ఆయన యిప్పుడు యిం గాండుదేశమునకు వెళ్లిరి. వెళ్లబోవు వరకును చాల శ్రద్ధగా చూచుచునే యుండిరి.

తక్కిన బ్రష్టీలలో నెవ్వరునుగూడ ఆశ్రద్ధచేయువారు కారు. ఇది సంకరాష్ట్ర స్మారకచిహ్న విషయము.

అఖిలభారత స్మారకచిహ్ననిధికి నేనుగూడ నొకబ్రష్టీ గా నున్నాను. దానిసంకల్పము నాకు ప్రియతమము. తక్కిన బ్రష్టీలందరునుగూడ విఖ్యాతులే. కార్యదర్శియును కోశాధిపతి యును అనుభవజ్ఞులు. కాంగ్రెసుకుగూడ వారే కార్యదర్శిగను కోశాధిపతిగను యున్నారు.

అన్నిటికంటెను దేశీయుల పరిశీలనమే ముఖ్యతమమగు దీక్ష. బహిరంగనిధుల బ్రష్టీలు నిష్కపటచిత్తులుగా నుండుట ముఖ్యతమమేగాని దేశీయులు ఉపేక్షబూనుట పాతకమే. కాని అవిచేకపు విమర్శ యుచితపరిశీలనము కాజాలరు సాధారణముగ అవిచేకపు విమర్శలే కనబడుచుండును. లెక్కలతోను తనిఖీల తోను పరిచయముగల ప్రముఖులు కొందరు తీరుబడిచేసుకొని యిట్టినిధుల లెక్కలను తనిఖీచేసి లోపములను వెల్లడించుచుం డుట చాల ఉత్తమమగు సాధనము (మో. క. గాంధీ-ఎంగు యిండియా- ఆగష్టు 20)

## పానిపట్టు పోరాటము

గవర్నరు న్యాయము జరిపెదనని వాగ్దానము చేయుట-హారతాళము ముగిసినది

సిమ్లా, ఆగస్టు 28:—గవర్నరు శ్రద్ధతో విని న్యాయము జరిపెదనని వాగ్దానము చేసినట్లు పానిపట్టు హిందూ ప్రచారక సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. గవర్నరు కిధాలుకు పోవుచుం డగా వేయిమంది జాటులను గ్రామస్థులును శాంతముగా కాం పుకు బయట చేరి గవర్నరుగారికి స్వాగత మిచ్చిరట. దానిపై గవర్నరున్యాయము జరుపుచునని నమ్మకముచెప్పెనట. అప్పుడు చౌదరి దులీచందు, పీరుసింగు తదితరజాటునాయకులును పట్టణ ములో బయలుదేరి హెతులను తెరవవలసిన దని హిందువులను హెచ్చరించిరి. అంత హారతాళము ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

## విజి ఆఫ్ కన్వెంటు బిల్లు

శ్రీలకు పురుషసాంగత్యోచిత వయస్సు

### మహాత్ముని అభిప్రాయము

“ఈచట్టమిప్పుడు భారత కానసభయందు చర్చింపబడు చున్నదని జినరాజదాసుగారి భార్య శ్రీమతి డొరొత్తిగారు ప్రకటించిన లేఖను నేను చూచితిని. ఆచట్టము సంగతి నాకింత వరకును తెలియదని నేను ఒప్పుకొనకున్న ఆసత్య దోషము కలు గును. శ్రీల వయోపరిమితిని 14 ఏండ్లకు హెచ్చించినను చాలదు గాన 16 ఏండ్లకు హెచ్చించవలె ననియే నేను మహాపురుష ముగా గోరెదను. నేనీ చట్టమును గూర్చి యేమియును తెలుప జాలనుగాని చిరుత్తప్రాయపు అమాయక బాలికలను కామాంధు లగు పురుషుల బారినండి కాపాడుటకు ఎవరెట్టి యుద్ధ్యమమును ప్రారంభించినను గూడ నేను పూర్తిగా నామోదించెదను. బుద్ధి యెరుగని పసికూనకు పున్నె కట్టినంత మాత్రమున యుక్తవయసు రాకముందు సాంగత్యమొనరింపుటకుయే. కామాంధునకునుగూడ దానికి నాడు మగడను కారణమున నధికారముండ గూడదు.

14 ఏండ్ల బాలికనుగూడ పునస్సంధానము చేయగూడ దనియే నా అభిప్రాయము. అతిబాల్యవివాహము మొదటి అసర్థకము, బలవంతపు కోభనము రెండవ అసర్థకము, బాల్య వైధవ్యము మూడవ అసర్థకము. వివాహవిషయక మగు నీదురా చారమువలన మన దేశమునందలి బాలికలలో హెచ్చుమంది యీ మూడు అసర్థకములకును పాలుగుచున్నారు. శరీరము బాగు గా వికసింపకముందు కోభనము చేయుటవలన చాలమంది బాలి కలు పసితనముననే బిడ్డలను గని ఆరోగ్యమును పూర్తిగా గోల్పో యిరినిగూడ నే నెరుగదును. కావున యీ అసర్థకములను తొల గింపుటకు ఉచితమైన చట్టమును చేయవలసినచో నేను మనః పూర్వకముగా ఆమోదించెదను. ఇప్పుడున్న చట్టము నైతము ప్రజల సహాయము లేనందున నిరుపయోగమై యున్నదని నాకు తెలియును. సంస్కృతల నెదుర్కొనుచున్న గొప్పకష్టమిదియే. ప్రజలు యిట్టిసంస్కారముల నామోదించునటులజేయుటకు అత్య ధికమగుప్రచారమును విడువకుండ చాలకాలము జరుపుటవసరము. భారతీయ కన్యకలు చిన్నవయసునందే వివాహితలై, సంతాన వతులై, విలింతువులై, రోగపీడితలై, అకాల మరణములకు పాలుకాకుండునట్లు వారిని కాపాడుటకును, ఎముకల పోగులగు శిశువులు కలుగుటకు హిందూమతము కారణ మగుచున్నదను దుర్మతము కలుగకుండ హిందూమతమును కాపాడుటకును పూను కొనిన వారి నందరిని అభినందించుచు వారి యుద్ధ్యమును కొన సాగునట్లు చేయుమని దైవమును ప్రార్థించెదను.” అని మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము నిన్న 27 వ తేదీని వెడలిన ఎంగు యిండి యాలో ప్రకటింపబడెను. (ప్రత్యేక తంతిచార్.)

## స్ట్రీలు నెట్ వెటి

2263

గడచిన 50 సం॥ముల నుండి పరిశోధన చేయబడిన వాటి అన్నిటిలోను ఇది యొక్కటే స్థిరముగా తేలినది. ఇది ఇతర కల్పితమైన నాటివలె పనికిమాలినది కాదు. తామర, గజ్జి (డోబీన్ ఇచ్), కురుపులు, గండమాలు సంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునవి పూచీగా కుదురును. అనేకులు యిందువలన జీవిం చుచున్నారు. మీ రేల ప్రయత్నించకూడదు.

1 డజను బుడ్లచెల రు 9-0-0

1-కి ధర రు 1-0-0.

మాచే కనిపెట్టబడి, మద్రాసు రాజధాని, బ రా ి, సిలోను మొదలగు చోట్లకు మేమే స్వయముగాపంపుచున్నాము.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

## మొదటి తరగతికి చేరిన

### అమోఘమైన ఔషధములు

నారకురుపు, రింగువరం (తామర) తేలుకాటు, ఎలుక కాటు, కుక్కకాటు, మొదలగునవి తప్పక కుదురును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0. రక్తమూలము, లోమాలము, పాముకాటు మొదలగువాటికి పైకి లోనికి ఉపయోగించు ఔషధముల సెట్టు 1 కి రు 5-0-0. తెల్లకుప్పము, అశీర్ణము, అతిమూత్రము, ఉబ్బసము, కొరుగు మొదలగువాటికి బుడ్డి 1 కి రు 10. నిద్ర లేమి, సరముల బలహీనత, త్మయం, అండవాతము, ఏనుగుకాలు మొదలగువాటికి బుడ్డి 1 కి ధర రు 15.

ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన ఔషధములు పంప బడును. ప్యాకింగు తపాలఖర్చులు వేరు. ఒకదఫా తెప్పించి చూచిన మీకు తప్పక సమృద్ధి ముగలుగును.

K. S. G. Chari, Santa Cruz, Bombay



### స్వీనుక్ష పరాజయము

తనికాచలం చెట్టిగారి ఆశ్రయము

యం. సింగార్యలు చెట్టిగారిలుల వ్రాయుచున్నారు :-  
ఒకటే రోదనము

నే నీమధ్య గ్రామాంతరముతోయి చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చి తనికాచలంగా తంజావూరులో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర భలో గావించిన యువస్వామిని జదివించి అది చదువున ట్టికి 'అయ్యోపాపము' అనిపించెను. ఈయన నాకు ప్రాతలపు మిత్రుడు దురదృష్టవశాత్తు యెన్నికలలో నోడిపోయి ఇందేమియును అపమాజము లేదు. ఐనను నాకు ముందొక ధమక కనికరము గల్గెను. ఓడిపోవడము బాగానేయున్నది. అని తంజావూరులో నంత తెలివితక్కువగ మాట్లాడుటయేమియు బాగాలేదు. ఆయన మాపక్షమును గూర్చియు యెన్నిక ధతులగూర్చియు గావించిన పిచ్చి విమర్శకు యేమియు ఆశ్చర్యము కలుగలేదు. కాని చదువకొన్నవారున్న బ్రాహ్మణేతర భలో అధ్యక్షపదవినుండి యేమో నాయకుడుగ నుండి మా దర్శకముగ నుండు నుపస్వామి మిచ్చుననుకొన్నపుడు తన ఆ గోశమును చెబుచుట మిగుల తెలివి తక్కువగ యున్నది. ఆయన ఉపస్వామిని విని సభ్యులందరూ ఆశాభంగము గాంచి ముందవలయును. ఇప్పు డీకాలమున ముఖ్యముగ కావలసిన గాఢము గూర్చి యేమియును జేపపకుండ సమ్యగనిశిపలు యెన్నికలలో స్థానముబోయిన దకధనంతను జేపపడగను. ప్రజాప్రభుత్వము గావలెనను సయారోజులలో నిదియొక పెద్దవిషయమే? కాని తంజావూరు నిట్టియుపస్వామిమిచ్చినందువలన వారలకు ఆశాభంగముగ నున్న మాకేమియు నట్టిది గాన్పించుటలేదు. మేము తనికాచలం గారిని చిన్నప్పుడు చదువుకొనురోజులనుండియు యెరుగుము. ఆయన ఓడిపోయినవిషయమును మనస్సులోనుండు కదానిని సద్భావముతో విడిచి తన కయిష్టమును మరి తరవిషయములనుగూర్చి చెప్పియుండవలసినది. లేదా తానప ఏముగాంచిన రంగములోనే మరియొక నూతనవిషయము పెట్టి చెప్పియుండవలసినది. ఆయన యిందులో నేమియు గలేదు. అటుగోలుతనముననుండు చిన్నపిల్లలవలె తానపజ గాంచినందుల కేడ్చుచు ప్రవృత్తులు విజయముగాంచి తన నప ఏముగాంచునటుల జేసినమార్గములగూర్చి వివాదముదెచ్చెను. చట్టినండి చివరవరకును యాదేడుపుదప్ప మరొకటిగానదు. బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు పట్టు గొమ్మయగునంతటి రు జేసినపని యిదియే. ముగ్ధనిశిపలుసభలో నొకసారి రెండు ద్దు గిలకవలె పైకెగసి తగ్గిపోయిన చెరుగుదుము. కాని చట అట్లెగయుటయులేదు. తగ్గుటయులేదు. ముగ్ధనిశిపలు లిలులో స్థానముబోయేనేయని యెడ్చుటకుమాత్రమేలేచెను. బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు పట్టుగొమ్మగనున్న యింతటివారు ప్రజాశక్తిమున బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధి కెట్టిమార్గమును జారీకపోయిరేయని మాత్రము విచారముగనున్నది.

తంజావూరులో తనికాచలముగారు జూపిన విధేనుగూర్చి రిగవిమర్శించుట యిక్కడపనిగాదు. శత్రువు చెన్నిచ్చి రునపు డతనిపై రుపాకులచేట్టుట యనవసరముగాదా! కాని విసదిగురులలోగూడ తనికాచలంగారు కాస్త యేదో నోచె టుచేత అందులకు కొంతసమాధానమిచ్చి ఆయనయు ఆయన ఓమును కాంతించునటులజేయుట యనవసరమును.

క్రొత్తగా లాయబుచ్చ వృత్తి నేర్చుకొనువానివలె కాచలంగారు స్వరాజ్యపక్షము వారినిన్ని వారి గార్గములనున్న ఖండింప మొదలుపెట్టిరి. కోట్లలో కేసు ప్ర ఓడిపోవుటన్నయెడల వాదికరపు అటోర్నీని తిట్టడము గారంభించిపట్టుకుది. తనికాచలంగారిలు మాట్లాడిన మా గిన ఆయన విజయము నెందుకు గాంచకపోయెనో నిజమై కారణములను ఆసభ్యులు చెలిసికొనజాలకపోయి.

ఎందు కజయముగాంచెను

ముగ్ధనిశిపలు యెన్నికలలో ఆయన అపజయము గాంచి ఆయన తప్పుగా జెప్పినటుల బ్రాహ్మణులు పన్నాగము పన్ని పనిజేయుటలన గాదు. ఇన్ని సంవత్సరముల నుండి ఐను తనికాచలంగారు భక్తితో ననుసరించుచున్న ఆపార్టీ గ్రామ్యములలో గల అన్యక్రము లుండుటయే యిందుకు కారణము. ప్రపంచము విముక్తిని గాంచుట కెన్నియో సందర్భము జేసెనుగాని యీపార్టీ యంత ప్రతికూలముగనున్న దింకొకటి ఓక్కడను గాన్పించలేదు. దేశమేమైనను సరే తను పక్షము కోందరకు లాభము గల్గిన జాలనని నూనుకొనుచుండెను.

ఏమి సంవత్సరములు కలిసి ఒక్కటిగ దేశమొత్తమున పనిజే సిన దేశమును రెండు జేసెను. దేశమును నిరంకుశపాలనమునుండి తొలగించుటకు జేయు ప్రయత్నములన్నిటికీని వారు ప్రతి కూల గ నుండిరి. ఇంతటితో యూరకొనక తను పక్షము వారి కి ఉ ద్యో గ ము లు ను, హో దా లు ను, బిరుదములునుగావలయునని దేశము న్యాయముగ గోరు వాంఛితములను, చేయు సందర్భములను అణగదొక్కుటకై ఆనిరంకుశపాలనముతోనే జేరజూచెను. అటువంటిపక్షమున కభ్యర్థియైనపుడు యెవరైనను సరే యెట్లు విజయముగాంచ గల్గును? ఏపక్షమైనను దేశస్వాతంత్ర్యమున్న నే ఆ పక్షములు మార్గములన్న నే విరోధభావముతో నుండు నపుడు ప్రజలు వారి నామోదించజాలరు.

గత వత్సరము ముగ్ధనిశిపలు అధ్యక్షుడుగ నున్న తిరుమలైశ్వరగా రేకారణములచేత నోడిపోయి యిప్పుడు తనికాచలంగారుగూడ ఆకారణములచేతనే ఓడిపోయిరి. ఈసంవత్సరముగూడ వోట్ల మనములం దాకారణములే పనిజేయుచుండెను. గతవత్సరము కాలగ్రెగు 5 స్థానములలో 7 స్థానములను సంపాదించుట కేకారణములు ప్రబలయుండెనో యిప్పు డీసంవత్సరము 7 స్థానములలోను 5 స్థానములను సంపాదించవలె ననుటకుగూడ పనిజేసెను. దేశమును ప్రేమించువా రందరూను స్థానికసంఘము లన్నిటిలోగూడ నీకారణములే ప్రబలి స్థానములన్నియును కాలగ్రెగు అభ్యర్థులే పొందునటుల కోరవచ్చును. ప్రజలకు పైకెగల దేశభక్తిని మహాత్ముడు ప్రబోధము జేసిన పృథి నుండియును యీ కారణములు పనిజేయజూచెను. తనికాచలంగారు దేశము యేమార్గమున బోవుచున్నదో కనుగొనక దానివలని లాభమును చెలిసి కొనకపోవుటచేతనే యీవిధముగ సర్వపజయమును గాంచె నని స్పష్టముగ చెలియుచున్నది. నేనేక్కడ నాప్రాముఖ్యమె క్కడనని గ్రుడ్డిగ నమ్మియుండి ప్రజలు యేదైన పనిజేయుటకు ముఖ్యములగు కారణభూతములే వుండునో చెలియక తనికాచలం గారు స్వరాజ్యపక్ష విజయముపై మండిపడుచు బ్రాహ్మణుల క్షుట్రులవలన వారు విజయముగాంచినది యూహించుచున్నారు!

స్వరాజ్యపక్ష మెట్లు విజయముగాంచెను?

బ్రాహ్మణులు బాగా పనిజేయుటవల్లనే స్వరాజ్యపక్ష మువారు విజయము గాంచినది వాదమునకై యంగీకరింతుము. తనికాచలంగారింతకన్న యెక్కువ తెలివి తేటలు నుపయోగించి ఆవోట్లనే తనకు వోటుజేయించుకొనునటుల జేసికొనుటయెవ్వ రాటంకపెట్టిరి. బ్రాహ్మణేతరపక్షము స్వరాజ్యపక్షము వారి పన్నాగములనే బన్ని యింకను యెక్కువ యుపయోగించి విజయముగాంచి యుండవలసినది. కాని బ్రాహ్మణేతర పక్షమునందు ప్రజలను కార్యభూరులజేయగలట్టి మూల మేమి యులేకపోవుట చేతనే సర్వపజయము గాంచెను. పండితపురు లో నుండి యెవరికిని పట్టు సంచి రానేరదు. అటువంటిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారు మీ కన్నయెక్కువ బల గముగగ్గి పన్నాగముల పన్నిరని యేడ్చెందులకు? ఇట్టి నైఖిరి గని సదాలోచనపరుడెవడును గౌరవింపజాలడు. తనికాచలం గారు తమ బ్రాహ్మణేతరుల జేమమునకు నుంచివారని నన్ను పాలకబాతి అంగీయాలెనను గౌరవింపజాలరు. సకా అంగీ యునకు స్వరాజ్యపక్షమువారన్న యిప్పుడు లేక పోయెను. కాన మా ఉద్దేశ్యముల యాధిక్యమును, నిర్బలత్వమును, ఉద్యమ ధీరత్వమును ఆధున తప్పుకొనజాలము. కాని కుండేటినివేటాడు చు జేటకుక్కతో ఆడుకొనువానిని జూచిన మాత్ర మాతనికి కోపమునచ్చును. ఇంతకును తనికాచలంగారు క్రిందికి యెన్నిక లలో నెందుకపజయముగాంచిరి? ఎందుకపజయము, పట్టుము లో కాస్త ఆలోచనకైగలవా రెవరైనను ఆ పక్ష నుండే గౌ రవము పోయెను. ఈ మహాప్రభులులోని పాగుల కేమమునకు ఆయనపక్షముయే పనియుజేయ జాలకపోయెను; బ్రాహ్మణేతరులు ఆపక్షమునందుంచిన విశ్వాసమును ఆయన పక్షము భగ్గుముజేసెను; ఆయన పక్షపు నాయకులను, ఆయన జెప్పినటులమంత్రులునుగూడ యెంతవే పట్టికిని తమమాట దాము దామకొనిరేగాని త్యాగవనునని జూప జాలకపోయిరి. చివరకింకొకటి చెప్పవలసియున్నది. పౌరజీవన మేమిటో అధర్మములెట్టివో ముఖ్యముగ పట్టణములో జీవితమున కనవరమైన వానిని ఆయనపక్షము వోట్లమనస్సులలో గలుగ జేయ జాలకపోయెను. జొంబాయి ట్రైమున్ అన్నటుల తనికాచలం గారును ఆయన పక్షమువారును స్వపక్షాభిమానముతో కొట్టుకలాడుచుండుటలననే తత్వతఃసమునకు కారణమయ్యెను. కాలగ్రెగుపక్షము విజయముగాంచెను. ఎందుచేత? త్యాగబుద్ధి తో నుండి స్వాధ్యమునుగోరక పోవుటచేత; దేశమును లక్ష్యము నందుంచుకొని, అధికారము ప్రతిష్ఠ, స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రాణమును విత్తమును సర్వస్వమును అర్పణజేయుటచేత; ఈపక్ష మును తమకన్నచుండు దేశమే యెక్కువని తలంచి, భాగ్యము కన్న దారిద్ర్యమే గొక్కువనితలంచి, అనుభవముకన్న కష్టమే యెక్కువనితలంచు నాయకులచే నడుప బడుచుండుట చేత విజయము గాంచెనని చెప్పవలయును. ఎన్ని జేగాలి!

యము లున్నను మేమెప్పుడును స్వాధ్యమును గోరలేదు. అందు చేతనే విజయము గాంచితిమి. కాలగ్రెగుగల్గి, తనికాచలము గారిని ఓడించినది అందరి సభ్యులకైగలవి కేమముల చేత గాదు. అట్టివి వారికేమియును లేవు. ఆ విచిత్రపురుషుడు మా అందరలోను రవుల్కొన్నిన స్వాతంత్ర్య లేజమే యిందుకు కారణము. ఆలేజమే లేకున్నయెడల యీజీవిత మొక్క నిమేషమైనను యుండవగదు. మేముపడిన కష్టములవల్లను బాధలవల్లను మాత్రమే జన్మింపజేయుచున్న లేకుండ జేసితిమి. మేము వోట్లప్రేమను సంపాదించుటకై యీమంత్రములనే ఉచ్చాటన జేసితిమి. ఈ పన్నాగములే యీ భాగ్యమే మాపక్షమునకును ఉద్యమమునకును విజయము గలుగజేసెను. ఇదియే మా విజయమునకు రహస్యము.

తన అపజయము తనపక్షమువారి సానుభూతితో కప్పి పుచ్చుకొనుటకై జేయు ప్రయత్నములో తనికాచలంగారు అసమ్యములగు అసత్యప్రలాపము లన్నిటిని గావించిరి. యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నాయకత్వమును బాగా కాశ్యతముగ నుండు కొనుటకై డబ్బును బాగా వెచ్చించి తాంత్రికముగ పనిజేసెనని ఆయనయన్నమాట జూడుదు. తంతకన్న యెక్కువదోష మింకొకటుండునా? తనికాచలంగారి డివిజనుకు ముందు నన్ను బెట్టి తరువాత వదనగోపాలుగారి డివిజనుకు మార్చిరన్న విషయమును చెప్పినయెడల తనికాచలంగారు అయ్యంగారినిగూర్చి దూషణములు పౌరబాటున నంటిననిచెప్పి ననుస్కారము బెట్టవచ్చును. ఇకను పల్లెవాడు బ్రాహ్మణునివలలోచేయ బ్రయత్నించుటయు బ్రాహ్మణుడట్లు పడకపోవుటయు అసంభవ ప్రలాపము. బ్రాహ్మణేరు డెవడైన యిట్టికల్పన జేయుటగాని వినుటగాని తెలివితక్కువ. ఇటువంటి ప్రలాపము లున్నట్లుడాడవలసినవి. ఈఅన్యాయదేశము లన్నిటిని స్పష్టించినవారి బాధిదూడ అది పనికొనవలదిగ దోచును. ఇట్టిదూషణవాక్యము లాడునపుడు వానిని మాన్పించివేయవలెననియే మా ఉద్దేశ్యము. దేశముయొక్క చావుబ్రతుకులను గూర్చిన విషయమునెచ్చినపుడు మరియేజాతిని గూర్చిగాని దూషణజేయుట బ్రాహ్మణేతర జాతియంతకును మచ్చయేగును. ఇంతేనిచ మింకొకటుండును. అందుచేత మాబ్రాహ్మణేతర రక్షణ కేంద్రము లు సంగమమునండిట్టి దోషములు లేకుండ జేసి దేశస్వాతంత్ర్యము నక్షయమరి దారిని వారుపనిజేసికొననిచ్చి దూషణములతోపని సాగకుండ జేయవలెనయెడల యుక్తమని నేనుగోరుచున్నాను

వరియొకవిషయము, స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థులను యెట్టి హోదా లేనివారిని బెట్టిరని ఆయన నుడివెను. తనికాచలంగారి అంతటి బ్రాహ్మణేతర నాయకుడు యిట్టి ప్రలాపము గావించుట పనికిమాలినదే యగును. పట్టణములో వోట్లగు పుర సభయందు తమ ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొన్నవారిని హోదాలేని వారని పిలుచుట సాహస మనవలయును. పట్టణమునం దెన్నిక దారులు గడి పోచలవలె పనికిరానివారి నెన్నుకొనిరనుటకన్న భూరత్వ మెక్కువకు బోవునా? చెన్నపురి పౌరులు తమ తెలివి నంతనుజూపి, ముగ్ధనిశిపలు సంఘమునుండి వరుసన యిద్దరఅభ్యర్థులను తనికాచలం చెట్టిగారినిగూర్చి కొద్ది మాసములలో తొలగించి వారి స్థానమున దేశభక్త గల్గి పౌరులభక్తిని సంపాదించిన కాలగ్రెగు అభ్యర్థుల నెన్నుకొని గడిపాచల వలెనో, నిజముగా హోదా యున్నవారెవరో వ్యక్తిముజేసిరి. తనికాచలంగారు కొంచె మాలోచనగల్గి తమ యింటిని దామే కూల్చుకొనకున్నయెడల బాగుండెడిది.

ఆయన చివరకు కాలగ్రెగు ఉత్సేహములలో ప్రజలు తగని అల్లరిజేసి అక్రమముగ ప్రవర్తించినది చెప్పిన విషయములు సత్యముగావు. తనికాచలంగారికి ముగ్ధనిశిపలు సభయందు సావము బోవుటతో మన స్థిమితముగూడ బోయినట్లుగాన్పించును. అట్టి నాయకత్వమును నమ్మిన దేశము బాగుపడునా! ఒక్క సంగతితోనివన్నియును అబద్ధములని తెలియగలవు. పోలీసుగార్లు లేకుండ కాలగ్రెగు ఉత్సేహములు జేసకుజేట జరుగనపుడు నువనగోపాలుగారి పక్షము విధులలోనున్నవములు జరుపునపుడు అశ్వాగోహులగు సాజ్జెంటులు కాష్టేన్లెలుకాపలాయుండిరి. న్యాయక్రమములకు బద్ధులమైయున్నా మమవారుగూడ యిట్లు న్యాయక్రమములను గాపాడుట చిత్రముగనున్నది.

దేశముపై ప్రేమలేనివారికి దప్ప కాలగ్రెగు ఉత్సేహముల ఆసత్యకలనగూర్చి యెవ్వరును పంచేమిజ్ఞాపజాలరు. తనికాచలంగారి కిదేశభక్తి లేకపోవచ్చును. అయితే లక్షలకొలదిమందిలో నీ భావముగలరు. దానిని రవుల్కొల్పుటకు ఒక్కరవ్వగా నలసివచ్చెను. దానిని సకాలమున మహాత్ముడు ప్రజ్వరిల్లజేసెను. ఈరవ్వ మండిన పుడేరిగి వేలమంది దేశస్వాతంత్ర్యము నక్షైకారాగృహవాసము జేరిరి. ఈరవ్వకుండుటచేత నీయవరాజువచ్చినపుడు గొప్ప పౌరతాళముగల్గెను. ఈరవ్వ ప్రజ్వరిల్లుచేతనే గల్గినసభ్యులను భుజములపై బెట్టుకొని పట్టణముంతయు నూరేగించిరి. ఇట్టిదేశభక్తి పురస్కరమునకు నుత్సేహములలో నల్లరులను గోలలును జేయవారల హృదయము అయోమయములు గావలనుగాని



# మతభేదములు

విశేషముల కొక మనవి

చట్టనిర్మాణసభల కార్యక్రమము హెచ్చు పుట్టు నిండుచుండుటచే నలము చాలనందున అనేక వ్యత్యాసలేఖలు, జాబులు ప్రచురింపబడాలక పోతిమి. ఇకనుండి సక్రమముగ ప్రకటింపబడగలవు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకులు.

పార్లమెంటు రామకృష్ణయ్యగారి సంగీతకచేరీ:- రాబోవు ఆదివారమునాడు, ఫోకల్ పాయింట్ సాయం క్రమం నాల్గవ రోజులకు పార్లమెంటు రామకృష్ణయ్య పంతులు గారి గౌరవాల జరుగును. పి. ఎ. కుందరం అయ్యగారు ఫీజులు వాయిచెదరు. పీఠాంశం జోయిగారు మృదంగమును వాయిచెదరు. ఎల్లరును విచ్చేసి మానందింప బ్రాభితులు.

మెడీనా కొల్లగొట్టుట-మహమ్మదీయబహిరంగ సభ, హైదరాబాద్:- మెడీనా కొల్లగొట్టి మహమ్మదు ప్రవక్తగారికి అపాయము గలిగించిన వార్త మదరాసు మహమ్మదీయులలో కోపాగ్ని రగుల్పొన్నది. తిరువళ్ళీకి నీచి లో శేపు 80 వ తేది 8 గంట బహిరంగసభ జరుగును. ఆదివారము హుర్రులను జరిపి లెను కోకమును డెల్లు ఊరేగింపు జరుపుటకు గూడ మహమ్మదీయ ముఖ్యులందరు యత్నముల జేయుచు న్నారు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:- కడప జిల్లా లో 15 వ సంవత్సరము ప్రారంభమయినది. ప్రతిసల ద్వితీ యాంత్యాదివారములయందు పెరంబూరిలో దైవప్రార్థనసభ లు సమావేశమగుచున్నవి. చాకలపేటలో వావిళ్లవారి ముద్రాక్షరశాలయందు ప్రభుమంత్రివారము వాడు దైవప్రార్థనజరుగు చున్నది. ఈసంవత్సరము ప్రార్థనతరగతి జేరు విద్యార్థులు త్వర లో జేరవలయును.

శేపు ఉల్లి 8 గంటలకు పెరంబూరిలో ప్రార్థనసభాము దైవప్రార్థనలుపఱచును:- మునీశ్వరయ్య.

శ్రీ నమ్మాళ్వారుల అవతార వైభవ కాల తేజము:- శ్రీ నేపముదలియొక్క యంశావతారమై ప్రపన్నజనకూటస్థులై సకలవేదములలో సామవేదము సారభూ తమైయున్న, సకలదేవతలపూజలలో సారభూతమైనట్టి తిరువాయ్మొలిన సాయించినవారై వేంచేసియుండు శ్రీ నమ్మాళ్వారులయొక్క అవతార వైభవమును తిరుమొలైకొయిల్ కందాడై భగవద్విషయభూషణం విద్యాక రామానుజాచార్య స్వామివారు చెన్నపట్టణ ఆచార్యకవిధి శ్రీ ఉడయవరల సన్నిధియందు 1925 సం॥ ఆగష్టు 30 తేది ఆదివారం ప్రాతః కాలము 7 1/2 మొదలుకొని యుపన్యసింపుదురు.

శ్రీ రామానుజదాసులు.

ట్రాము నొఖరులసంఘము:- ఈసంఘమువారి సాధారణసభ నిన్నరాత్రి చింతాడ్రీపేటలో జరిగెను. సంఘకార్యదర్శియగు ఎ. శ్రీరాములునాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నొఖరుల యిబ్బందులగుర్చి తానెన్ని లేఖలు వ్రాసినను అధికారులు ద్రుండ్ల జవాబులేదనియు, ఈ సంఘ ము స్థాపించినప్పటినుండియు అధికారులు తమకు ఎక్కువ యిబ్బందులు కలిగించుచున్నారనియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను. అ యినను సంఘ సభ్యులు నిరుత్సాహము చెందవలసినపని లేదు. ప్రారంభమునందు ప్రతి సంఘము ఇబ్బందు లుండును. కంపెనీ వారు నొఖరుల తీతము వెచ్చించిన ఖర్చుల నిమిత్తము ట్రాము రేట్లను హెచ్చించిరి. కాని యిప్పుడు చీరములు తగ్గించుటచే రేట్లుగూడ తగ్గింపవలసియుండును. అట్లు చేయవచ్చును. కావున కంపెనీవారి మోసపుణ్యాలను ప్రజల కిరిగించి ప్రజల సా నుభూతిని మనము పడయవలెను. అని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. ప్రింటర్లు యూనియను కార్యదర్శి యగు కన్నయ్యనాయుడు గారు పిచ్చుట మాట్లాడుచు, సంఘమువారు స్వయంసహాయము కలిగియుండవలెనని రాజకీయములలోదిగి స్వయంసహాయక కొరకై కార్యసలక్ష్యము జేరు అం దో శన పరులచే రరాచని హెచ్చరించిరి.

# కార్పొరేషను ఎన్నికలు

నిచిలిన అభ్యర్థులు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన జరుగనున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలలో మూడు డివిజనులకు ఈడగువారు అభ్యర్థులుగ పేర్కొనబడిరి.

ఏడు బావుల డివిజను

జి. రంగయ్యనాయుడుగారు (స్వరాజ్య)  
డా॥ జి. ఆర్. ఆర్. కార్పొరేషనరు (జస్తిసు)  
ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టి (స్వయం)  
ఓటరుల సంఖ్య 1188

ఎస్లనేడు డివిజను

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్య (స్వరాజ్య)  
సి. వేలాయుధమధుర్యుడు  
ఓటరుల సంఖ్య 468  
కీల్పాకు డివిజను

ఇ. ఎల్. అయ్యరు (స్వరాజ్య)  
టి. వాసునాయుడు (స్వంతం)  
ఓటరుల సంఖ్య 850

\* \* \* \* \*

అభ్యర్థి విరమించుట

పి. బాలకృష్ణ ముదల్వారుగారు  
టి. వాసుగారి కనుకూలముగా కీల్పాకు డివిజనుకు అభ్యర్థి గ నుండక విరమించెను.

# గయలో యాత్రికలకు సహాయము

గయా సేవాశ్రమము

ఎల్లవారికిని సహాయము చేసెదరు

మహాలయపక్షమునందు అనగా బౌద్ధపక్ష బహుళపా డ్యమిమెదలు ఆశ్విజుద్ధ ఏకాదశినరకును చాలమంది పితృప్రీతి గా శ్రాద్ధములు పెట్టుటకు గయాక్షేత్రమునకు వెళ్ళుచుండురు. అందువలన జనసంఖ్య విశిష్టలై హెచ్చుగానుండును. కలరా జ్వ రము, గ్రహణి మున్నగువ్యాధులు చాలహెచ్చుగా నుండును. సన్యాసులవలెను బైరానులవలెను వేషములను వేసికొనిన మ దాంధులు పలువురు యాత్రికులను స్త్రీలను మోసపుచ్చి ధనము ను హరించుచుండురు. స్త్రీలకు మానభంగముగూడ కలుగుచుం డును. దొంగతనములు హెచ్చుగా నుండును. కావున యాత్రికు లకు సహాయము చేయుటకు ధర్మ యాత్రికుల పలువురుచేరి గయలో కైలుస్థేమనవద్ద భారతసేవాశ్రమ మను కేరతోనోక పెద్దసత్తమును ఏర్పరచిరి. ఆశ్రమములం ట్టిరులు ఆశ్రమముపేరుగల బిల్డరుధరించి ప్రతిప్రేయినుకును వెళ్ళి తెలుపుచుండురు. ఇష్టమున్నవారిని వారు ఆశ్రమమునకు తీసికొనివెళ్లి బసయిచ్చెదరు. కావలసిన సహాయమును చేసెదరు. వీరు కలకత్తానుండి గొప్పవైద్యు నిద్దరిని పిలిపించిరి. వారు యాత్రికులకు ఉచితముగా వైద్యము చేయుచుండురు కావున వీరి హామమును బడయగోరువారు ముందుగా వారికివ్రాసినచో తగి నవీర్పాటులను వారు చేయగలుగుదురు. రాదలచిన వారు చాల ముదుసలులగువారిని చిన్నబిడ్డలను తీసికొనివచ్చినచాలయిబ్బంది పడవలసినవైనని ఆశ్రమాధికారి స్వామిప్రాణబానంద (బిసేద బ్రహ్మచారి)గారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

రాకపోకలు:- సిలోను ఇమ్మిగ్రేషనువీజుంటు యస్. రంగనాథంగారు వేటిదిన ముదయం చెన్నపురికివచ్చిరి. కలనలు మెకింజి, సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాలను, కలవరు ఎగర్లనుగూర్చి వేటి దినం ఉదయం చెన్నపురికివచ్చిరి. కొల్లంగోడురాజుగారు-డా క్టరు ముత్తుగారు పోస్టుమాస్టరు జెనరలు హన్మనుగారు లెంగు కొరకు నిన్న రాత్రివెళ్లిరి. జిల్లాలీనారాయణ సంబూదిపాయి గారు మాధవరాజుగారు ఉప్పిసాపేటగారు రూయిసుసాపే టుగారు నిన్న రాత్రి మంగళూరుకు వెళ్లిరి.

గ. సర్. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారు నిన్న రాత్రి కర్నూలుకువెళ్లిరి. గ. ఉస్మానుసాపేటగారు నినిన్ను మధ్యాహ్నం వెల్లూరుకువెళ్లిరి సోమనారం చెన్నపురికి వచ్చియు సెప్టెంబరు 2 వ తేది బుధవారం కలకత్తా మెయిలు లో బర్మాను మహారాజుగారు చెన్నపురికివచ్చియు శవటిదిన ము న్యాయమూర్తి వెంకటసుబ్బారావుగారు తిరువారుకు కొచ్చిన దివానుగారు కొచ్చికివెళ్లెదరు.

# స్టిడరు పిపువరీక్షల కేసు

మా న న స్ట పు దా వా

సిటీ పివిలు కోర్టునందు ఆర్. వెంకటరావుగారు స్వరా జ్యపత్రికాసంపాదకునిపై మానవత్వపు దావా దాఖలు జేసిరి:-

ఫీర్యాది యిదివరకు గవర్నమెంటు ప్రెసులో ఉద్యోగిగ నుండెను. ప్రతివాది క్రిందటి మే 18-న తేదీన "స్టిడరు పిపువరీక్షలు" అను న్యాయమును స్వరాజ్యపత్రికలో ప్రకటిం చెను. అందు 1924 ఏప్రిల్లో స్టిడరుపిపు పరీక్షల ప్రశ్నలు బయలుపడుటనుగూర్చి వ్రాయుచు, వాది గౌరవమును భంగ పరచు అసత్యముల ప్రకటించెనని ఫీర్యాదివాదము. ఆన్యాసములు గలదు. "విచారణ జేయగా, ముకుందదా సను విద్యార్థి క్రిమి నలు ప్లాసీజరు, సివిలుప్రాసీజరు, పీనలుకోడు, హిందూ లావ రీక్ష ప్రశ్నలను ముందుగా సంపాదించె నని తెలియుచున్నది. ఆతనికి గవర్నమెంటు ప్రెసులో రహస్యకూటమి నందున్న వేరొక ఉద్యోగిద్వారా బయల్పడినవి కాని కానితములేమియు దొంగిలించబడవనందున పోలీసువారు వారిపై చర్య దీసికొనరని మాకు తెలియుచున్నది.

"ఎవరిద్వారా ప్రశ్నలు బయల్పడినవో వాడు యిదివ రకు చాలకాలము మదరాసు జెయిలులో శిక్ష ననుభవించెను. పరీక్షలు ప్రారంభించగనే ఆయన మదరాసు వీడిపోయెను. గంజాముజిల్లాలో ఆతని స్వగ్రామమునకు పోలీసువారు చేరు లోపున మదరాసునుండి ఒక వకీలు లేంతి నివ్వుటచే తప్పించు కొనెను."

ఈ వ్రాయుచు వాది ముకుందదాసునకు ప్రశ్నల డెలివరీ తనఉద్యోగభాగ్యతను వదల ఆన్యాసముగ ప్రస్తరించినట్లు ప్రతివాది నూచించెను. ట్లు నూచించుటచేతనే గవర్నమెంటు ప్రెసునుండి ఆతనిని డిస్మిసుజేసిరి. అందుచే వాది నష్టపరిహార ముగా రూ 100 కోరుచున్నాడు. వైగా ముకుందుదాసుపై రూ 5000 నష్టపరిహారము గోరుచు దావా హైకోర్టులో వేసి యుండెను. అది యింకను పరిష్కరింపబడలేదు.

ప్రతివాది వాఙ్మూమునందు తానున్యాసము ప్రకటించిన ట్లంగీకరించెనుగాని, అందరివిషయములు గౌరవభంగముగ లేవని వాదించెను. ప్రతివాదికి వాది యెవరో స్వయముగ తెలియదు. బాగ్యతగల ఉద్యోగి తెల్పిన సమాచారమునుబట్టి ప్రజల యుప యోగార్థము ఆన్యాసము ప్రకటించబడినది. అప్పుడు పోలీసు వారు విచారణజేసి తెలిసికొనినవిషయముల సంగ్రహమే ఆన్యా సము మరియు ఆన్యాసమంతటిని పూర్తిగా వాది పేర్కొనుట లేదు. వాదిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించుట యాన్యాసము యొక్క ఫలితముగాను. అంతేగాక యీకేసు కాలవోషము చెందినది. అని ప్రతివాది వాదము.

న్యాయమూర్తి కేసులో విచారింపవద్ద సమస్యలను విశదముగ నేర్పరచి 1925 డిసెంబరు 16 వ తేదీకి వాయిదా వేసెను.

# లాయరు

సంపాదకుడు పి. వేంకటరావుగారు పార్వతీపురము విశాఖపట్టణము జిల్లా

ఇది న్యాయస్థానములకు సంబంధించిన విషయములను ప్రకటించు తెలుగు మాసపత్రిక మొదటి సంపుటము మొదటి సంచిక యీనెలలో వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. చందా పోస్టేజి సహసాలుకు నాలుగు రూపాయలు మాత్రమే. చందా సొమ్మును ముందుగానే మనిఅర్డరు ద్వారాగా పంపవ లెను. ఒక సంచిక యేదైన చేరనిచో పది అణాలు మనిఅర్డరు ద్వారా పంపవలెను. అయిల పంపినచో అసంచికవున్న యెడల పంపబడును. సంచికలను పంపినపుడు పోస్టు ఆఫీసువారిపల్ల పర్చీకేటు పుచ్చుకొనుచున్నారగాన సంచికలు పోచిలు లేదు.

అన్ని హైకోర్టులలోను జరిగెడు ముఖ్యమైన తీర్పులున్ను ముఖ్యమైన రినిన్యూట్లోర్డు తీర్పులున్ను, ముఖ్యమైన అక్రమమున్ను దీనియందు ప్రకటింపబడును. సంపాదకులు 39 ఏండ్లనుండి స్టిడ రు పనిచేయుచున్న అనుభవజ్ఞులు. పలయువారు, మేనేజరు లాయరు ఆఫీసు పార్వతీపురం విశాఖపట్టణం జిల్లాఅని వ్రాయవలెను.



వాతావరణ నిత్య

1925 సం॥ ఆగస్టు నెల 29-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అల్లసాని గత 24 గంటలలో	అల్లసాని గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
హైదరాబాద్	87.8	79.1	0.82	18.97	44.96
రాజ్ గఢ్	89.9	80.2	0.82	12.05	87.09
కర్నూలు	87.4	77.6	...	28.98	89.09
కర్నూలు	85.1	77.9	...	19.82	41.59
కర్నూలు	85.2	78.6	0.29	11.54	26.01
కర్నూలు	80.8	72.6	0.14	2.45	20.51
కర్నూలు	84.5	75.2	...	15.85	81.28
కర్నూలు	88.1	76.8	0.04	8.11	87.98
కర్నూలు	90.2	75.6	0.07	10.04	50.74
కర్నూలు	91.0	76.7	0.01	18.82	52.94
కర్నూలు	90.5	78.8	...	10.18	89.80
కర్నూలు	82.0	70.5	...	8.54	22.29
కర్నూలు	94.5	78.1	...	10.95	88.18
కర్నూలు	96.9	80.8	...	4.07	54.98
కర్నూలు	97.2	80.8	...	10.29	88.58
కర్నూలు	88.1	79.5	...	0.26	87.00
కర్నూలు	...	...	...	1.64	28.84
కర్నూలు	81.9	75.0	0.20	19.89	84.51
కర్నూలు	84.5	75.0	0.85	56.09	114.51
కర్నూలు	88.8	78.1	1.56	95.92	117.16
కర్నూలు	84.6	78.2	1.28	114.84	125.68
కర్నూలు	77.6	66.6	0.81	9.40	85.87
కర్నూలు	65.6	62.2	3.84	97.58	125.46
కర్నూలు	66.8	58.1	...	18.64	62.18

సర్వములు:—హైదరాబాద్, విశాఖపట్నములలో 0.82 వర్షించెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. మచిలీపట్నములో పగటివడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్ కర్నూలులో 0.29 బల్లారిలో 0.14 వర్షించెను. ఆర్ధ్రత చాల ఎక్కువ. బల్లారిలో మేఘములు పలదగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల విస్తారముగ నున్నవి. పగటివడిమి కర్నూలులో 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ తక్కినచోట్ల 9 1/2 నుండి 11 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకము:—చినుకలు అంతటను గలవు. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. కల్లూరులో పగటివడిమి 7 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ నుదాసులో 8 డిగ్రీలు తక్కువ. 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

పడమటి తీరమున, ఉత్తర మద్రాస్ తీరమున వర్షించును. తక్కినచోట్ల స్థానికచినుకలుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యం, వాతావరణ కార్యదానం.

గణపతి ఉత్సవము

హాల్లీసు కట్టుబాట్లు

పునహా, ఆగస్టు 28:—144 పెక్కు సుక్రింద గావించబడిన ప్రకటనక్రింద అల్లరి జరుగకుండ నుండుటకు జిల్లామేజిస్ట్రేట్లు, జిల్లాసూపరింటెండెంటు కట్టుబాట్లను అమలునందు బెట్టుటకు జాగ్రత్తపడింది. మేజిస్ట్రేట్లతో బోయినను దానితోగూడ పోలీసుకనిష్టాలు వెన్నంటెదరు. ప్రతి ఉపన్యాసమందును పోలీసుడిప్రత్యేక సూపరింటెండెంటు, గౌరవమేజిస్ట్రేట్లు, సాయుధులు, నిరాయుధులగు బోలీసుదళము, విశాఖసాక్షాత్తులు దూరమున వేచియుండ హాజరయ్యెదరు. ఇతరజిల్లాలనుండి అదనముగ హాల్లీసుబలమునచ్చెను. ఇతరజిల్లాలనుండి వచ్చినసాక్షుధులకుపాత సుదళము ప్రాముఖ్యముగ గన్పించుచున్నది. అతిజాగ్రత్తకారకు దీనికొనబడిన కట్టుబాట్లవలన గత నాల్గు దినములందుండి అవలంబించిన చరములు గలుగలేదు. సగరమందు ఆశోకముకంటె అత్యంత అధికముగ ప్రజలయంధు గన్పించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదు వారి గోరి

సుల్తాను యిబనుసాదుగారు విధ్వంసము చేయలేదు

నిన్న బొంబాయిలో మహమ్మదీయులలో కలిగిన కలవరమునుగూర్చి రెండువిధములగు వార్తలు వివరముచున్నవి. మహమ్మదువారి గోరిని సుల్తాను ధ్వంసముచేసినమాట నిజమేననియు, దానిని మరుగుపరుచుటకు అది నిజముగాదని మరల తిలకిస్తారల వచ్చెనని హేకతాలీగారు మున్నగు వారు ప్రకటించుచున్నారనియును మహమ్మదీయులలో చాలమంది నమ్ముచున్నారు. మహమ్మదీయులు ఆగ్రహాద్వారై యున్నారు. నిన్నను బొంబాయిలో సారటాలు సంపూర్ణముగా జరిగినది.

అలీ సాదరులమీదను ఖిలాఫతు సంఘముమీదను మహమ్మదీయులకు ఆగ్రహమును కలిగించుటకు కొందరు స్వార్థపక్షులు ప్రయత్నించుచున్న మాటయును నిజమే.

హేకతాలీగారు చెప్పిన సంగతులు

“వెనుక ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడుగా నుండిన హోటానీగారు ఖిలాఫతునిధిని వాడుకొనినందున ప్రజల కఠినియందుగల గౌరవము తగ్గిపోవుటచే అప్పటినుండియు అతడు ఆగ్రహము జెందియున్నాడు. అతడును అతనిమిత్రులను బొంబాయిలోని అమీరాల్లీ పక్షమువారును లేనిపోని వార్తలను కల్పించి చెప్పినందున మహమ్మదీయులలో నిట్టి ఉద్వేగము కలిగినది. మతకర్త గోరిని పాడుచేయలేదు. సముద్రతీరమున హేజరు సైనికులమీద మాత్రమే గుండ్రము వదులుచున్నారు అని నక్షీ ప్రభుత్వము రాయబారి పంపిన తంతివార్త నిన్న నాకు చేరినది. మతకర్త గోరి పాడుకాలేదు. మదీనాకు మూడు కిలోమీటరులదూరమునందున సయ్యద్నాహుద్దా లేక కబ్బట్టుమాత్రమే నష్టమయ్యెనని యిబనుసాదు సుల్తానుకు ప్రతిపత్తులైన తెలిసలేం కుష్త్రంమోష్టం కాన్సిల్లవారు పంపిన తంతివార్తగూడ నాకు నిన్న చేరినది. నిన్ననేను మదీనునుండి వెళ్లబోవునపుడే యాజూరా సరేం తంతివార్తనాకు చేరినది. దానిని మేనిలు ఓమిరేషీగారు విగ్రహగా నడిచి అచటనున్నవారికి వినిపించిరి గాని వారు దానిని నమ్మలేదు. కబ్బట్టును నాశనము చేసినవ వార్తకు మాత్రము ఆగ్రహమును వెల్లడించిరి.

చోటనీగారు నన్నును మాతల్లి(లీఅమ్మ) దుర్భాషలాడి నన్ను కొట్టుటకుగూడ క్రరనైతేను. అందువలన నాకు మొదట చాలాకోపము వచ్చినను దాని నడచుకొని అతని దుడుకుతనమును తృప్తికారభావముతోనే చూచితిని.” అని హేకతాలీగారు నడిచిరి.

నిన్న చాలమంది మహమ్మదీయులు సభచేసి ఖిలాఫతు సంఘమును నిరసించుచు తీర్మానములను చేసిరిగాని ఆసభజరిపిన ప్రముఖులందరును హాజరైత్రుకు అంగీకరింపనివారే. సభలోతుంటురల నందరిని విస్తారముగా చేర్చిరి. బొంబాయిలో 1925 లో జరిగిన ముసలంలీగుసభలో అల్లరులు చేయించినవారే యిప్పుడీసభను జరిపిరి. బొంబాయి కానికలుపత్రిక హేకతాలీగారిని సమర్థించుచు మహమ్మదీయులను మందలించినది. (ప్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి, ఆగస్టు 29:—మదీనామక్కాలందు గోరిల యొక్కయు, మదీనుయొక్కయు పైకప్పులను విధ్వంస మొనరించి వాటిని పవిత్రము జేసినందులకు తమయసంతృప్తిని విచారమును వెల్లెబుచ్చుటకై పీఠజమానతాలీగారి యధ్యక్షత క్రింద సుమారు ముప్పది యేబది వేలమంది సభచేసిరి. సభ కన్సిల్లెగల మహమ్మదీయులు, వారి నాయకులుసహా వచ్చిరి. సభ్యులు విశేషముగ వచ్చుటచే బహిరంగస్థలమున సభచేయవలసి వచ్చినది.

మక్కా మదీనాలందు ఇబినుసాదుయొక్క సైన్యము గోరిలను ధ్వంసమొనర్చు కడనుగూర్చి యొగరివెంబడి నోకరు నాయకులు విపులపాటించుండగా మహాద్రేకము కలిగెను. అందును భారతమహమ్మదీయులందు ముఖ్యముగా కేంద్రఖిలాఫతు నాయకులు హాబీల దొర్లన్యము, నింజ్ బాహ్టుముగా ఋజువు కాబడినను స్వల్పముగా జేసి దానిని తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిపిన పక్ష సభ్యుల యుద్దేశమునకు మేలయేలేదు. సభయందు నేతీవులహస్తములు నుండి మక్కామదీనాలవంటి పవిత్రస్థలములను రక్షించుటకును, నేతీవులయం చభిమానముగల భారత మహమ్మదీయులు వారుచేసిన దారుణావార్తలను దాచివేసినది. కావున నట్టి సేపీతులవలె గనుపించు శత్రువులను నమ్ముజాలనునది.

తరువాత తీర్మానములున్నది:—“నేతీవులయొడ సానుభూతి కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘమువారు జూపినందులకే సభవారేవనించుచున్నారు. ఈవిషయమున ఖిలాఫతుసంఘమువారు మహమ్మదీయాభిప్రాయమును న్యక్షిరించుటలేదనియు, తద్విషయమువారిట్టి బాధ్యతవహించుటకు తగినవారుకారనియు సభ వారూహించుచున్నారు.”

మతీయొక తీర్మానము ఇబినుసాదు, అతని సైనికులు, వారి సానుభూతిల యొడ సమతహేయమును జూపుచు, సానుభూతులను వారి యభిమానములను వదిలి ఖతమును రక్షింపగోరినది. ఆఖరుతీర్మానము ఇబినుసాదుయొక్క పద్ధతులను బలపఱచు యంగ్లప్రచురణములను గాని కొనిచదువవలసిని గోరుచున్నది. కారణమేమన మహమ్మదీయు, నవి తప్పువార్తలుకల్ప ద్రోయుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రీయ లిబరలు

కాన్ఫరెన్సు

నాల్గవసమావేశము

అధ్యక్షకోపన్యాసము

పునహా, ఆగస్టు 29:—నాల్గవ బొంబాయి రాష్ట్రీయ లిబరలు కాన్ఫరెన్సు నేడు సమావేశమయ్యెను. కీర్తకేషులగు సర్ మరేండ్రనాథ టెనర్జీ, సర్ గోకులదాసు ఫరేకే దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, గ్వాలియరు మహారాజాగారు సర్ మాధవ రావు సింధియా గార్లను ప్రకంశించు అధ్యక్షకోపన్యాసమందు చిత్రావూరి యక్షేత్వర చింతామణిగారు ఉపన్యసించిరి. రాజకీయ సంస్కరణముల కాందోళన ప్రారంభమును క్రమముగ వర్ణించి, లిబరలుపార్టీ పుట్టుక మొదలు 1918 పార్టీగావించిన ప్రయత్నములనుడిచి, మాంటెగు ఛమ్మిఫర్డు సంస్కరణ ప్రజాభికానంతుమునుండి కాంగ్రెసువాదులందు భేదాభిప్రాయములు బయలుదేరెనని అధ్యక్షుడు నడివెను. అప్పటినుండియు మాసంఘమునకు ప్రత్యేక యేర్పడెను. మాపక్ష మే కాంగ్రెసుపక్షముయొక్క ఆదర్శనములనుజట్టి నడపబడుచున్నది. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మాలిబులపక్ష మే అవలంబించి కొనసాగించుచున్నది.

స్వరాజ్యపక్ష ఉదయము

పిమ్మట ఉదయించిన పరిస్థితులవలన, ఆపరిస్థితులకును మాంటెగు సంస్కరణమునకును సంబంధము లేకపోయినను, దక్షిణ ఆఫ్రికా రాజకీయములందు ఆరేరిన గాంధీగారిని అధ్యక్షత క్రింద అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. చాలకీడులను దేశమునకు గలుగజేసి, ఉద్యమము సంపూర్ణముగ పరాజయ మొందిన పిదప అసహాయోద్యమ జౌరస పుత్తుడగు స్వరాజ్య పక్షము ఉదయించెను. స్వరాజ్యపక్ష విధానము ఆదంబరయ్య తమైనది. ఫలము వ్యగ్యము. విధానము త్రాడులేని బొంగరము. స్వరాజ్యపార్టీ ఎత్తులవలన యింగ్లాండునందలి ప్రజాభిప్రాయమునకు భారత దేశీయ అత్యయములయొడ సానుభూతి తగ్గను అది కనిపెట్టిభారతప్రభుత్వోద్యోగులు బిడ్డబియుచున్నారు. ఇటీవల బెన్ల ఉద్యోగల అభిప్రాయము మిగుల ఆకాంక్షమును గల్గించుచున్నది. ఇది చాల వ్యాకులముగనున్నది. బ్రిటిషువారు బిష్టులెయున్నారు. అధికారము చెలాయించుచున్నారు. వారు అధికారమును తృజింపనొల్లరు. మనము బలహీనులము. వికమత్యము, మనయందు కంచుకాగడ వేసి వెతకినను గానరాదు. అధికారులు సేర్వకొనుటగాని మరచిపోవుటగాని యెట్లు చేయజాలకున్నారో స్వరాజ్య వాదులును అట్టి ధోరణి నె జూపుచున్నారు.

గాంధీవిధాన మెట్లు నిరర్థక మైనదో

స్వరాజ్యవిధాన మట్టిదే

“గత రెండు సంవత్సరములందును గాంధీగారి విధాన మెట్టి నిరర్థకమైనదో స్వరాజ్యవిధానముయొక్క మూలసూత్రములు, విధానము, పద్ధతులను సంత నిరర్థకములు దేశమున కెంతమాత్రమును లాభంకరమైనవి గావు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై దిరుగుబాటు గావించి కత్తికట్టి యుద్ధము చేయుట కలలోనైనను దలంపరాదు. ఎంత చతురతతో నైనను విప్లవ పద్ధతులు నడపబడినను పరాజయము నొందుట తప్పదుగాన, అట్టి పద్ధతులవ లంబించుట భీదరలుక్షణమును, దేశద్రోహకరమును స్వార్థపరత్వమును గాన న్యాయమున పద్ధతులచే ప్రకమముగు రాజకీయవిధానము నొందుటకు మేము అవలంబించితిమి.”

మడ్డి మెనుకమిటి రిపోర్టును ఆక్షేపించుట

సంస్కరణ విచారణ సంఘముయొక్క పనినిగురించి విపులముగ అధ్యక్షుడు నడివెను “ద్యంద్య పరిపాలనను నడుపుటయం దనుభవము గలిగినవారు బెల్లిన అంతములను మడ్డి మెను కమిటిసభ్యులలో నధికులు సరిగ న్యాయస్పృహతో ఆలోచించలేదు. విషయమును స్థూలదృష్టితోను, రాజకీయపక్షపాతముతోను ముగ్గురుసభ్యులను ఒకసభ్యుడు రాజకీయవిషయములందు పీరికితనమును జూపి అసంతృప్తికర్షును సీఫార్సులను రాజప్రతినిధికి: మడ్డి మెనుకమిటి సభ్యులత దధికసంఖ్యాకులు గావించిరి. ఆసిఫార్సులు దొరతనముగీకరించెను. మడ్డి మెనుకమిటి నియమింపబడకయుండినదో భారతదేశక్షేమములకు ప్రతిబంధకముగ నుండకుండెడివని నేను నిస్సందేహముగ చెల్పుచున్నాను. (అసంపూర్ణవార్త)

బొంబాయి కాటను మార్కెటు

నేడువచ్చిన తంతివార్త

ఏప్రిలు-మే-బ్రోచి-412-8-0 (రూపాయలు) దేశంబరు-జనవరి-ఓప్రా 892-8-0 ధరలు మందము.

న్యూయార్కు తంతివార్త

“మడ్డి విడుదల ఆగచున్నది గాని సహాయము నిరుత్సాహకరముగానున్నది.” అని నార్మనుకంపెనీవారు తంతివార్త నంపిరి. (ప్రీ ప్రెసు)



## స్థాంపులు

**1924-25 సంవత్సరమున, స్థాంపులపై** 212,411 రూపాయల రివిన్యూ చేయబడినది. గత సంవత్సరమునకన్న రివిన్యూవృద్ధియయ్యెను. కోర్టు స్థాంపుల రాబడి రు 157,179 లభికమయ్యెను. గంజాము, కృష్ణా, నెల్లూరు, కడప, అనంతపురం, బళ్లారి, కర్నూలు, మద్రాసు, ఉత్తరాంధ్రా, తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలో దప్ప మిగిలిన మండలము లన్నిటిలో రాబడియందు యభివృద్ధి గన్పట్టెను. గంజాము, కృష్ణా, మద్రాసు జిల్లాలలో రివిన్యూ తగ్గుటకు కారణము, వ్యాజ్యముల తగ్గుదలయే. స్థాంపులపై వృద్ధి జేసినందువలన, ప్రజలు సివిలు కోర్టులకు తరుచుగ బోవుట మానుకొనిరట. కోర్టు స్థాంపుల ఖరీదును హెచ్చుజేసినపుడు అధికారు లిట్టి ఫలితము గలుగునని యూహించియుండరు. గోదావరి జిల్లాలో రాబడియందు 53,000 రూపాయలు అధికమగుటకును, రామనాథపురము జిల్లాలో 40,000 అధికమగుటకును కారణము, భూములకు సంబంధించిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య హెచ్చుగుట కారణమని సూచించబడినది. ఇందుకు కోర్టుఫీజు హెచ్చుదలగూడ తోడ్పడెనట.

వ్యాజ్యములు హెచ్చుదలజూపిన మండలముల నభినందించుటకు వీలులేదు. ప్రజలు చీటికి మాటికి కోర్టులకు వెడలెడి యభ్యాసమును మానుకొని, సాధ్యమగుంతవరకు తగాదాలను తమలో తామే పరిష్కారము జేసికొనవలయును. కోర్టులకు బోవుటవలన, ఉభయపక్షములకును తీక్షణ నష్టము కలుగుచుండుట అనుభవైకవేద్యము. ఇందుకు దోడుగ కోర్టుఫీజులను హెచ్చుజేయుటచే, న్యాయమును సంపాదించుటకై ఎంత డబ్బు దండుగ బెట్టవలయునో యూహించవచ్చును. వ్యాజ్యములు పెక్కులు మాట పట్టింపులవయి నాధారపడి యుండును. ఇట్టి వానిని గ్రామములలో పరిష్కరించుకొనుటకు మారుగ హైకోర్టువరకు జనుటకు ముందుకు వచ్చుచుండురు. ఇందువలన ఎంత నష్టము గలదో చెలువ నక్కరలేదు. ప్రజల తగవులను పరిష్కరించెడి గ్రామసంఘము లంతరించినవి. పెద్దమనుష్యులు జోక్యము దీసికొనుట మాని వైచిరి. వ్యాజ్యములకు పురికొల్పవారధికమయిరి. ఇట్టి సీతిలో ప్రజలలో నైకమత్యమును పురికొల్పవారు ధన్యులు. పంచాయతులు నెలకొనకముందు, వ్యాజ్యములకు దిగెడి యభ్యాసమును పోగొట్టి, మాధ్యమమువలని లాభములను ప్రజలు గ్రహించునటుల జేయవలయును. ఈ విషయమున జేయదగినపని ఎంతయో గలదు.

నిర్మాణ కార్యక్రమమునం దిదియొక భాగమగుటకు నందియము లేదు. నాయకులు తమ శక్తి నిండుకొరకై వినియోగించిన, డేకమునకు

మిగుల లాభ మొనర్చుకొనెను. ప్రజలు నూతన మార్గముల కలవాటుపడుచో, కోర్టులకు బోవుటకు విముఖత జూపక మానదు. భారతవర్షమున కిట్టి సీతి క్రొత్తగాదు. ప్రాచీనకాలమున పంచాయతులు విసిరి, ప్రజల తగవులను పరిష్కరించుటయగాక, వారి వ్యవహారముల నన్నిటిని నిర్వహించుచుండెడివి. అట్టి పంచాయతులు నేడు మరల నెలయుచో, స్వరాజ్య సాధనిర్మాణమున కాటంక మేముండును? కోర్టు స్థాంపులుగాక, తదితర స్థాంపులరాబడి 55,232 రూపాయ లభికమయ్యెను. విశాఖపట్టణము, నెల్లూరు, చిత్తూరు, చెంగల్పట్టు, దక్షిణాంధ్రా, మధుర జిల్లాలలో స్వల్పపు యభివృద్ధి గనుపించెను. కృష్ణా జిల్లాలో 60,000 రూపాయలును, గుంటూరులో 35,000 లును, రామనాథపురమునందు 54,000 రూపాయలును, తిరునల్వేలిలో 79,000 లును, నీలగిరిలో 38,000 లును వృద్ధి యగుటకు, వాణిజ్యాభివృద్ధియు, ఆస్తి ప్రాస్తుభరులును, సిరాసి వ్యవహారములును వృద్ధియగుటయు కారణములని సూచించబడెను.

బళ్లారిలో 30 వేలును, తిరుచనాపల్లిలో 15 వేలవేలును తగ్గిపోయెను. వాణిజ్యము మందగించుటయు, సిరాసి వ్యవహారములు తగ్గుటయు, ఇందుకు కారణములట. కోయంబత్తూరు, నేలంజిల్లాలో కలిపి 67,000 రూపాయలు తగ్గుటకు కాలమాన మనుకూలముగ నుండకుండుట కారణము. మలబారుజిల్లాలో రు 21,000 లు తగ్గిపోయెను. వరద బాధ యందుకు హేతువని సూచించబడినది. చెన్నపురిలో, రాబడియందు 91,000 రూపాయలు తగ్గిపోయెను. ఆస్తి ప్రాస్తుభరులు తిన్నగ లేకపోవుట చేతను, డబ్బు దొరకక పోవుటచేతను, వర్తకము మందగించుటచేతను యిట్టి ప్రతికూల పరిస్థితు లేర్పడెనట. మొత్తముమీద స్థాంపుల రివిన్యూను హెచ్చుజేయుటవలన, రాబడియందు విశేష మభివృద్ధి గనుపింపక బోగ, ప్రజలకు మిగుల యిబ్బంది గలిగెననుటకు నందియములేదు. ఆస్తి ప్రాస్తుభరులను చేసికొనుటకు, స్థాంపుల ధరలు హెచ్చుటచే, ప్రజలు వెనుదీయచున్నారని స్పష్టమగుచున్నది. ఇటులనే కోర్టుల లాభమును పొందుటకు గూడ వీలగుట లేదు. ప్రభుత్వమువారికి రివిన్యూ యవసరమగుచో ఇతర విధముల సంపాదించవచ్చునుగాని, స్థాంపుల ధరలను హెచ్చుజేసి గాదు.

ఉష్ణ శక్తి వలె స్థాంపుశక్తిని దాదాపుగ నందరిపై బడుచున్నది. దీనిని మరల తొంటిసిత్కి దీసికొనివచ్చుట న్యాయము. స్థాంపు రివిన్యూ హెచ్చు జేయవలదని, ప్రజాప్రతినిధులు వెనుక మొరబెట్టినను, ఫలము లేకబోయెను. ఇకనయినను, లోపమును సవరించుట భావ్యము. స్థాంపు రివిన్యూయందు హెచ్చుదల అంతగ లేకున్నను, వ్యయముమాత్రము అధికముగ నుండెను.

## టాటులు

టాటులు లేక ప్రైవేట్లను సామము ఆంధ్రదేశమునందు సర్వత్ర తెలిసియున్నది. వీరివలనరానురాను మంచి కన్నను చెడుగెక్కుడు గలుగుచున్నది. కోర్టులు, కచ్చేరీల వ్యవహారము లెరుగని గ్రామజనులకు తోడ్పడు నిమిత్తము కొంచెము

వ్రాయను చదువను నేర్చినవారు మధ్యవర్తులుగ నేర్పడుదురు. అట్టివారు ప్రైవేట్లయందును గన్పడుతురు. వీరి సాహాయము మూలమున ప్రజలు తమ యక్కరలను దీర్చుకొను చున్నారనుటకు నందియములేదు. కాని, మధ్యవర్తులు పలుతావుల తమ స్థానమును దుర్వినియోగము జేయుచు, టాటులనిన వెగటు పుట్టించుచుండుట, సర్వజనవిదితము. వీరిటు పాక్టీల నుండియు, అటు న్యాయవాదులనుండియు సొమ్ము నేకరించి, ధనాశాపరులై మెలగుచున్నారు. అట్టి వారు పోరాటములను మనస్ఫర్థులనుపెంచి, ప్రజలయ సౌఖ్యమునకు కారణమగుట తటస్థించుచున్నది. వీరిని సంస్కరించుటకు తగినప్రయత్నము లింతవరకు జరుగలేదు. న్యాయవాదు లీవిషయమున ఎక్కుడు శ్రద్ధవహింపలేదు. న్యాయవాదులు దీక్ష బూని టాటులకు సొమ్ముచ్చుట మానివేయుచో, కొంతవరకయినను సంస్కరణముజరుగుకమానదు. నిర్బంధ చర్యలకన్నను, ప్రజాప్రబోధమువలననే ఎక్కుడు లాభ మేర్పడుట సహజము. ప్రభుత్వమువా రీవిషయమై చర్యదీసికొనుచున్నారు. మొన్నటి సామ్రాజ్యశాసనసభలో ఇందుకు సంబంధించిన లీగలు ప్రాక్టీషనరుల సవరణచట్టము నొకదానిని హోంమెంబరుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. సివిలు జస్టిసు కమిటీవారు నిర్బంధచట్ట మవసరమని సూచించిరి. సవరణచట్టము ప్రకారము, టాటులనిన న్యాయవ్యవహారమునందు జోక్యము దీసికొనువారేగాక, న్యాయవాదులనుండి లాభము పొందెడి వారుగూడ నగుదురు. న్యాయవాదులకు కేసు లిప్పించుటకు బహిరంగపు కచ్చేరీలయొద్ద తిరిగెడివారందఱును టాటులగుదురట. టాటుల నిర్వచనము నిటుల విస్తరింపజేయుటచే, కక్షిదారులకు నిజముగ తోడ్పడెడివారుగూడ శిక్షార్హులగుదురు. అందుచే సాధక బాధకములను బాగరూక తతో విచారించుట యవసరము. న్యాయవాదుల సంఘములో మూడింట రెండువంతులు గూడి తీర్మానించుచో, అట్టి తీర్మానము గౌరవింపబడునట. టాటుల లిప్తును తయారుజేయుటకు ముందు సబ్జుడీనేటుకోర్టులు విచారణ జరుపునని, సూచింపబడెను. ఇంతకుముందు టాటులను కోర్టు ఆవరణముల లోనికి రాకుండ జేయవీలుగలదు. ఇకముందు సివిలు క్రిమినలు రివిన్యూకోర్టులకేగాక, ఇతర పబ్లిక్ ఫలములందు తరుచుగ తిరిగెడివారందరకును నూతన నిర్బంధములు వర్తించును. ఇంతటి తీవ్ర చట్టమువలన, వ్యవహారము అసలుచెడునేమోయని భయము గలుగుచున్నది. గ్రామస్థులకు వ్యవహార సంబంధమగు సహాయము నేవిధముగ చేయుటకును, ఆటంకము కలుగ వచ్చును. ప్రతి స్వల్ప విషయమునకును న్యాయవాదిని బెట్టుకొనుట యవసరమగును. తుదకు ప్రజలను రిజిష్టరు చేయించుకొనుటకుగూడ అధిక కష్టమును ధన నష్టమును గలుగ వచ్చును. గ్రామప్రజల నొక అపాయమునుండి దప్పించుటకు, వేరొక అపాయమునకు లోనుజేయుట పాడిగాదు. శాసనసభ్యులు ప్రజలకు అనుకూలమగు ఏర్పాటులు జరుగునటులను, నిర్బంధతీవ్రత దొలగునటులను, కృషి సలుపుట అవసరము.



సిరియా స్థితి

సిరియాలో ఫ్రెంచివారి స్థితి అనుకూలముగ లేదని, ఇటీవలి వార్తలు చెలిపెను. డ్రూసు అను జాతివారి వైషమ్యమును పురికొల్పుటకు, ఫ్రెంచి పాలకుల కాశిన్యమే ముఖ్యకారణ మయ్యెను. డ్రూసులు తిరుగుబడి, ఫ్రెంచివారిని చలుతావుల నోడించిరి. ఇంతవరకు దెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, సిరియాలో ఫ్రెంచివారికి మిగుల సంకటము గలిగెను. ఫ్రెంచివారు మరల సైన్యములను చేర్చుకొని తమ స్థానములను నిలువబెట్టుకొనవచ్చును. లేక, మొరాకోలో నపజయము గాంచుచున్న సైన్యమునకు ఫ్రెంచి సైన్యముతో డ్వి డి న టు ల నే, సి రి యా లో ఫ్రెంచి వారికి మ రి యొ క యూ ర పి య ను జాతివారు తోడ్పడవచ్చును. తుట్టతుడకు డ్రూసులను జయించుటకు సాధ్యపడును. కాని, యిట్టి దుస్థితిగాంచి, నానారాష్ట్రసంఘ మూరుకొనవలయునా? సిరియా, మెసపొటేమియా, పాలెస్టీనులు, మాండేటులక్రింద ఫ్రెంచివారికిని, బ్రిటీషువారికిని వశముజేయబడినవి. తుర్కీ యధీనమునుండి యీ దేశములను తప్పించుటకు, వానికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటయే మొదటి యుద్దేశ్యము. అట్టియుద్దేశ్య మింతవరకు నెఱవేరలేదు. మాండేటులు పరాధీన దేశములస్థితికి వచ్చినవి. ప్రజలను స్వపరిపాలనము నందు సుశిక్షితులజేయుటకు బదులుగ, పాలకు లీ దేశములను నిరంకుశముగ పరిపాలించుచు తమ స్థానమును బలపరచుకొనుచున్నారు. స్వయం నిర్ణయసూత్రమును మాండేటుల రూపమున వికసింపజేసినపుడు, విల్సనుగారిండ్లల మాయను కనిపెట్టజాలకబోయిరి. స్వయంనిర్ణయధర్మ మడుగంటి, పెద్దజాతులకు మరికొన్ని దేశములు స్వాధీనమగుటకు మాండేటులు తోడ్పడెను. నానారాష్ట్రసంఘమువారి తనిఖీ వట్టి బూటకమయ్యెను. నానారాష్ట్రసంఘము పెద్దజాతులకోర్కెలనే సఫలపరచుచు, చిన్నజాతుల స్వాతంత్ర్యమును రక్షింపబూనుకొనలేదు. గత యూరపియను సంగ్రామ మెందుకు ప్రారంభమయ్యెనో అట్టి యుద్దేశ్య మింతవరకు నెఱవేరలేదు. మాండేటు దుస్థితి, నేడు మిన్నముట్టచున్నది. ఇక నయినను నాగరిక ప్రపంచము మేలుకొని, స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించునో లేదో చూడవలయును.

మడ్డి మెరుపిపోయి: సామ్రాజ్యశాసనసభ

మడ్డి మెరుపిపోయిన గూర్చి సె పైం బ రు నె ల మొదటివారములో సామ్రాజ్యశాసనసభలో చర్చ జరుగునని, హోం మెంబరుగ మడ్డి మెరుగారు దెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు రుపపాదింపబోయెడి తీర్మానమును మున్ముందుగ సభ్యులకు దెలిపెదమని, వారు వాగ్దానముజేసిరి. తీర్మాన మెటులుండునో యూహింపవచ్చును. బర్మోహెడ్డు ప్రభు ప్రసంగమునందేమి, రీడింగు ప్రభు ప్రసంగమునందేమి, సూచన లిదివరకే గనుపించెను. మడ్డి మె ను కమిటీ మైనారిటీ రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినట్లు స్పష్టము. ఇక మెజారిటీ రిపోర్టు మిగిలియున్నది. అందు సంస్కరణ విధానమునందెట్టి మార్పుల జేయక, సంస్కరణ నిబంధనలందు మూత్రము స్వల్పపు మార్పులు గావింపబడెను. ఈ

మార్పులతో సంస్కరణములను వెనుకటికన్నను బాగుగ నిర్వహింపవచ్చునని, రీడింగు ప్రభువుగారు హిత మొనగరి. రీడింగు ప్రభువుగారేమి, బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారేమి, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును కొనసాగించి, ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచో, సంస్కరణములను గూర్చి విచారించు విషయమును పిమ్మట నాలోచించెదమని, ప్రజలకు బోధించిరి. అందుచే ప్రస్తుత సమయమున మెజారిటీ రిపోర్టు కన్నను వారు ముందుకు బోరని జెప్పవచ్చును. స్థానిక ప్రభుత్వాభిప్రాయము లిందు కనుకూలముగ నుండుననుటకు సందియము లేదు. సామ్రాజ్య శాసనసభవారు మెజారిటీ రిపోర్టును నిరసించి, మైనారిటీ రిపోర్టును సమర్థించెదరని నమ్మకము. కాని ఇందువలన ప్రయోజనముండునా? తమ తీర్మానములు సఫలమగునటుల జేయుటకు, శాసన సభ్యులు వేరు ప్రక్రియల నవలంబించెదరా? మితవాదులును, స్వతంత్ర పక్షమువారును, స్వరాజ్య సాధనలను కనుగొన ప్రయత్నించెదరా? లేక స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయుటతో కాలముగడిపెదరా? ఎన్ని యవమానములు తలపించినను, సంస్కరణములను చేపట్టవలయుననియే బోధించెదరా? మడ్డి మెను రిపోర్టుపట్ల అనమ్మతి జూపుట సులభమే. తాము గావించిన అనమ్మతి తీర్మానమునకు విలువ యేర్పడునటుల జేయుట మాత్రము కష్టము.

సుభాషచంద్రబోసు

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద నిర్బంధింప బడిన సుభాషచంద్రబోసు మున్నగువారిని వెంటనే విడుదలజేయుట ప్రభుత్వమునకు లాభకరము. కీర్తిశేషులగు దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారును, గాంధీ మహాత్ముడును గూడ రాజకీయ నిర్బంధితులను విడిచిపెట్టి దేశమున అనుకూలపరిస్థితులను కల్పింపవలయునని కోరిరిగాని, ప్రభుత్వము వారందుకు సమ్మతింప లేదు. ఇందువలన ప్రభుత్వమునకే ఎక్కుడు నష్టము గలుగుననుటకు సందియములేదు. నాయకుల తేమివలన, ప్రజలకు కొంతనిరుత్సాహము గలిగినను, స్వరాజ్యసంపాదనోత్సాహపరులు ఆటంకముల నెన్నటికయినను దాటజాలక బోరు. సుభాషచంద్రబోసు గారు కలకత్తా కార్పరేషనుకు కార్యనిర్వాహకోద్యోగిగ నుండి తమవిధులను సమర్థతతో నిర్వహించిరి. ప్రభుత్వమువారు విధించిన నిర్బంధమునుపాటింపక, కార్పరేషనుసభవారు, బోసుగారికి సెలవునిచ్చిరి. అంతియగాని యుద్యోగపదవినుండి దీసివేయలేదు. బోసుగారిపై ఎట్టికారవముగలదో యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కలకత్తా కార్పరేషనువారు మంజూరుచేసిన సెలవును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారుంగీకరించినట్లు. ఇంతవరకయినను వారు వివేకముతో ప్రవర్తించిరి. కాని ఇదిచాలదు. స్వలాభమును పరికించియయినను, బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ఉపసంహరించుకొని నిర్బంధితుల నందరను విడిచిపెట్టుట ప్రభుత్వమువారి కనీసధర్మము.

బొంబాయి మిల్లులు

ఎక్సైజుడ్యూటీని రద్దుజేయుటకు, ప్రభుత్వము వారు సమ్మతింపలేదు. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము మిగుల యాశాభంగకరముగనున్నది. వర్తకసంఘములన్నియు నేకగ్రీవముగ గోరుచున్నట్లు ఎక్సైజు

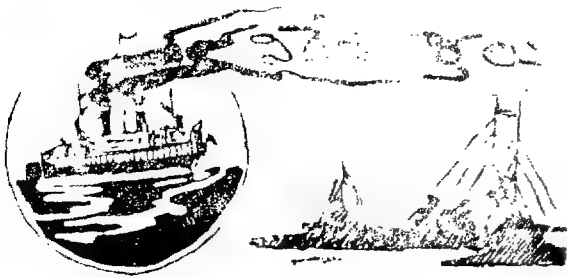
డ్యూటీని రద్దుజేయుట కింకను తరుణము రాలేదని తెలుపుచున్నది. ఎక్సైజుడ్యూటీ లేనిచో, పరిపాలనము జరుగదని, ఏరును జెప్పజాలరు. రాబోవు బడ్జెటువరకు వేచియుండవలెనని జెప్పట గాని, టారిఫ్లబోర్డువారు నెమ్మదిగ విచారించెదరని సూచించుట గాని, ఎంతమాత్రము భావ్యముగా నేరదు. మిల్లుయజమానులు తక్షణోపశాంతి గోరుచున్నారు. లేనిచో మిల్లులు మూలబడుననుచున్నారు. ఎక్సైజుడ్యూటీని రద్దుజేసెదమని ప్రభుత్వమువారిదివరకే వాగ్దానముజేసిరి. నేడవసరమున్నపుడు ఆ వాగ్దానమును చెల్లించుట, వారి విధిగాదా? ప్రభుత్వ నిరాకరణమునకు ఫలముగ, విదేశవర్తక సంఘము కటి ఇరువది బొంబాయి మిల్లులను కడుచౌకగ విక్రయించుకొనునని, బొంబాయి క్రానికలు ప్రతికకు సమాచారము దెలిసినది. ఈసమాచారము నిజమగుచో, బొంబాయి మిల్లుల వినాశమునకు, ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత వహింపవలసియుండును. రీడింగు ప్రభువుగారు మరియొకమారు దూరదృష్టి రాహిత్యమును కనుపరచిరి.

విద్యా పాఠశాలి రామకృష్ణయ్యగారు

ఆంధ్రదేశమునందు ప్రసిద్ధి గణించిన సంగీత విద్వాంసులగు పాఠశాలి రామకృష్ణయ్యగారి గాత్రపాట రేపటిదినము సాయంకాలము గోల్లహాల్లులో జరుగునని, స్థానికవార్తలలో ప్రకటింపబడినది. ఆంధ్రదేశపువిద్వాంసులు చెన్నపురియందు తమనైపుణ్యము జూపుట యరుదు. వారికి తగిన ప్రోత్సాహ మిచ్చువారు లేరు. ఆంధ్రవిద్వార్థు లీ మారు శ్రద్ధవహించి, ఆంధ్రగాయకునికి ప్రోత్సాహ మొనగుచున్నందులకు వారి నభినందించెదము. రేపటిదినము సుప్రసిద్ధగాయకుల కచ్చేరీలు ఇతర తావుల జరుగనున్నను, ఆంధ్రగాయకుని ప్రోత్సాహ పరచుట తమవిధియని యెంచి, ఆంధ్రులు గుమిగూడి రామకృష్ణయ్యగారి నైపుణ్యమును గాంచి యానందింప గోరెదము.

## బొంబాయి క్రానికలు ప్రశ్నలు

- డా॥ ఆనిలిసెంటుగారి ఉత్తరములు
1. కాంగ్రెసుక్రీడును మార్చనక్కరలేదు.
  2. నూలుచందాను పూర్తిగా తీసివేయవలెను.
  3. నేను కాంగ్రెసులో చేరి రాజకీయ విధానమును గూర్చి చర్చించెదను. గ్రుడ్డిగా దేరికిని అంకికరింపను.
  4. మేము తయారుచేసిన కావనవెల్లునట్లము నామోదింపుటయే ప్రస్తుత ర్యక్తు. కావలసినచో పిమ్మట మార్పులు చేయవచ్చును.
  5. శాస్త్రీయముగ ఆందోళనమే ముఖ్యసాధనము.
  6. ప్రజల సమ్మతితోనే పన్నులు జేయబడినచో ఆ పన్నులను నిరాకరించుట అక్రమముకాదు. ప్రజలు కొట్టుట నాకిష్టములేదు. అవసరము కలిగినపుడు నేను నిశ్చయించెదను.
  7. 1894 లోనే నేను విదేశీబట్టలను వదలివేసితిని.
  8. శ్రీలంక కావనసభలకు ఎన్నుకొన వీలులేదు.
  9. సంగతి సరిగా తెలియకుండ నిర్ణయంపజాలను.
  10. నాచట్టము తిరస్కరింపబడినచో అటులే చేయవలసి యుండవచ్చును.
  11. స్వరాజ్యపక్షముతో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినట్లు లున్నది.
  12. కాంగ్రెసులో అన్ని పక్షములును కలిసి పనిచేయుట కవకాశమును కలిగించుట అసాధ్యముకాదు. (బొంబాయి క్రానికలు)



## మెక్సికోలో రాజ్యాంగ

సంబంధము మరల ఏర్పడుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 28:—ప్రభుత్వమువారు మరల మెక్సికోలో పూర్తిగా అధికారరీత్యా రాజ్యాంగ సంబంధములను ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించుకొనినది అధికారులు ప్రకటించిరి.

## మసోలు ప్రవేశము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కాన్స్టాంటినోపిలు, ఆగస్టు 28:—మసోలు ప్రవేశమును గూర్చి జాతిసమితికి ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసి మసోలులో తురుష్కలైన పరిస్థితులను బలపరచుటకు తురుష్కప్రభుత్వమువారు వాదించవచ్చును.

## బద్గాద్ విశేషములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 28:—28 దుకాణములు, 11 ఇండ్లు మరల తనలబడెను. ఇది గరువారము రాత్రి జరిగెను. 50 వేల పానుల నష్టము గల్గెనని అంచనాజేసిరి. మొన్న దొంగలముట్టడినే ఆగిపోయిన బ్రిటిషు మెయిలు తపాలు బద్గాదునుండి నేడు కెయికోకు బయలుదేరెను. వైమానికసహకారము సంతయు కొనియాడిరి. మరల సంగతులు దెలియువరకు ఎడారిమార్గమును మూసివేసినను తపాలుమార్తెను పోవును.

## భారత ఇంజనీరింగు యువకుడు

ఆత్మహత్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్ ఆగస్టు 28:—ఎ. జె. కరకరియా అనుభారత ఇంజనీరింగు యువకుడు హైద్రాబాద్ పార్కులో రైలుబండ్లనుండి క్రిందబడెను. ఇతనికి ఎత్తికత్తులు లేవని సాక్షులు దెలియజేసిరి. చాల హాయిగ జీవించుచుండెవా రనిరి. చాల ప్రతిభాశాలి. బి. ఎస్. సి పట్టుకును బొందిరి. విద్యుచ్ఛక్తి రైలులో పయనము జేయుటచే కొందరికి నరములపటుత్వము దప్పిపోవు నని కొందరనిరి. మనస్సు చెదరియుండగ ఆత్మహత్య జేసికొనిరని పంచాయితీ జేసిరి.

## బిరుదు సత్కారము

ఆంధ్రుని సత్కరించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 28:—సర్ వీ. సి. చాట్జీగారు మద్రాస్ పోస్టుమాస్టరు జనరలు పరసనలు అసిస్టెంటు అగ్ జి. ఎఫ్. నాయుడుగారికి రావు బహదూరు బిరుదవిష్కాములతో అలంకరించిరి.

## శియనిస్టు సంఘము

వందిగావన

వియన్నా, ఆగస్టు 28:—నిన్నటిశియనిస్టు కాంగ్రెసులో వై ఓవానుగారు కార్యనిర్వాహకసభనుండి రాజీనామా నిచ్చిరి. తనయందు విశ్వాసమున్నదని చాలమంది తీర్మానించి నను చాలమంది ఓటునీయకుండ కూర్చుండుట ఆతనికి ఇష్టము లేనందున రాజీనామానిచ్చిరి.

## ఫ్రెంచి ఋణము

పరిష్కారము గాలేదు

అమెరికాలో సంచలనము

లండన్, ఆగస్టు 27:—బ్రిటిషు అభిప్రాయమునుబట్టి చూడ ఫ్రెంచి రాయబారములు ఒక విషయములో మంచివి. బాల్కన్ విధానమును మార్చెను. అమెరికాకు గ్రేటుబ్రిటను ఇవ్వ వలసిన మొత్తము 2000000 పానులు. ఆ మొత్తమునే ఫ్రాంసు తన కీయవలెనని బాల్కన్ గారు ప్రకటించిరిగాని అయ్యది ఇప్పుడు 1250000 పానులకు తగ్గినది. ఆ దెంతయు సమంజసము.

అమెరికానులలో ప్రచలనము

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 27:—రాబోవు ఇటలీ ఫ్రెంచి రాయబారములు ఆంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారములవలన విషమించునని యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాజకీయవేత్త లనుచున్నాడు. అధికారులు మొన్నటిసంగతులను చర్చించుటకు అయిష్టమును జూపుచున్నారు. కాని గ్రేటుబ్రిటను కిచ్చినవరకులేనే తమకు గూడ ఇచ్చుటకు పరాసులు యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు ఒత్తిడిని గలుగజేసెదరు. అమెరికాకే ఫ్రాంసువారు బ్రిటను కీయవలసిన మొత్తముకంటె ఎక్కువమొత్తము నీయవలె నని అధికారులు దెలియజేసిరి. ప్రతిపాలన గూడ ఎక్కువ నీయవలె ననెదరు.

ఇతరవిదేశీయు లీయవలసిన అప్పుగనే ఫ్రెంచివారి యీయవలసిన ఋణమును గూడ ఎంచి అసలుఫాయిదాలను పూర్తిగా ఇవ్వవలె ననెదరు. కాని ఎంత సామ్యవనాలు ఫ్రాంసునుండి చేయగలరో చెప్పలేకున్నారు. సెప్టెంబరు 24 తేదీని రాయబారములు ప్రారంభము గావచ్చునని వింటర్ గా రనిరి.

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి రాయబారములు ఫ్రెంచివారు అమెరికా కీయవలసిన ఋణమునకు ఏవిధముగ లాభము గావనియు దానినిబట్టి అమెరికనులు ఫ్రెంచివారితో చర్చించరనియు, ఇది వరకే అమెరికా ప్రభుత్వమువారు వడ్డీని అమెరికావారు నూటికి 8 1/2 చొప్పున ఏర్పాటుజేసిరి.

## కెయిలోగారు ప్యారిస్ కేగుట

లండన్, ఆగస్టు 27:—నేడు కెయిలోగారు ఫ్రాంసుకు బయలుదేరిరి. ఫ్రెంచి రాయబారి, చర్చిలుగాగ్లు వీడ్కొచ్చిరి. చాల హృదయంగ సంభాషణలు జరిగె నని కెయిలోగారు రూటరుతో దెలియజేసిరి. నేటిరాత్రి ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము సమావేశమున పనియు వారికి సంగతులన్నిటిని తక్షణము దెలియజేసెదమనిరి. ప్యారిసుకు బోవుట మొదలుగ మరల తన పనిని తాను జూచుకొనెద ననిరి.

ఫ్రెంచి ప్రతికల అసంతృప్తి

ప్యారిస్ ఆగస్టు 27:—లండను సంభాషణలవలన ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఆర్థికపరిస్థితులు నెమ్మదిగ బలపడుటకు వీలగునని గ్రహించి ప్రతికలు లోలోపల మరియుచున్నవి. కొన్ని ప్రతికలు ఎక్కువభారమును ఫ్రెంచివారిపై మోపి రని తెలుపుచున్నవి. ఇంగ్లీషు అమెరికను ఋణదాతల యప్పును దీర్చిన ఇతరుల కీయవలసిన ఋణమును ఫ్రాంసు తీర్చజేదమనునది. పాడైన ప్రదేశములను మరల బాగు జేయుటకు ఇచ్చిన 100,000,000,000 ఫ్రాంకులు గంగపా లైనవని ఎత్తేరు ప్రతిక దిక్కుచున్నది. రాయబారముల ఫలితములు అమెరికాలో ఎటులన్నదీ దెలియవలె ననుచున్నది పెటిటు జర్నలు ప్రతిక.

బ్రిటిషు ప్రతినిధి ఫ్రెంచి అమెరికను రాయబారులు మాట్లాడుకొను సంగతులను గనిపెట్టవలెననుట అసమంజసమనియు కూడనిపని అనియు మ్యూజిక ప్రతిక ఖండించుచున్నది.

## నాకాసిబ్బంది తిరుగబడుట

ప్యారిస్ యంత్రాధికారిగూడ ఓడసిబ్బంది తిరుగబడిరి. ఆస్టోరియానుండి అట్లాంటికు జూన్ 24 తేదీని జూపుచున్న పును భోజనములను నిరాకరించిరి. కెప్తను లిక్షణము వారలను తృప్తి జరచెను. 4 గురిని అరెస్టుజేసిరి. సుగ్గరిని ఉరిదీసిరి. 4 వ వానిని మూడు నెలలవరకు కిక్కించి పనిలోనుండి తీసివేసిరి.

## వేల్పు యువరాజు

బూనవైర్లు, ఆగస్టు 27:—వేల్పుయువరాజు నేడు పూర్వ తెలుసుండి తిరిగివచ్చెను. ఎచటజూచినను ఉత్సాహమే. వేలు యువరాజును బ్రహ్మగృహమునుబట్టిరి. పూలో ఆటను మూడు గంటలు ఆడిరి.

## ఆస్ట్రేలియా నాకాసజ్జె

శాంతి సూచనలు

మెల్బోర్న్ ఆగస్టు 27:—అనధికార సమ్మె అంతరించుచున్నదని అధినివేళ నాకాసంఘముల స్థానిక ప్రతినిధులు అనుకొనుచున్నారు. క్రమేపనిలో అందరును ప్రవేశించెదరనుకొనుచున్నారు. అప్పుడు తమలో ఐక్యత, ఏకాభిప్రాయము లేకపోవుటయు దెలిసికొనెదరు. యజమానుల దృఢసంకల్పమును గుర్తించగలరు.

ఈలోపుగ విదేశనాకలు, కామన్వెల్త్ నాకలు, బ్రిటిషు నాకలు మూలపడియుండుటచే లాభమును బొందుచున్నవి. ఇర్లను మోటారు నాకసరకును పూర్తిగావేసికొని వెళ్లెను.

సమ్మెలో సంబంధమున్నవారిని ప్రవాసముల కంపుటనుగూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘమును నియమించిరి.

కార్మికప్రధానామాత్యుడు ప్రవాసము వలదనుట సిడ్నీ, ఆగస్టు 27:—ప్రవాసచట్టము కడు క్రూరచట్టమనియు రాజకీయ పారిశ్రామిక వాయకులను ప్రవాసములకుంపుటకు అంగీకరించననియు ల్యాంగుగారు దెలియజేసిరి. సమ్మెనాయకుడు ల్యాంగుగారిని పందర్పించిరి. తగాదాను త్వరలోనే పరిష్కారముజేయుటను గూర్చి చర్చించిరి.

మెల్బోర్ను, సిడ్నీ క్రైడ్ యూనియనులు సమ్మెవారు లకు అనుకూలముగ తీర్మానించిరి. సహాయముజే సెదమనిరి. ఫెడరలు మంత్రివర్గమువారు నగరములచేరుచున్నారు. బ్రూనుగారు సిడ్నీ పయనమును మానుకొనిరి. వచ్చేవారము ప్రారంభములోగాని ప్రవాస కార్మికమును కడలించరట.

సమ్మెదారులు క్రమేణా పనిలోజేరుచున్నారట. ఓరియంటు నాక ఇంకను 600 ప్రయాణీకులతో ఆచటనే ఆగిపోయెను.

## మరాఠో పోరాటము

పరాసులు నూతనస్థానములను గెల్చుట

లాయితీ నేనానిని ప్రాంసుకు రమ్మములు

ప్యారిస్, ఆగస్టు 27:—విమానములను ఆటంకము గల్గినను ఫ్రెంచిల్యాంకులు చక్కగ పనిజేసెను. శత్రువులంత ఘోరముగ నిరోధమును జూపినను ప్రేమ్స్ తెగలను బారవోలి క్రొత్త ప్రదేశములను పరాసులు సంచించిరి.

లాయితీ నేనానిని ప్రాంసుకు రమ్మములు

రబట్, ఆగస్టు 27:—మార్షలు లాయితీగారిని ప్రాంసుకు రమ్మనియు తమతో సలప్రతిచవలసియున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు దెలియజేసిరి.

పెజ్, ఆగస్టు 26:—పరాసులు తమ ఏర్పాటులను పూర్తిజేసికొనిరి. కావలిస్థానములనుండి అబ్దుల్ కరీంగారు తమ సైన్యములను మరలించుచున్నారు. కొండప్రదేశములందు శిబిరముల నేర్పాటుజేసికొను చున్నాడు. ఇక కొన్నివారముల వరకు ఓపిక బెట్టువావలెనని తెగలవారిని హెచ్చరించుచున్నాడు.

అబ్దుల్ కరీంగారు శరభుతువర్త మునక ఎదురుజూచుచున్నారు. అక్టోబరు 16 తేదీకి కలియుననుచున్నారు. పసంతబుతువు విచ్చుటకు లోపుగ వరదలు వచ్చును. పరాసులు దెనకకు మరలవలసినవచ్చును. యుద్ధము ఆగిపోవు ననుచున్నారు.

## పోలిషు బందీలను సోవియటు

లురిదీయుట

ప్రతిక్రియయా?

మాస్కో, ఆగస్టు 27:—28 తేదీని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు వినుస్నగర్ 60 పోలిషు బందీలను ఉరిదీసిరి. ఇటీవల వార్షాలో ముగ్గరిని పోలిషు ప్రభుత్వమువారు రుదీరిసిరి ప్రతిక్రియగ సోవియటు ప్రభుత్వమువారిట్లు చేసెదను చున్నారు.

## క్వీన్సులండు రైల్వేపనివాండు

సమ్మెగట్టుట

బ్రిస్బేను ఆగస్టు 27:—రైల్వే పనివాండ్ర ప్రభుత్వ ప్రధానామాత్యుని సలహాను నిరాకరించిరి. హెచ్చు వేతనములను గూర్చి పంచాయితీ జేయవలె నని జెప్ప పీలు లేదని సమ్మెగట్టిరి. క్వీన్సులండు నంతటను సమ్మె వ్యాపించెను. యూనియనులవారి నందరిని ప్రధానామాత్యుడు పిలిపించి ఆస్ట్రేలియా కార్మికపక్షమువారినిగూడ రప్పించి వారితో మాట్లాడెదరు



ఇంకొక నాకానమ్మ

డర్బనులో భయము

డర్బన్, ఆగస్టు 27: ఇంగ్లీషు ఆస్ట్రేలియా క్రీకెట్ లో గణన చిక్కులే సమ్యేకపాముగ డర్బనులో రావచ్చుననుచున్నారు.

స్వామిగారు క్యాసిలుగూడ ఆగిపోయినది. వేతనములను తగ్గించిన పనిశయజాలమనిరి.

అమికన్ నాకగూడ ఆగిపోయెను. మరికొన్ని శేయమన్నది.

డర్బన్, ఆగస్టు 28: నాకానమ్మ భయంకర రూపమును దాల్చెను. బాల్కన్లు క్యాసిలుసిబ్బంది పనిశేయ నిరాకరించెను. అందుచే ప్రయాణము ఎన్నటికో ఆపుశేయబడెను. క్రీకెట్ రిసియన్నది. జొన్నపంటను దీసికపోవుటకు పాగయోడలు కిటకిటలాడుచున్నవి. సమ్యే మంచిన మునుమునకు వచ్చెను. స్వామిగారు క్యాసిలుసిబ్బందిలో ఇద్దరికి 14 రోజులు శిక్ష విధించిరి. ఒకపక్షమువరకు శిక్షను ఆపుజేసిరి. మరల ఆలోచించుకొని నాకలను నడుపుటకు వ్యవధినిచ్చిరి.

చీనా పరిస్థితులు

డాక్టరుహవర్డు నెత్తుకపోయినవారు

పీకింగ్, ఆగస్టు 27: డాక్టరు హవర్డు నెత్తుకపోయినవారు కిరిసు రాష్ట్రమునకు పడమట తప్పించుకొని పోయిరి. చీనాసేనలు దొంగలను వెంబడించుచున్నారు.

నల్లమందు వర్తకము

దొంగతనముగ రవాణాజేయుట

పెరిషియనుగల్గు నుండి ఎగుమతి

జనీవా, ఆగస్టు 27: స్వాపివాస్తవ అపకారము నల్లమందు విషయమై అతి తీవ్రముగ పరిశీలించుచున్నారని సర్ మాల్కం డివిన్సింగారనిరి. సైబీరియా మహాపలని గాపాడుటకు సోవియటులు శేయుచున్నారని సర్ జాన్ బార్డనుగారనిరి.

అమెరికను విద్యకును బార్డనుగారితో ఏకీభవించెను.

జపాను క్రేపులలో నల్లమందును రవాణా జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు కట్టు నిట్టములతో ప్రయత్నించుచున్నారని జపాను ప్రతినిధి చెలియజేసెను.

దొంగ స్థలములకు బోకుండ పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు నల్లమందు ఎగుమతిని గనిబెట్టులెనని క్యాంబెలుగారనిరి.

టెహ్రను తీసికొను చర్య తమ కుత్సాహము నీయజాలదని బార్డంగారనిరి. జాతిసమితి పథకా రీ విషయమై పెరిషియాకు చెలియజేయ వలెననిరి. ఇతర ప్రభుత్వములుగూడ తమ క్రేపులలో రవాణా గాకుండ జూడవలెననిరి.

ఆర్థిక పరిస్థితు లనుకూలముగ నున్నపుడు నల్లమందు వంటను తగ్గించుటకు పెరిషియా కిష్టమేయని పెరిషియాలో నున్న అమెరికను ఆర్థికవేత్త తెలియజేసెను. పెరిషియా నల్లమందు పరిస్థితులను గూర్చి నియమించబడిన యూరపియను కమిషను మంచిదే యనిరి.

నల్లమందు దొంగవర్తకమునుగూర్చి చర్చించిరి. హాంకాంగు అధికారు లీవిషయమై శేయుచున్న ప్రయత్నముల కొనియాడిరి.

నల్లమందును తక్కువగ తయారుజేసిన వాడుక తగ్గిపోవునని బార్డంగారనిరి. ఇందులో జపానువారి సహకారము ఎంతయు లాభకరమనిరి.

ఇక మన పెరిషియాకు నల్లమందు నెగుమతి జేయదలచు కొనలేదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జాతిసమితికి చెలియజేసిరి. మకాయలో (పోర్టగీసు అధినివేశము)

నల్లమందును దుర్బినియోగము జేయుచుండుటచే అక్కరగూడ నల్లమందును ఎగుమతిజేయజాలమనిరి.

సోషలిస్టు కాంగ్రెస్

కన్య మును జయించుట

మార్క్సియన్లు, ఆగస్టు 27: జనీవా ఒడంబడికను అనులు జరుపుటకు ఒడంబడిక సంఘమువారొప్పుకొనిరి. ప్రయత్నము పూర్తిచాలవనిరి.

రహస్యపు అనుబంధము లుండరాదనిరి. మధ్యవర్తి పరిష్కారమునకు ప్రతిపాదముగ నుండరాదనిరి. జాతిసమితి అధికార మనుకూలమునై యుంచవలె ననిరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాకు

ప్రెంచి లేఖకు జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము

ప్రెంచ్, ఆగస్టు 27: బ్రియండుగారికి జర్మను ప్రత్యుత్తరము సందేశిరి. రాయబారములు జరుగుచుండవలె ననుచున్నారు. విశ్రమింపని నిపుణులతో లండనులో ఆలోచించుటకు న్యాయశాస్త్రోపాధ్యక్షుని బంపవలె ననిరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టును నిపుణులతో చర్చించుటకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు డాక్టరు గాస్ గారిని నియమించిరి.

జర్మనుల ఆశాభంగము

బెర్లిన్, ఆగస్టు 27: విశ్రమింపని సెక్యూరిటీ లేఖ ఆకు నందకుండ పోకును పొందకుండ నున్నందులకు జర్మనుల ఆశాభంగమైరి. కాని అందరును గూడి సమావేశమై చర్చించుటకు సమ్మతించుటచే సంతోషించుచున్నారు. సభాకొఱకు ప్రయత్నముల నపుడే జేయుచున్నారు. లండనులో వచ్చేవారము జరుగవచ్చును.

జాతీయవాదుల యభిప్రాయము

లండన్, ఆగస్టు 24: జర్మను ప్రదేశమును, జర్మను ప్రజలను వదులుకొను ప్యాక్టును జేసికొనగూడదనిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్యాక్టువిధానము నంగీకరించెద మని జాతీయవాదు లన్నను కాని రాయబారములను అతి పట్టులతో కనిబెట్టి మాచెదరు. ఇంకను కొందరు ప్యాక్టులతో గూడి యున్నారు. ఆల్సేసులో రెయినును వదులుకొను ప్యాక్టుగూడ దనుచున్నారు. అధికార వాయకులు ఆల్సేస్ లో రైను మరికర రాష్ట్రములను గూర్చి కొన్ని వరతులను జేసిరి.

తల్లిని కందిరీగ కుట్టగా

బిడ్డ చనిపోవుట

బ్రిటిషు కొలంబియాలోని చివ్వివాకు పట్టణమున ఒక మోటారుకారులో చాపుమును ఆనుకొని భార్య ఎత్తెలు ఆనునామె మూడునెలల పసిబిడ్డకు ప్రస్థము నిచ్చుచుండగా నొక కందిరీగ బిడ్డకుడుచుచున్న ప్రసముమివనే కుట్టెను. వెంటనే బిడ్డ కొయ్యబారపోయినది. ఈడ్పులు పుట్టినవి. ఒకగంటలో చనిపోయినది. కందిరీగ కుట్టుటవలన తల్లికి గొప్ప అదలు కలగినది. ఆఅదలు తల్లిద్వారా బిడ్డకు వ్యాపింపినది. దానికి సహింపగల శక్తి తల్లికి కలుదుగాని బిడ్డకులేదు గాన బిడ్డచనిపోయెను. అనిబెర్లి వైద్యపట్టణములోని డాక్టరు క్రొవకుగారు నుడివిరిని మాంట్రియలు నుండి తంజివార్ వచ్చెను. (కలకత్తా న్యూ ఎంపైర్)

యునానితిబ్బి మహాసభ

ప్రారంభోత్సవము

నేడు గొల్ పానుగల్లు రాజాగారిచే జరుపబడెను

యునాని తిబ్బి మహాసభ వస్తుప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవము శేషా తిరుచిత్తేడి మున్సిపల్ హైస్కూలు భవనమునందు గొల్ పానుగల్లు రాజాగారిచే జరుపబడెను. ఖా|| బ|| డా|| ఉస్మాన్ పాహెబుగారు, టిబ్బత్ హమీద్ ఖాన్ వఖర్ ముల్క్ (లక్నో) హాకిమ్ మాలీముక్సద్దీన్ (హైదరాబాదు) మరియు పలువురు యునాని వైద్యులు శ్రీమమునందు పాల్గొనిరి. ప్రదర్శనమును పరిశీలించుటకు యునాని వనమాలికలు ఔషధములజేయు పరికరములుగలవు. గొల్ పానుగల్లు రాజాగారు ప్రదర్శనమును దెరచుచు యునాని వైద్యాభివృద్ధిని గోరుచు మాటలాడిరి.

మహాసభ లేపు ఉదయము 8 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

వెల్లింగ్టన్ సినీమా 953

29-3-25 కినివారమునుండి, 31-3-25 లేది సోమవారమువరకు రి డినములు మాత్రమే

యునివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రామా

టార్ న డో

భయంకరమైనట్టియు, ఆశ్చర్యకరమైనట్టి కథ. లిక్ కక్, జె. కార్టర్, హాన్ పీటర్స్ మొదలగువారి సాహసకార్యములు చూడవలెనని.

మెడీనా విధ్వంసము

మో అబ్దుల్ కలాం అజదుగారి ప్రకటనము

మో|| షాక తాలీగారిపై కొందఱ దుండగీడుల యాగ్రహము

కలకత్తా, ఆగస్టు 28: కేంద్రభిలాషతు సంఘాధ్యక్షుడగు మాలానా అబ్దుల్ కలాము అజదుగారు మెడీనాలో మశీదులను విలీనుసాదుగారి సేనలు విధ్వంసము చేయుటనుగూర్చి యిట్లు చెబుచున్నారు. "మశీదులు పాడుచేసిన వార్తలు దృఢపఱుపబడలేదు. కావున భారతమహమ్మదీయుల మహమ్మతి నెందుకు గోల్పోవలసి వచ్చినదో తెలియకున్నది. నాయు ద్వేషముందు మహమ్మదీయ మతవిరోధు లెవరో యమీరు నెడద్యేమను కలిగించి యిదివఱు కలిసియెడఁ జాపుచున్న సానుభూతి లేకుండ చేయుట కిట్టి యపత్యపు వార్తలను బ్రకటింపుచున్నారని గలదు. ఇదివఱకు వచ్చిన వార్తలందు చెలిపినటులు మెక్కాయందలి మశీదులపైను, గోరీలపైను గల కష్టాలను ద్వంసమొనర్చుట గొప్పనేరముగనే పరిగణించుచున్నాను. కాని యంతమాత్రమున నవి యపవిత్రమయ్యెనని దలచుట తప్పనిది. ప్రస్తుత సమయముందు మతములలో సంస్కరణములకై పోరాడుట కంటె రాజకీయ దూరదృష్టిని జాపుట ప్రాముఖ్యము. అట్లు జోములను బ్రద్దలగొట్టుట రాజకీయముగ చాలతప్పు. ముఱు నట్టి పాటబాటునకు తాఁయగూడదు. ఆట్టి పాటబాటులు జరుగవనియు, మహమ్మదు మెడీనాలోని గోరీలు మశీదులందు నట్టివి జరుగవనియు విలీనుసాదు భారతమహమ్మదీయ ధాయబాదులతో వాదాన మొనర్చిరి. కావున మహమ్మదీయులు లండనుగూడ వార్తలు దృఢపఱుపఱుకు నెట్టి తొందఱను జూపవలవనియు, నిశ్చయముకు రావలవనియు, నిట్టి సమయముందు మహమ్మదీయ మతమునకును, దేవాలయములకు నెట్టి యపకారమును గావించవలవనియు గోరుచున్నాను"

షాక తాలీగారియెడ దార్జన్యము

బొంబాయి, ఆగస్టు 28: బొంబాయిలోని మహమ్మదీయులందఱును మెడీనాలో మతప్రసక్తలయొక్కయు హాంజాన్ గోరీలపై జోములను బ్రద్దలగొట్టి యపవిత్ర మొనరించిన వార్తలపై నట్టి చర్యలందు తమ యశస్సుతిని జాపుటకు హితవు చేసిరి. మహమ్మదీయ వర్తకముంథయు నాగిపోయెను. మాఁడుగూడ నమ్మలేదు, తేముకు దుకాణములు, బీడీదుకాణములూడ మూసినేయబడెను. పియ్యలు, మొగలులు, ఆరబ్బులు, మొదలగు యన్ని జాతుల మహమ్మదీయులూడ గలసి పెద్దయుత్సవము సాగించిరి. అన్ని మశీదులందుగూడ మహమ్మదీయ పవిత్రస్థానములను కాఫరులకు మశీదుల హస్తముల నుండి తప్పించుటకు ప్రార్థనలు సలుపబడెను. జమ్మా మశీదులోని ప్రార్థనలకు చాలమంది భిలాషతుసభ్యులుగూడ నచ్చిరి. ప్రార్థనలు ముగిసిన పిమ్మట షాక తాలీగారి పేర వచ్చిన తంజిని షే బ్ కు రీ షీ గారు చదివిరి. అది యభిల మహమ్మదీయ సభనుండి వచ్చెను. మెడీనాలో వనేక గోరీలు పాడుకాబడెననియు వందుకు బాబు సయదానా హంజాగారి గోరీపాడి పాడుచేయబడినదని తంజియందున్నది. మాలానా షాక తాలీగారు తానుగూడ మతస్థానముల రక్షణకై ప్రార్థించుటకు వచ్చిరిగాని యుపశ్యాసము లిచ్చుటకు గాదనిరి. కాని సభలో కొందఱ కాయనయెడ నధికక్రోధముగలదు. మశీదులో నుండి స్నేహితుల సహాయమున దీసుకొని ర బడవలసివచ్చినది వశీముండి బయిటుకురాగానే మఱియొక్క యుద్రేక పూరితము గుంపాయనపై క్రోధము దీర్చుకొనుటకు వచ్చెను. కాని పోలీసువారి సహాయమువల్లను, స్నేహితుల సహాయము వల్లను మోటారుబండి యొద్దకుఁ దేబడి జేమముగా నింటికి బంపబడిరి.

వహాజీర్లమునకు జేరిన లాన్ వాచీ యను మహమ్మదీయ నొకని క్రోధపూరితులగు మహమ్మదీయులు కొట్టిరి. లతఁ దానుపత్రికి గొంపోబడెను. (ఆ. ప్రి.)

మధుర మునిసిపలు ఎన్నికలు

ఏడవవార్డు సభ్యులుగ ఆర్. ఎస్. నాయుడు, మల్లి రామలింగయ్యగార్లు ఎన్నుకొనబడిరి. మధుర, ఆగస్టు 28: మధురమునందు మధురమునిసిపాలిటీ ఫేరుమేనుగా రగు ఆర్. ఎస్. నాయుడు, మల్లి రామలింగయ్యగార్లు ఏడవవార్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. రామలింగయ్యగారు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి. నాయుడుగారు ఏకతమునకు జేరినవారు. (ఆ. ప్రి.)

దేశీయ క్రైస్తవుల సభ

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

నేను దేశీయ క్రైస్తవుల సభలో నుపన్యసించుటకు మొదట నిశ్చయించుకొని గాని ఆసభకువచ్చిన క్రైస్తవులలో పాశ్చాత్యులే చాలామొదలుగా నుండిరి. కాన సభనుబట్టి ఉపన్యాసించుట మాత్రమే సమర్థమనిపించి, ఐనను దానిసారాంశము నీదగువ వివరించుచున్నాను.

నేను యావనదేశముం దున్నపుడు ఒకప్రాంతపుడు క్రైస్తవమతమును స్వీకరించెను.

మతమును స్వీకరించునపుడు జరిగినకర్మ ఎట్టిదనగా సత్కులసంభావనను వాహించుచు ఏనుక్రిస్తుపేరుచెప్పి గొడుముండును తిని బ్రాహ్మసారాను త్రాగెను. అదివరకు తాను కట్టుకొనుచున్న దేశీయదుస్తులను పంచలను వదలివేసి పెంట్లమును తొడిగెను. అటు పునరుత్థమునకుదరి క్రైస్తవమతమును స్వీకరించినవారు బంధువులను క్రైస్తవులొని ముక్తివిశేషమును దారిద్ర్యమును దిగ్గనాడి సంపదను బడయును. అనిచాలమంది విషవర్తిలుచెప్పగా నేనువినియుంటిని. నేనునిరంతరమును దేశసంచారమునుచేయుచుందును. గాన చాలమందిని చూచుటకును వారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకును నాకు అవకాశము కలుగుచుండును. క్రైస్తవమతమున కేరెన హిందువులలో చాలమంది ఐనకుటిహిందూమతమును, అనుతచారములును, వారిశ్రమభావములు చాలనిండించుచుండురు. ఆంగ్ల యుండియనులు ఐకోపియనుల ననుకరించుటయే ఆనుచితము. అట్టిచో దేశీయక్రైస్తవులు ఐకోపియనుల ననుకరింపజూచుట దేశమునకును తామనలంబించిన క్రైస్తవ మతమునకుకూడ ప్రహేళిక యగును. ఇరుగుపొరుగువారికి కష్టముగానున్నచో మాంసమునుతినుటకు మానివేయువలెను" అని బైబిలు న్యూటెస్టి మెంటులో నొకవాక్యమున్నది. అచట మాంసము అనగా మాంసము మద్యము. విదేశీయముగు రుస్తులగుడనని నా అభిప్రాయము. ఒకమతమును వదలి యింకోకమతమును స్వీకరింపగోరువారు వెనుకటిమతములోని దురాచారములన్నీటిని వదలివేయ వలసి నదేగాని దురాచారములను గాక సదాచారములనుగూడ బంధుమిత్రులకు సంతాపమును కల్గించుచు వదలివేయుటగొప్ప పాతకమే. అన్యమతమును స్వీకరించవచ్చునుగాని తన జాతియతను వదలనక్కరలేదు. నెనుకటి మతములో నుండు దురాచారములన్నిటిని వదిలి క్రొత్త మతములోని సదాచారముల నన్నిటిని అనిలబింపవలెను గాని క్రొత్తమతములోని దురాచారములను గూడ నవలంబింపగూడదు. దురాచారము లేమతములోన్నను దురాచారములేగాన వానిని వదలవలసినదే. కనుక అన్యమత స్వీకారమునగా దేశభక్తిని దైవభక్తిని నృద్ధినిండించుకొని అధికముగు అత్యుద్ధిగ బడయుటయే. కీ॥ శ్రీ॥ కాలీచరణ దెన్వట్టి గారిని వెనుక నేనొకసారి దర్శింపగోరి వారియింటికివెళ్లితిని. ఆయన క్రైస్తవుడని నేనెవరకే యెరుగుదునుగాని లేనిచో వారియింటిలోని ఏర్పాటులను చూచి ఆయన క్రైస్తవుడని యెవ్వరును గుర్తింపజాలరు. అదివరకు నాకు తెలియనిచో నేను గూడ గుర్తింపగలిగియుండెను.

మామూలుగా హిందువులయిండ్లలో ఎట్టి ఏర్పాటు లుండునో వారియింటియందును అట్టియేర్పాటులే యుండెను. అదంభరములేదు. అనవసరసామగ్రిలులేవు. పూర్వకాలపు హిందూప్రముఖులు వంగదేశమున కెట్టిదుస్తులను ధరించుచుండిరో అట్టిదుస్తులనే ఆయనధరించెను. ఇప్పుడుగూడ దేశీయక్రైస్తవులలో చాలమందికి మగల జాతీయభావములు కలుగుచున్నవి. అనుకరణబ్రాంతి తీలినవచ్చుచి కాని యింకను యామార్పు చాల మందముగానే యున్నది. దేశీయబుందరికిని ఆసక్తియున్నదిగాని ఉన్నతాధికారుల ప్రతిహేతులగునన్నందున చాలమంది సాహసించజాలరున్నరు. అని యామర్యునే యొక దేశీయ క్రైస్తవుడు నాకు వ్రాసెను. దేశీయక్రైస్తవులు జాతీయోత్సవములపై అభిమానమును పెల్లించినచో వారికి చాల యిబ్బందులను కలిగించుచున్నారు. వారిని నొప్పెట్టి చూచున్నారు అనిగూడ నే నెరుగుదును. ఈవిషయమునుగూర్చి కీ॥ శ్రీ॥ ఆచార్యబ్రహ్మగారితో చాలసార్లు నేను సంభాషించితిని. ఆయనగూడ నిందులకు చాల చింతించుచుండెను. చిన్నతనమునుండియు నాకు అనవసరములగు పాశ్చాత్యవస్త్రుల

నలవాటుచేసిరి. ఇప్పుడు వెదురును ముదిరినందున వానిని నవలవాట చాల కష్టముగానున్నది" అని ధృఢగారు చాలసార్లు విచారముతో నుడివిరి. దేశీయక్రైస్తవులలో కొందరు మాతృభాషనుగూడ బహిష్కరించి యిండ్లలో బిడ్డలకుగూడ ఆంగ్లభాషనే నేర్పించుచున్నారు. ఇది ఎంతో శోచనీయమో చూచితిరా? ఇటుల పెరిగిన బిడ్డలు పెద్దవాడైన పిమ్మట తోడిచోడులతో నెటుల కలిసిమెలిసియుండగలుగుదురు? చాలమంది హిందువులును మహమ్మదీయులునుగూడ స్వభాషను స్వమతచారములును పూర్తిగావదలివేసి విదేశీయుల ననుకరించుట లేదాయని వారడగవచ్చును. అది నిజమేకావచ్చునుగాని విరసమైన ప్రశ్నకేమనింపించగోరువాడనుగాను. మిత్రభావముతోనే వ్రాయుచున్నాను. ముప్పదియేండ్లనుండి వందలకొలది క్రైస్తవులతో చాల స్నేహభావమును కలిగియుంటిని. నేను నిష్కలపటమును నైకమత్యమును కొలిచే యావ్యాసమును వ్రాశితిని. భిన్నమున ప్రకృతియందుగూడ ఏకత్వమే యుండియున్నది. మతములుగూడ ప్రకృతిసంబంధములే. స్వస్థిద్ధమును నైకత్వమును తెలిసికొనుటయే మతముల ఉద్దేశముగాన దేశీయక్రైస్తవులును మిషనరీలునుగూడ యిట్టి భావమునే కలిగియుండి గోరెనను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగు యిండియా ఆగష్టు 20)

ప్రతి ఎక్స్ జుపన్న రద్దు చేయవలయును

బెంగాలు సేవనలు వాణిజ్యసంఘ తీర్మానము  
కలకత్తా, ఆగష్టు 28:— ప్రతి ఎక్స్ జుపన్న రద్దుచేయవలసినదని ప్రభుత్వమును గోరుచు బెంగాలు సేవనలు వాణిజ్యసంఘము తీర్మానించెను.

ఒడదిగిన ప్రయాణీకులు

బొంబాయి, ఆగష్టు 27:— ఈనెల 27 వ తేదీన ఓ. ఓ. హేలుస్టీమరు మాంటూచాపీకు చేరెను. రెప్టె నెంటు కర్నలు సి. బి. కాన్స్ట్రుక్టుర్, విశాఖపట్టణం చేరు ముఖ్యుండునీరు, డాక్టరు ఎమ్. ఎ. అనసూరి, కె॥ కె॥ డా॥, హచ్చిన్సన్లు గార్లు నేటి ఉదయమున, కేసరి హిందు ఒడదిగెను. (ఆ. ప్రె.)

విదేశపాపకారుల ఉపద్రవము

ఇరువదివ త్రియంత్రములను గొన నున్నారు  
బొంబాయి, ఆగష్టు 28:— విదేశపాపకారులు, ముఖ్యముగ బ్రిటిషు పాపకారులసంఘము, యిరువది ప్రత్యయంత్రములను కొన నూహించుచున్నారని నమ్మనగినవార్త బొంబాయి క్రాంతికు" నకు దలిసెను. (ఆ. ప్రె.)

హైకోర్టుజడ్జి పై కేసు

కలకత్తా, ఆగష్టు 28:— కలకత్తా హైకోర్టుజడ్జి తనను తిట్టికొట్టికాడని కలకత్తా కాన్స్టేబులు సబుబువరుసీయరుగు వి. చక్రవర్తి నిన్నుటిదినమున చేసిన దరఖాస్తుపై ఆరీఫూరు పోలీసు సేబుస్ట్రీలు నేడు ఉత్తరువుచేసెను. ఫిర్యాదికేసు ఇది. జడ్జి సుపేజిగారి ఆనరగలోని వడియకట్టని నీటివల్లయని నిలిపివేయవలసినదని కాన్స్టేబులనాడు చక్రవర్తికి చెప్పిరి. ఆ ప్రకారము మంగళవారమునాడు చక్రవర్తి అచ్చటికిపోగా మరునాడుదయము రమ్మనిచెప్పిరి. అదేప్రకారము చక్రవర్తి మరునాడుదయము పోగా నేటువద్ద జడ్జి సుపేజి కలిసికొని చక్రవర్తిని తిట్టి ఒకతన్ను తన్నెను. మేజిస్ట్రేట్ క్రిందివిధమున ఉత్తరువుచేసెను:— "ఫిర్యాదు హైకోర్టు జడ్జి పై చేయబడినది. ఫిర్యాది సంగతిసందర్భముల నన్నింటిని తెలుపకపోవచ్చును. సెప్టెంబరు 10 తేదీన ఫిర్యాది తన కేసును రుజువుచేసికొనవలసియున్నది" (ఆ. ప్రె.)

భీమవరము

(ఆంధ్రపత్రికావిలేఖరి)

తాలూకాభోర్డు

ఆగష్టు 26:— ఈజోర్డుయొక్క అవసరసభ ఇదివరలో కృష్ణాజిల్లాభోర్డును రెండుబోర్డులుగా విభజించుటకు చేసిన తీర్మానమును రద్దుపరచుటకుగాను ఏలూరుపాడు గ్రామములో గో. నరసింహం జాగిరి సావిడిలో సమావేశమైనది. సభ్యులలో కొందరు పెరిజినములైనను కాకుండగనే ఈజోర్డు చేసిన తీర్మానమును రద్దుపరచుట అనమంజనమని చెప్పిరి. కాని సభకు హాజరైన 11 గరిలోను 7 గరు తీర్మానమును బలపరచుటచే బోర్డును విభజింప నవసరము లేదను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. అగ్ర్యక్షులు, డం. వారా యలరాజుగారు, బె. వెం. రాఘవరాజుగారును తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. మ. రామమూర్తిగారు తట ప్రముగ నుండిరి.

తదనంతరము సాధారణసభ జరిగెను. అందు ముఖ్యమైన తీర్మానములు రెండు ఆమోదింపబడెను. మొదటిది సర్కిలు ముఖ్యస్థానములలో నున్న పాఠశాలలో నృత్తిపనులు అనగా కన్యకము వ్రడము నేర్పుటకుగాను నెల 1 కి రు 20 వేతనము విూడ నొక యుపాధ్యాయుని నియమించుటకు తీర్మానించడమయినది. ఈజోర్డు పాఠశాలలలో నెచటను నిర్మాణకార్యక్రమమునకు సంబంధించిన చూడకుట, నేత మొదలగు పరిశ్రమలన్నట్లుకనబడదు. ఈజోర్డువారు ముందుగా ఆపరిశ్రమలను పాఠశాలలో ప్రవేశపెట్టిన బాగుండును.

రెండవది. తాలూకాభోర్డు అధికారములో నున్న తాటిచెట్లు, శాలచెట్లు కల్లుగియుటకు ఇచ్చుటకు వీలు లేదనియు వారి అధికారములో నున్న స్థలములలో ఇవ్వడున్న కల్లుసారాయి దుకాణములు తీసివేయవలసినదనియు, ఇకముందు క్రొత్తని పెట్టుకూడనియు, ఆలాచేయనియెడల నీవీలు క్రిమినలు చర్యలకు బాధ్యులగుదురనియు తీర్మానించడమైనది. ఈ విషయము తాలూకా తహశీలుదారుగారికిని గ్రామాధిపతిగియులకును తెలియవరచడమైనది. మరియు మొదట్ల ఫీజు పెల్లించే పద్ధతిని బెల్లపుకల్లు గినుకొనుటకు సమ్మతించడమైనది.

ఇదివరలో నీ తీర్మానమును గడవిన మాడు సంవత్సరములనుండియు బోర్డువారి పుస్తకములలో నున్నప్పటికిని ఇంతవరకును కల్లుగీత నాపుటకెట్టి ప్రయత్నమును చేసియుండలేదు. గవర్న మెంటువకు ఫలహోదాపకముగా నుండేనేకాని బోర్డువారు తమ యధికారమును వివిధముగాను చలాయించియుండలేదు. ఇప్పడయినను తమ తీర్మానము నాచరణలో పెట్టుదురని కోరుచున్నాము.

కూ నీ కేసు

24-8-25 వ తేదీని పోలీసు సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారి సొత్తము తీసుకొనిరి. క్రాసుపరీక్ష ముందుకు నీలుపుచేసిరి. ముద్దాయిలలో ప్రత గంధం వెంకయ్యనాయుడుగారును, భోగరాజుపానుమంతిరావుగారును ప్లిడెడ్లు. కేసు 7 వ సెప్టెంబరునకు వాయిదా వేయబడినది.

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ వయసులోనైనను కట్టవలసిన ప్రీమియము. ఈ క్రొత్త రూ 100 గారన్డెడ్ ఆప్షన్ పాలిసి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినది. మిగుల లాభకరమైన వస్త్రములు గలవు. దీనినిగురించి తరువాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును. పూర్తివివరములకు ఈడిగవ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

The Branch Secretaries,  
The Empire of India Life Assurance  
Co. Ltd.,  
POST BOX No. 237, MADRAS.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మానవ పురుషులలో లావులు, దుద్దులు, అంటుపోకులు, చంపరములు, పతకములు, మోపులు, బంగారుమెడకెయినలు, చెయిను అడ్డెలు, వెండి కాలుగొనములు, మిరియాలగొలుములు, మొలత్రాడులు, టంబ్లర్లు, కాఫీ నెట్లు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈడిగవ విలాసములకు వ్రాయుడు.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు.

ప్రొవైడెన్స్: ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ, రు సె

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1597 (4) బ్రాంచి: 51 హైదరాబాద్ మద్రాసు.





# మదరాసు శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

26, 27 తేదీలందు జరిగిన శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరములందు ఈ దిగువవిషయముల సమాచారముగూడ తెలియవచ్చెను.

## స్టీడరుషిపువర్గములు

స్టీడరుషిపు పరీక్షలకు హాజరు కావనవసరము లేదని పాకర్లము గత పదేండ్లలో ఎంతమందికి ఒసంగిరి; రెండవగా డు స్టీడరులకుగూడ అట్టి పాకర్లము నిర్దుష్టమైనది. ఆదివారమున చెట్టిగారు ప్రశ్నింప, ఆ విషయమున హైకోర్టువారికి సర్వాధికార మొసంగబడినదని తెలియవచ్చెను.

సివిలు జస్టిసుకమిటీ ఫిర్యాదులను ప్రభుత్వమువారు పై కోర్టువారిలో గూడగలసి విచారించుచున్నారని సాల్డానాగారి ప్రశ్నకు తరముగా చెప్పబడెను.

భీమవరం తాలూకాలో కుటుంబమువారందరిని

ఖాసీ జేయుట

కె. సర్వారాయుడుగారు:— భీమవరం తాలూకాలో పెదపుల్లెడనందు కలిదిండి బంగారాజు అనువాడు తన సోదరుని గర్భిణియగు భార్యను ఇరువురు బిడ్డలనుగూడ 1923 నవంబరు 9 వ తేదీన హత్య గావించియుండెను. వాని బట్టు కొనుటకుయిన యత్నములు చేసిరా? వాని ఆస్తి జప్తు చేసి విక్రయించిరా? ఇంత ఘోరకృత్యముగూర్చి విచారించుటకు ప్రత్యేక కోర్టుగి సేల నియమింపలేదు?

ఉ:— ప్రభుత్వమువారి కా సమాచారము తెలియదు. రిపోర్టుకొరకై వ్రాసియున్నారు.

శ్రీ కై దీని పోలీసువాడు మానభంగమొనర్చుట

ఎ. రంగనాథ ముద్రల్యుగారు:— ఆదోనీ సలుజేయలు నందు శ్రీ కై దీని తన్ను పోలీసు ఉద్యోగి మానభంగ మొనర్చెనని ఫిర్యాదుజేసియుండెను. ఆకేసునుగూర్చి విచారించిరా? కై దీని వైద్యులకుజూపి సత్యాసత్యములు తెలిసికొని పోలీసు ఉద్యోగిని శిక్షించిరా?

ఉ:— డివిజను ఆఫీసరు విచారించిచూడగా ఫిర్యాదు అసత్యమని తెలిసెను. కై దీని ఆదోనిలోని శ్రీల ఆస్పత్రివైద్యురాలిచే పరీక్షింపగా ఆమెపై దౌర్జన్యమొనర్చిన చిహ్నము లేమియు లేనట్లు తెలియుటచే పోలీసు ఉద్యోగిపై చర్య దీనికొనలేదు.

## రిజర్వు అడవులు - జరిమానాలు

జి. రామేశ్వరరావుగారు:— అనంతపురం జిల్లాలో రిజర్వు అడవులలో దొంగతనముగా మేయుచుండు మేకలకు గొట్టెలకు యితరవోట్లంతట 1 అకావోప్పన జరిమానా వేయుచుండగా పెనుకొండలో మాత్రము 4 అ. ఏల వనూలుచేయుచున్నారు? పారబాటున నెక్కువ జరిమానా వనూలు జేసినచో తిరిగి వాఫసుజేయుదురా?

ఉ:— పెనుకొండలో జరిమానా 4 అ. గా 1919 సం॥ నుండి హెచ్చింపబడినది. అయ్యదిచెట్లు ప్రారంభావస్థయందుండుటచే నట్లు చేయవలసివచ్చెను. ఇకముందు అంతటా యేకరేటు వనూలుచేయబడును. పారబాటున నెక్కువ వనూలుచేయబడినచో వాఫసుజేయబడును.

## ప్రాథమిక పాఠశాలలు

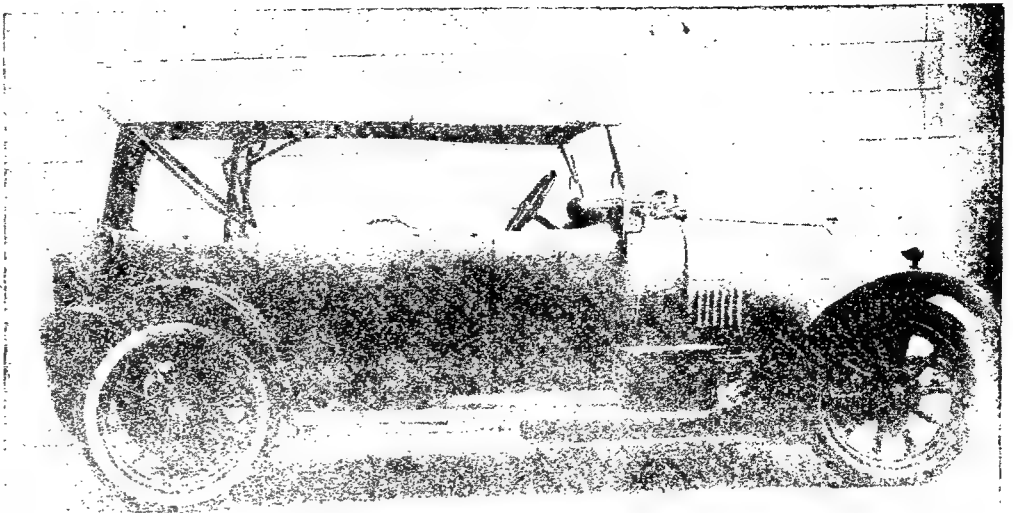
గత ఏడేండ్లలో 176 ప్రాథమిక పాఠశాలలు ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనమునండి స్థానిక సంస్థలకు స్వాధీనపరచబడినవినియు, అందలి ఉపాధ్యాయులకు ప్రభుత్వోద్యోగులవలె పింఛెను చివర కేయబడును, కాని స్థానిక సంస్థముల ఉద్యోగులుగనే గణించబడుదురనియు తమసాధక బాధకములను స్థానిక సంస్థములకే విప్పించుకొనవలెననియు, టి. ఆదివారమున చెట్టిగారి ప్రశ్నకు తరపుగా తెలియవచ్చెను.

## స్కూలు ఫైనలు

పరీక్షాధికారులు స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలకు అధికారులను (ఎజ్జమినరులను) నియమించునపుడు అనుసరించు ముఖ్య సూత్రములేవి? హైస్కూల్స్ లో అసిస్టెంటులను పరీక్ష వోలులో నూపర్చెంటులుగా నియమింపరాదా? అని ఎన్. సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:— పరీక్షాధికారులుగా సమర్థులైనవారిని నియమించుదురు. ప్రతి యేడు ఒకేరీతి జరుగుటకై తొలిసంవత్సరమువారి నెక్కువ మందిని రెండవ సంవత్సరముగూడ నియమింతురు. రాష్ట్రములో ప్రతి నెకండరీ పాఠశాలకు పరీక్షాధికారుల బోర్డు

సెకండు హ్యాండు ఇంగ్లీషు కారు కావలసినవారికి మంచి తరుణము.



## Angus Sanderson Car

ఆంగన్ సాండర్సన్ అను చక్కటి ఇంగ్లీషు మోటారు కారు

ఆకాశవిమానములు చేయుటలో ప్రఖ్యాతివడసిన టేబల్ కంపెనీవారిచేత, ఈ మోటారు కారు యింజను చేయబడినది.

మూడు సంవత్సరములక్రిందట సుమారు 8000 రూపాయల కిమ్మతు గలది. ప్రస్తుతము చక్కగా పని చేయుచున్నది. ప్రతిదినము వాడుకలో నున్నది.

3000 రూపాయలకు గాని, కొంచెము తక్కువకుగాని యివ్వబడును.

కావలసినవారు, ఈ చిరునామాకు వ్రాసి కారును పరీక్షించుకొనవచ్చును.

అడ్వర్టయిసుమెంటు మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు.

నందు వీలగునంతవట్టుకు ప్రాతినిధ్యమొసగుట. అందునిమిత్తమై ఒకసారి అసిస్టెంటు ఎజ్జమినరులుగా నియమింపబడినవారిని తిరిగి ఏడేండ్లలోపుగా నియమింపురు. చీఫ్ ఎజ్జమినరుని మాజీ డేండ్లకు నియమింతురు. హెడమార్షరులు లేనింత మంది యుండుటచే అసిస్టెంటులను పరీక్షవోలు నూపర్చెంటులను నియమింపరు.

స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష ఫలితములు ఆలస్యముగా ప్రకటించుటచేతను, ఎప్పుడు ప్రకటించెదరో విశదముగా తెలియకుండుటచేతను యిట్లుండి గలుగుచున్నది గాన తగినయోర్పాటు జేయవలసినదని ప్రసాదించుచు జె. ఏ. సాల్డానాగారు ప్రశ్నింపవీలులేదని జవాబు వచ్చెను.

## బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

ముగిసినది

రాంచీ, ఆగస్టు 28:— బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ కిదియే కడపటిదినము. చాలమందిసభ్యు లప్పుడే వెల్లిపొయియుండుచే సభ పలుచగానుండెను. కొంతసేపు చర్చజరిగి ప్రభుత్వమువారు సానుభూతితో జవాబు చెప్పివెళ్ళుట, రంజాను (ఉపపాసముల కెల) 29 వ దినమైన తరువాత ప్రభుత్వ కార్యాలయములు కోర్టు విద్యాసంస్థలు వరుసగా మూడురోజులు మూసివేయవలెనని తీర్మానమును ముఖ్యకారీగా రుపసంహరించుకొనిరి. వైస్రాయ్ సెకండరీవిద్యకు సంబంధించిన టెక్టుబుక్కు కమిటీలో స్థానిక సంస్థములయొక్కయు శాసనసభలయొక్కయు ప్రతినిధులు సరిగా నుండవలెనని రామేశ్వరప్రసాదసింగుగారు తెచ్చిన మరయొక తీర్మానము భేదములేకుండ అనుసరింపబడెను. సభ అంతటితో నిశ్చయబడినదని అధ్యక్షు డప్పుడు గవర్నరుగారు సందేశమును చదివి వినిపించెను. (అ. పే)

## బొంబాయిలో బ్రోలీనరీవుసు

బొంబాయిలో ట్రాములు లేనిచోట్లలో రెండుమైళ్లకు లోపుగానున్న ప్రదేశములకు అరజానావోప్పన బ్రోలీనరీవుసును పెట్టుటకు అనజ్జ నీయవలసినదని బొంబాయి ట్రాంవే కంపెనీ వారు కార్పొరేషనువారి నడిగిరి. ఈబ్రోలీలు పట్టాలులేకుండ విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపబడును. (ఫ్రీప్రెస్)

## ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘ సర్క్యులర్లు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఆగస్టు 22:— ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శి మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శులకు యిక్రింది 22-8-25 తేదీ గల సర్క్యులర్లను ప్రచురకై పంపించెను.

1

### కాంగ్రెసుసభ్యుల జాపితాలు

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ సెప్టెంబరు మాడవ వారములో జరుగననిన్ని వారికి ఏజిల్లాలో ఎంతమంది నూలు చందా సభ్యులను చేర్చినది తెలియగల లీప్టు ఏ. జి. క్లాసు లతో తయారుచేసినవారికి సెప్టెంబరు 10 న తేరిఖులోగా పంపవలసినవి యీరోజుననే వారివద్దనుండి ఉత్తరమువచ్చినవి. ఈ నూలుచందా సభ్యుల లీప్టులనుబట్టి నూలుచందా ఉంచడమా తీసివేయడమా అనేవిషయమై ఆలోచించెదరనిన్ని త్వరలో పంపవలసినదనిన్ని వ్రాసియున్నారు. కాన మీజిల్లాలో మార్చిల గాయతు ఆగస్టు నెలాఖరువరకు ఎంతమంది "ఏ" క్లాసు సభ్యులలో ఎంతమంది "బి" క్లాసు సభ్యులలో వివరముగా తెలియగల స్టేటు మెంటును ఒకటి తయారుచేయించి యీ నెలాఖరు లోపుగా పంపవలెను. అతి జరూరు.

2

### తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి క్రొత్తపు స్తకములు

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వనూలువిషయమై కాకినాడలోను, గుంటూరులోను చేసిన తీర్మానముల ప్రకారము క్రొత్త తిలక్ స్వరాజ్యనిధి పుస్తకములు అచ్చువేయించి ఆపుస్తకములు మీ జిల్లాలకు పంపుచున్నాను. కాన మీరు యీక్రొత్తగావేయించిన పుస్తకములే తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వనూలునిమిత్తము ఉపయోగించవలెను. పాత తిలక్ స్వరాజ్యనిధి పుస్తకములు ఉపయోగించకుండదు. మీతాలూకా గ్రామసంఘములకుగూడ యీ కారము మీరు సర్క్యులరు పంపించవలెను.

# ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బెజవాడకు స్థానము లేదా?

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి 150 సం॥ల పాలనానంతరము ఆంధ్రుల కొరకు స్వతంత్ర విశ్వవిద్యాలయము నిర్మించునన్నారు. దీనిని మనము బహుదూరముననుంచి నిదానించి గ్రహించవలయును. విద్యావిధానమును గురించి యిచట చర్చించుటలేదు. కేంద్ర స్థానములనుగూర్చియే ప్రస్తావించుచున్నాము. ఆంధ్రజాతి ఎంతవరకుయెప్పుడు? ఈమహా విద్యాలయము సర్వజాతియొక్క యువయోగమునకా లేక ప్రత్యేకము కొన్ని పట్టుముల యభివృద్ధినిమి త్రమా యుద్దేశింపబడినది? ఈమొదలను విషయములన్నియు విపులముగ విశ్లేషించవలెను. ఆంధ్రదేశమునంతట బెజవాడ మధ్యపురముగచేసి ఉత్తరభాగ నుత్తరాంధ్రమనియు, దక్షిణభాగమును దక్షిణాంధ్రమనియు, పశ్చిమముగనున్న నిజాంరాష్ట్రాంధ్రమను పశ్చిమాంధ్రమనియు భూగోళశాస్త్రజ్ఞుడు విడతీయును. ఉత్తరాంధ్రములో 5 జిల్లాలును దక్షిణాంధ్రములో 5 జిల్లాలును 7 జిల్లాలును 70 లక్షలాంధ్రులును ఉన్నాము. కాన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములు జాతి కలతను అందుబాటులోనుంచుటకు చూడవలెను. కాని కొన్ని నగరముల వృద్ధికొరకే ఏర్పరచుచో విశ్వవిద్యాలయ వన సమగమని నొక్కి చెప్పవలసియున్నది. ఆంధ్రజాతి కంతకును ఉపకరించునపుడే సమగ విశ్వవిద్యాలయ ప్రాశస్త్యత.

చిత్తుజిల్లాలో విశాఖపట్నం రాజమండ్రి అనంతపురముల కేంద్రములకు నూచింపబడినది. అనగా ఉత్తరాంధ్రములో రెండును దక్షిణాంధ్రములో యొకటియు అన్నమాట. అయితే గుత్తూరువారి కవకాశమేదీ? నెల్లూరువారి కందుబాటుచుట్ట? చింతూరువారికి స్థాఖ్యమెట్లు? అన్నిటికన్నను ముందవిజ్ఞానముతో వెనుకాడుచున్న నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల (60 లక్షలు) కెట్టి ఉపయోగము కలుగజేసివారు? ఇవన్నియు ముఖ్యవిషయములు కావా? గంజాం, విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి మూడు జిల్లాలలోను రెండు కేంద్రములా? మిగతా తొమ్మిది జిల్లాలకు యొకటియో? ఇట్టి న్యాయము? గంజాం-తూర్పుగోదావరి మూడుజిల్లాల కొక కేంద్రముండుటలో ఎవ్వరికిని ఆక్షేపణలేదు. ఆ కేంద్రస్థానము రాజమండ్రిలో నుండనిండు లేక విశాఖపట్నములో స్థాపించనిండు. మరియొకటి దక్షిణాంధ్రములకై అనంతపురములో యుండుటందరకును ఆనందకర విషయమే! మూడవ కేంద్రమునూత్రము తప్పక పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, వరంగలు, ఖరీంనగరు, నల్ల గొండ ల్లాల కఖండోపయోగకరము. ఇంకను హైదరాబాదు రాజ్యములోనున్న అయిదు జిల్లాలకుకూడ ఉపయోగమైనదియే. దీనినిబట్టి బెజవాడ ఎనిమిదిజిల్లాల కందుబాటులో నుండునన్నమాట. దక్షిణాంధ్రములకును తమకు విశ్వవిద్యాలయ కా ర్యాల లు ము లన్నియు అందుబాటులో నుండవలె నని పట్టు బట్టుచున్నారు. వారికి బెజవాడ విద్యాలయ ముఖ్యస్థానము (Head Masters) గ నుంచుట యిష్టమే. వారు దూరస్థవిశాఖపురికి పోలేవని భీష్మించుచున్నారు. దక్షిణాంధ్రములకును బెజవాడను ముఖ్యకేంద్రముగ నుండుటకును పట్టుదల చాలకలదు. కాన బెజవాడకు తప్పక స్థాన ముండితీరవలెను. సోదర వైభాం రాజ్యములో నున్న అగుపదిలక లాంధ్రులకు బెజవాడకన్న పితౄనచోటు ఏదీ? పాపభేదించవచ్చును. జాతిఅంతయు ఒకటియే కదా? కాన నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులకుకూడ మన విశ్వవిద్యాలయము ఉపయోగపడుటలు చూడవలెను. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ, లేదా యని కొందరు యూహించవచ్చును. ఆంధ్రజాతి యొక్క రాజకీయముగ లేదు) త ఎట్లు సంభవించగలదు? విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములలోనుండి తీసివేయుట యనగా 60 లక్షల నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల విద్యాతీమమును గణించ లేవన్నమాట. గంజాం, నెల్లూరు చిత్తూరువారి పిల్లను తృణీకరించి రన్నమాట. మహాశయలారా! బెజవాడ యుత్సాహవ్రత అనిర్వచనీయమై యిది. శ్రీనెల్లూరు దొరగారు బెజవాడ సంవర్ధించినపుడు "ఆంధ్రరాజధాని విశ్వవిద్యాలయ ఏర్పాటులలో మీబెజవాడ యుత్సాహవ్రత సరచిహాస" ని నెలవిచ్చి యున్నారు. సేను తూర్పు గోదావరి మండలవామడను. నాకు ప్రత్యేక ప్రాంతికాభివాసములేదు. ఏలయన యానమస్యలో నగరప్రాంతికాభివాసము మనమునం దెనుకొనరాదు. సర్వజాతీయకార్యమునే గోరవలెను. ఆంధ్రజాతి ఎట్లు ఔన్నత్యస్థితిలోనికి నెచ్చినది యీ ఆశించవలయును గాని "మానగరములో యొక కేంద్రముండువలెన" ని కాదు. మద్రాసు రాజధానిలోని 24 జిల్లాలలో

ను 15 జేలనుండి విద్యార్థులుండ తెలుగు 12 జిల్లాలలోను 8 జేలనుండియే కలరనుట చాల సిగ్గుచున్నది. కాన సర్వాంధ్రజాతీయ సౌభాగ్యమునకై ఆంధ్రులందరును నిరంతర కృషిచేయవలెగాక!

బెజవాడలో చోటులేవని కాలేజీలేదనియు పలువురు పలుకుచుందురు. ఈవాదము లప్రస్తుతములు. అతివ్యతిరేక కాలములో బెజవాడపురమును క్రైస్తవ మొనటికరగతి కళాశాల ప్రతిష్ఠింపబోవుచున్నాను. ఇక చోటులేవనుట నిజముగ తెలియకనే మొగ్గలాజపురం కొండుకు తూర్పుగా నుమారు 20 చిల మైళ్లు పెరుగుటకు విశాల ప్రదేశముకలదు. ఇది ఆంధ్రరాజధాని ఏర్పాటులో ప్రాముఖ్యతకు వచ్చినను ఆప్రాంతములో విశ్వవిద్యాలయమునకు అన్ని సౌకర్యములు సిద్ధింపగలవు. బెజవాడ ప్రాతయూరు నవీనోద్భవకేటలు. ఆరు చిల మైళ్లు అనగా (26 చిల మైళ్లు) మద్రాసు విస్తీర్ణ మన్నంతమాట. ఆరోగ్యమునకు బెజవాడ, రాజమండ్రి, విశాఖపట్నములకన్న ప్రశస్తిమైనది. మూరాజా జీవనది కృష్ణ వేణీకలదు. నదీకాఖా కాల్యలు నగరములోనుండి సాలు కెనిమిదిమాసములు ప్రవహించును. రాకపోకల సౌకర్యములు వర్ధనాతీతములు. ఆంధ్రరాష్ట్రముఖ్యస్థానముకద! ఇట్టి సమస్తసౌకర్యములు, అకాశములు, ఆశ్వకతలు గల బెజవాడను ముఖ్యకేంద్రముగ నుంచి ఆంధ్రులందరకును అందుబాటు సౌఖ్యములు కలుగజేసెదగు గాక !!

సునర్ల శ్రీరామన్యసింహం.

## ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము

శ్రీయుత ఎం. కె. రెడ్డిగారు (చంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు ప్రతినిధి) తమ ప్లేటుకాన్సిలు అభ్యర్థిత్వ ప్రచారములో బెజవాడ వచ్చియున్నారు. ఒక ప్రసిద్ధపురుషుని యింట సంతాపమున సేనును రెడ్డిగారిని ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకించి విషయములో వారి యభిప్రాయమును కోరియుంటిని. రెడ్డిగారు రమితోత్సాహముతో యిట్లనిరి. "ఆంధ్రుల కాలాంధ్రరాష్ట్రము అత్యంతవశ్యము. అది త్వరలో వచ్చి తీరవలెను. సేను ఎన్నెన్నో రాష్ట్రసమస్యలపై తీవ్రముగ మాట్లాడియుంటిని. ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ శాసనసభలో తీర్మానమైనచో తమకెట్టి యభ్యంతరములు లేవని నెలవిచ్చిరి. నేటి తెలుగు మండల శాసనసభ్యు లీ విషయమై ఏల మూకీభావము వహించిరో దురూహ్యము. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర మన్న నాకమిత సంతోషముగని నెలవిచ్చిరి. చంగల్పట్టుజిల్లా వానియగు రెడ్డిగారి కిట్టి ఆహ్వానమున్న పుడు యింకను శాసనసభ్యుల యలసత్వమెందులకు? ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విషయములో స్వాతంత్ర్యం విచారణలో చిత్తూరుజిల్లా తమిళులు మద్రాసులో వారిజిల్లా నుంచ మనగా శ్రీయుత బొల్లిని మనిస్వామినాయుడుగారు ఆంధ్ర మహావిద్యాలయములో చిత్తూరుజిల్లా యుండితీరవలెనని చెప్పినట్లు వినియుంటిమి. సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు తరచు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రము లేర్పడి తీరవలెనని వాకుచ్చుచుందురు. శ్రీయుత రామలింగ రెడ్డిగారికి కూడ రాష్ట్రనిర్మాణ మనిన సంపూర్ణాహ్వానమే! నేడతివాదులు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశంస తలచుటలేదు. మితవాదులు యూరకున్నారు. ఇక గనర్న మెంటు సభిత్తేపించిన లాభమేమీ! ఉత్పాదకులు మనకు వెనుక రాష్ట్రాందోళన ప్రారంభించినను వారు మానలేదు. కర్నాటకులు తీవ్రముగ తమ దేశైక్యతకై ఆందోళన చేయుచున్నారు. ముందుగ మార్గదర్శకులైన ఆంధ్రులు వెనుకబడుట న్యాయముకాదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము అతి శీఘ్రములో వచ్చుచున్నది. రాష్ట్రమునుగూర్చిమాడ ప్రయత్నించిన తప్పక బడయగలము. తెలుగుదేశమునుండి ప్రతినిధులుగ వెల్లిన శాసనసభ్యులు తమ ముఖ్య కర్తవ్యము (ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము)ను గూర్చి వరువకుండెదరుగాక!

సునర్ల శ్రీరామన్యసింహం

బెజవాడ.

## జర్మను ఎలక్ట్రికు దీపము



జర్మనులో క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది. నగరములందు సర్వసామానులందుండి భోగము లనుభవించుగోరు ప్రతివారు కొనవచ్చును. శీతము జల్లపైనుంచుకొనవచ్చును. గదులలో దీప మెక్కుడనున్నను, పక్కపై పరుండి దానికి సంబంధించిన తీగకు తగిలియుండె మిటునొక్కి వెలిగించవచ్చును, ఆర్పవచ్చును. గదిలోనుంచి సూర్యుని యింట్లోకి తెప్పించినట్లే అద్భుతమైన కాంతినిచ్చును. గాలిలోపాడ వెలుగును. సభలలోపెట్టిన అనేకుల నాకరించును. 2234 తగ్గింపుధర రూ 3-8-0. అనుకురిదు రూ 6-0-0. కెడన్ను అందు కంపెనీ, సాహకారుడేట, మద్రాసు

## ప్రకృతివైద్యసమ్మేళనము

ఆగస్టు 30 వ తేది ఆదివారమున తెనాలియు శ్రీకావ్య కావరమేళ్ళో సత్తములు. శ్రీకందుకూరి వట్టుకభైరవ భైరవ మూర్తిపంతులుగారి ఆధిపత్యమున ప్రకృతి వైద్యసమ్మేళనము జరుగను. ఉదయము 7 గంట మొదలి గంట వరకు సుప్రసిద్ధులను ప్రాకృత వైద్యులనువచ్చునింతురు. డాక్టరు గంధం వెంకటకృష్ణరావు పంతులు బి. ఏ. గారు, డాక్టరు బొల్లాప్రకాశ సుందరగోపాలరావుగారు రాజమండ్రి, కళ్యాణానం సంస్కృతపండితులును శ్రీ శ్రీ కాశ్యపాచార్యుల వారు గుంటూరుఆయుర్వేదముధానిధి పాతూరి కృష్ణంరాజు యోగీంద్రులు (యేనుగవానిలంక) మున్నగువారు విచ్చేయుదురు పాకృతవైద్యభిమాను లెల్లరు విచ్చేయు ప్రార్థితులు. నా. మానుమయ్య

## సర్వమూలికాయోగమంజరి

1. ఈ గ్రంథరాజమున సర్వవ్యాధులయొక్క లక్షణములు, పరీక్షలు, రసాదులయొక్క పుతములు ఒక్కొక్కవ్యాధికి అనేక చికిత్సలు తెలుపబడియున్నవి. ఈ గ్రంథము శివుల వృద్ధులకు స్త్రీలకు సూతా తెలియునట్లు సులభశైలిని వ్రాయబడి పే 800 లు 4000 చికిత్సలు గగ్గయున్నది. ఈ గ్రంథము నొద్దనుంచుకొనిన ప్రతి గృహాయజ్ఞునియు వైద్యునకొక కాపయినను యివ్వకనే సౌఖ్యము ననుభవించవచ్చును. యొక ప్రతి కాకికోబయిండు 1 కి 5-0-0 రెండు ప్రతులుగా వ్రాయించుచేసిన ప్ర 1 కి 8-0-0.
  2. పద్యాపద్యమంజరి ప్రతి 1 రు 0-12-0
  3. స్త్రీ నీతిమంజరి ప్రతి 1 రు 0-1-0
  4. స్తోత్రమంజరి 0-1-0
- నలయువారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును 2257 కందుల వెంకట్రామయ్య అండు సన్న్య రాజమండ్రి.

## తెనుగు ఇండియన్ వీనల్ కోడ్

గ్రంథమంతయు, వశసరికాగితములు, గట్టిపైండు వెల రు 4. ధర్మవిక్రయము- ప్రతి 1-కి రు 3-0-0. ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడ్ గ్రంథము. గ్రంథాంతమున ఆయాసేరముల స్వభావము, బోధపడునట్లు లేట తెనుగున మద్రాసు హైకోర్టు వకీలు, బి. ఏ., బి. ఎల్. రెంటాలి వై. వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశభిదర్శనము. వారంటు, జాబ్బాన్సు, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్కు సంబంధించిన అంశములు తెలుసు- చేర్చినది. అనేకవేల ప్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి. వికోరియా డిపో, మైలాపూరు - మదరాసు.



చేంబరేన్ గారి దగ్గు నివారిణి కుటుంబములో నున్న వారి కందరికిని మంచిది. తెలుగు చేంబరేన్ గారి దగ్గు నివారిణి కాకవాయపు అను బిడలకు వచ్చు రోగము, దగ్గు, జుబు, క్వాసకాసము, రొమ్ము పడికము, ఇన్ ఫ్లుఎంజా దగ్గులు మొదలగు వాటికి వాడుచున్నారు. పనివాండ్లకు, నయస్సుచ్చెల్లిన వారికి చాల శ్రేష్టమైనది. నిద్రను కలిగించునట్టి పదార్థములు యందులో కనియుటలేదు. అన్ని చోట్లలోను విక్రయించబడుచును. (1) 128





# జాబులు.

## శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ గ్రంథాలయము

### పం. ది. శ్ల. ప. ల్లి

బాపట్లతాలూకా పం. ది. శ్ల. ప. ల్లి గ్రామములో శ్రీధన నామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ పక్ష 10 లవ పరియయిన 1925 సంవత్సర జూన్ నెల 1 తేదీన పూటూకూరి రోశయ్యకుమార్లు సుబ్బారావు గారు యీ గ్రామమున నైక్కుల విద్యాభివృద్ధికోరకై యొక గ్రంథాలయమును నిర్మించడలంది గ్రామమునందు గల నైక్కు ప్రముఖులను జేర్చి కన్యకాపరమేశ్వరీ గ్రంథాలయమును స్థాపించిరి.

తరువాత జూన్ నెల 8 తేదీన శ్రీయ్యత మన్వలపెద్ద శెట్టి రావయ్యగారిచే ఆధ్వర్యమున వొసంగడిన గ్రంథాలయ భవనమున నైక్కులు అందరు సమావేశమై. శ్రీయ్యత మన్వల పెద్ద శెట్టి రావయ్యగారిని ప్రతిఘటించు 2. శ్రీయ్యత పూటూకూరి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని సమావేశపరచు 3. శ్రీయ్యత దామి శెట్టి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని శ్రీకటగిరి 4. శ్రీయ్యత తూతి గ్రామములగారిని సహాయకార్యదర్శిగను 5. శ్రీయ్యత పూటూకూరి పద్మనాభుడు కుమార్లు సుబ్బారావుగారిని భాండాగారి పడుగా నియమించి ప్రతియొక్కరికి డబ్బాలను కట్టి బియ్యం పులి శనివారము వసూలుచేయు వివాహము 2013 యింటిలో ఆరూపాయ భర్తయను వసూలుచేయు అమావాస్యపాటల రుసు ముచేయు గ్రంథాలయ పోషణ యేర్పాటుచేసిరి.

ఈ గ్రంథాలయము గ్రామమువలన జనసమావేశమెక్కి కను చొటను రోడ్డు ప్రక్కను వసగల చిన్న యింటిలోనున్నది.

శుక్రపక్ష చంద్రనిమాట్టి శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ య నుగ్రహముచేత క్రమాభివృద్ధిసంభూతయని కోరుచున్నాము.

ఈ గ్రంథాలయమునకు యిచ్చిన ఈదిగువ విరాళములకై మాకమిటి ఈపున కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచున్నాము.

1 పాతూరి వెంకట్రామయ్యగారి కుమార్లు సుబ్బయ్యగారు, పం. ది. శ్ల. ప. ల్లి	12-0-0
2 బారిశెట్టి సాగయ్యగారు, పూండ్ల	8-0-0
3 కోండ్లపూడి భావనారాయణగారు, బాపట్ల	80-0-0
4 పూటూకూరి శ్రీకృష్ణం రోశయ్య కృష్ణస్వామి	
పద్ది రామకోటిగార్లు బాయింటు	8-0-0
5 చీమకుర్తి బసవయ్యగారు, గుంటూరు	6-0-0
6 మాడాల శివయ్యగారికుమార్లు వీరేశానువయ్యగారు, యశవంతపాడు	5-0-0
7 మున్వల కోటయ్యగారు, నిజాబాదు	2-0-0
8 జక్కాపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, పం. ది. శ్ల. ప. ల్లి	2-8-0
9 శిఖాకొట్టి శైవయ్యగారు, పం. ది. శ్ల. ప. ల్లి	2-0-0
10 పట్టిశెట్టి కోటయ్యగారు, వంగోలు	2-0-0
11 కొత్త వెంకటస్వామిగారు, చీంల	1-4-0

మొత్తము. 79-12-0

పూటూకూరి సుబ్బారావు,  
భాండాగారివడు.

## ధర స ర స ము

### జర్నల్ ఎలక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్రియ, బల్బుతో పంపబడును

జీవోలెన్సు	రూ. 2 0 0
బిజోలెన్సు	2 8 0
పెన్సోలెన్సు	2 0 0
సాదా స్క్రూ ఫ్లో లైట్	8 0 0
,, కెల్సోన్ లైట్	2 8 0
కెల్సోన్ లైట్	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్రి 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
అటోసిగార్లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్లైటు 1 కి	0 12 0
ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము	
లక్ష్య వర్తకశాల	
తెనాలు పెట్టె నెం. 85. మాద్రాసు	



## ఆంధ్ర సభలు, బందరు

ఈసభలకై యేర్పడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర సభావ్యవస్థల ము బందరులో సభ్యులను చేర్చుచున్నారు. ఇంతవరకు 78 గురు సభ్యులు చేరిరి. వీరిలో అసహాయవాదులు, సహాయవాదులు, బ్రాహ్మణేతర పక్షమువాదులు, వక్షిణులు, ఉపాధ్యాయులు, డాక్టర్లు మహమ్మదీయులు, స్త్రీలు అందరును సభ్యులుగాచేరి ఆహ్వాన సంఘమువారికి సకలభిక్షముల తోడ్పడుచున్నారని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. ఇంకను అనేకమంది ప్రముఖులు చేరవలసియేయున్నారు. దివి, గుడ్డవాడ, కైకలూరు తాలూకా లలో గూడ ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు యెక్కువగా చేరగలరని విశ్వసించుచున్నాను. సభ్యులు గా చేర గో రు వా రు ఆయా ప్ర దేశ ము ల లో ని య మి ం ప బ డి న ప్రతినిధులగుగాని సహాధి మాకుగాని సభ్యత్వపు రుసుమును పం పవచ్చును. సభ్యులు కాగోరువారు తమ దరఖాస్తుతోపాటు యీక్రింది దేశీయమహాసభయొక్క ప్రభుమనూత్రమును అంగీకరించినట్లు తెలియపర్చవలయును.

### ప్రభుమనూత్రము

“కాంతియంతే ప్రకాశము, సన్మయేనట్టియు సకలసాధన ములచే స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయే భారతీయ మహాసభ యొక్క యుద్దేశ్యము. అను మతమును నేను అంగీకరించు చున్నాను.”

ఆహ్వానసంఘసభ్యులు త్వరలో చేరవలయును. న్యవధిచాలా తక్కువగానున్నది. సభలను ఆక్టోబరు నెలలోనే జరుపవలయును. సభ్యులు పూర్తిగాచేరినచోగాని ఆహ్వానసంఘసభ్యులను, కార్యదర్శులను యెన్నుకొనుటకు వీలులేదు.

ఈసభలతోపాటు దేశీయమహాసభవర్తనములు, ఖిదర్ ప్రదర్శనములు, ఇతర సమావేశములు జరుపవలయునను కుతూహలము అనేకులు కనుపరచు చున్నారు. అట్టివారికి తెలియ పర్చినచో సర్వవిధముల తోడ్పడి వారికి కావలసిన సమపాదములన్నియు సాధ్యమైనంతవరకు, సమకూర్చబడును. ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు యింకను కొందరు చేరినవెంటనే సభలుజరుపు తేదీలు నిర్ణయింపగలము.

### తాత్కాలిక కార్యదర్శి.

చె. వెం. నరసింహారావు.

### విజ్ఞాపన

నేటి యాంధ్రసాహిత్య ప్రపంచములో ప్రతిధిగాంచిన కవిత్వపు నొక్కొక్కని శృంగార రసభూయిష్టము నొక్కొక్క వ్యక్తము రచింపఁజూపించి యీ సభ్యులన్నింటికి “శృంగారము” అను శీర్షిక నొక సంపుటగా నూర్చి నామ ప మేము యి త్తించుచున్నాము. అసంపుటకొరకు శ్రీధన సంవత్సర ఆశ్వ యుజువన విజయదశమి (27-9-25) నాడు తెలుపుచు గాని ఆంధ్రకవిత్వంగళ లందరు మా ప్రయత్నము సకల మొందింప నట్టి పద్యములను రచించి మాకు పంపించు 10 వ తేదీ లోపున నందునటుల పంపగోరుచున్నాము.

గం. ది. సూర్యనారాయణ శాస్త్రి,  
రెవల్యూటర్, నెం. 110, మాద్రాసు.

## కాంగ్రెస్ పత్రిక

శీతానగరమునకు మార్చబడినది

కాంగ్రెస్ పత్రికా సంఘముల నుండిరి అన్ని ప్రాంత య్యగాను 23 వ తేదీన రాజకర్తల సమావేశమునందు యిట్లు ప్రాయముచున్నాను:-

గత మాను సంవత్సరముల వైఖరికి గాఢముగాను దుర మన ప్రకటించబడుచున్న మా కాంగ్రెస్ పత్రిక ప్రస్తుతము సీతా నగరమునకు మార్చబడినది తమ ప్రతికూలమున ఆంధ్రమహా జనులకు విన్నవించుచున్నాను. ఇందును పత్రిక సీతానగరం గాతమీ సత్కారప్రకృతిమహారాజు ప్రకటించబడును. పత్రిక యొక్క సత్యము ఆశ్రయముగానే నిర్ణయించును. ఆశ్రయము నుండి మొగతినంచిన నెట్లెంబ 1 వ తేదీన వెలువరును. అందు పత్రికమతము వ్యక్తీకరింపబడును. ఇది:గోదావరి గురువారము నాడు ప్రతి మంగళవారము ప్రకటించబడును. పూలపేటపై వైఖరి బదులుకొనునెలాలో 12 వేలలయ్యుండింపబడును. ఆంధ్ర దేశమున రైలుప్రభుత్వముని పత్రికను ప్రచురించుట కిదియే ప్రణామము. ఇది:గోదావరి ఆంధ్రమహాజనులకు సహాయ సామర్థ్యముతో మాపత్రికను బోషించుచు విన్నవించుచున్నాము. ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లెటుపైని సీతానగరమునకు ప్రాయ ప్రార్థితులు. సీతానగరం, కొత్తూరువార్డుము, గోదావరిజిల్లా, అని ప్రాయవలెను.

## స్టీడరు పరీక్షలు

అయ్యో, కొద్దిదినములక్రింద తమప్రతికలో స్టీడరుపరీక్ష పరీక్షలు ఆక్టోబరులో జరుగుటనుగురించి యొకరిబోర్డు ప్రాయ బడియున్నది. అదియెంతవరకు నిజమో తెలియకుండుటవలన నేనిట్లు ప్రాయము కువ్వించితిని. ఈలేఖను మీప్రతికయందు ప్రచురింప వేడుచున్నాను.

లాపరీక్షలు తదితర యూనివర్సిటీ పరీక్షలు సంవత్సర మునకు రెండుతరములు జరుగుచున్నవి. స్టీడరుపరీక్ష పరీక్ష కూడా అటుల జరుగకపోవుట కోరవలయును. క్రిందటి ఏప్రిల్లో జరి గిన యీపరీక్షాఫలితములు గమనించిన నూటికి యేబదిఅయ్య మంది కృతార్థు లయినటుల కన్పడుచున్నది. ఎఫ్. యల్. బి. యల్. ఫరీక్షాఫలితములు తెలికించిన నూటికి యెబ్బది అయ్య మంది ప్యాసు అయినట్లు కన్పడుచున్నది. పరీక్షాఫలితములందే యీ భేదముండ కిక్కిన విషయములలో నుండుట వింతగాదు.

మరియు యఫ్. యల్. బి. యల్. పరీక్షాఫలితములు త్వరలో అనగా జూన్ నెలలో సాధారణముగా ప్రచురించు చున్నారయఫ్. యల్. పరీక్షలో సహజము మొందినవారికి ప్రత్యేకకాలేజీలో బి. యల్. కోర్సులో ప్రవేశించుటకు సౌకర్యమేర్పడియున్నది. మరల నెట్లెంబరులోనో ఆక్టోబరు లోనో పరీక్షకూడా జరుగుచున్నది. బి. యల్. వారికిగూడా యీవీలే యున్నది.

ఇక స్టీడరుపరీక్ష పరీక్షలో సహజము మొందినవారికిని యొందించెదము. వీరు చదువవలసిన పుస్తకములా మెండు. పరీక్షా ఫలితములా ఇదివరలోనే చెప్పియున్నాము. ఫలితములు ఆలస్యముగా ప్రచురించుటవలన అనేకకష్టములకు విద్యార్థులు పాలగుచున్నారు. కాలాతీతముగుటవల్ల వీరికి యద్యోగములు లభించుటలేదు. ఇంకాయేమైనా ఆర్థుల కోర్సులు ఆభ్యసించ వలయువన్నను అకాలమునకున్నది. కనుక వీరిమేచేయుటకు తోవకున్నది. మరల ఏక్రిఫరీక్షవరకు కనిబెట్టుకొని యుం డుట చాలాకష్టము. ఇట్టిపరీక్షలలో రెండవపరీక్ష ముఖ్యప నగము. రెండవపరీక్ష లేకపోవుట మిక్కిలి అన్యాయము. గనుక విద్యార్థులకష్టముల నాలోచించి స్టీడరుపరీక్ష బోర్డువారు త్వరలో రెండవపరీక్షను యేర్పాటుచేయుట సమంజసముగా నున్నది. అపజయమొందిన విద్యార్థులేగాక, ప్రతికాధిపతు లును విద్యార్థి ప్రపంచమునకు సహాయముగానున్న న్యాయ మార్గులు అధికారములోనున్న స్టీడరుపరీక్ష బోర్డువారును యీరెండవపరీక్ష జరుగుట అను విషయమును గురించి సమ మార్చవలసి యున్నది.

కొ. పూర్ణచంద్రారావు.

## స్వయంశిక్షా సంస్కృత

### గ్రంథములు

2286

సంస్కృతము నేర్చుకొనుడి! చాకగరలు!! న. స్వామినాథశాస్త్రికృతము. తెలుగులిపియందు తెలుగులిర్థములతో నున్నవి స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలును గురువులేకయే సంస్కృతము నేర్చుకొన వచ్చును. పండితులచే మెచ్చుకొనబడిన పుస్తకము లు. బాలకాదంబరీ 0-6-0, నీతికథానవతి (గన్య ము) 0-12-0, శబ్దరూపావళి 0-5-0, లింగయతా నసము 0-4-0. ధాతురూపచంద్రికా 1-4-0.

అడ్రెసు. N. S. నీలకంఠం c/o N. S. నరసిం హం M. A. ట్రయినింగుస్కూలు, అమలాపురం, గోదావరిజిల్లా.

వచ్చినో! సామ్యవాచనము చేయవలెను!!

## జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యొక్క ప్రథమ భాగము. భాగములు, గ్రామస్థులు, కుటుంబము, వ్యవసాయ, ద్వారకాభివృద్ధి, దేశములు, దేశాంతరగమనములు, మున్నగు సెక్కుసాంకేయములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున కర్మము ప్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కర్మ, ద్వారకాభివృద్ధి, చిర్దింపబడినవి. శ్లోకసాంకేయములను చక్కగా ఇనువ్వబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషము. నెల 2 0 0. మొదటిభాగము రూ. 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము. 2181

### సిక్కుల అశాంతిని తొలగించుట

(లండను టైముస్)

సిక్కులు ముస్లిముల, బ్రిటిషు సేనలందు వారు చేసిన పని యుద్ధమునందు మెసపాజీమియా, ప్రాన్సులందు వారు ప్రకటించిన ధైర్యసాహసములు మన మెన్నటికిని మరచ జాలము. వారి ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము అనుతితమున ధైర్య సాహసములు వారికి రీతి పంజాబునందే ప్రపంచమునందంతటను వ్యాపింపజేసినది. భారతదేశమునందెక్కడ వ్యాపించిన అశాంతి లో చిక్కులుమాత్రమే చేరియుండుట బ్రిటిషువారికి కష్టముగ నుండెను. ఏవో కొన్ని దేవాలయములను సిక్కులు స్వాధీనపరచు కొను విషయమై విభేదము లేర్పడెను. సిక్కులు గంభీరముగ ఆదేవాలయములకు వెళ్లి దౌర్జన్యము చేయుచుండిరి. అందుచలన అధికారులు వారిపై చర్య ప్రయత్నించినవలెన అనవర మేర్పడెను. సిక్కుల కేంద్రసంఘము ఇందలకు సంబంధించిన అన్ని వ్యవహారములను జరుపుచుండెను. ఈసంఘము కేలను మత విషయకసంఘము గాక రాజకీయ విషయములగు జోక్యము కలుగజేసికొనెను. కాని ఈసంఘమునను రాజకీయములు కారణముకాదు. కేలము ఆర్థిక అశాంతి కారణమున చెప్పుటకుమాడ కలుగలేదు. ఏలవనని కొన్ని సంవత్సరములనుండి పంజాబునందు వ్యాపారము వ్యవసాయము మిగుల సంతృప్తిరహితముగ నున్నది.

మతావేతమే ఈసంఘమునకు ముఖ్యకారణము. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఈ అశాంతికి నిజముగ కారణమును సుత్రబుడుటకు కొంతకాలము పట్టెను. ఈసంఘము పరిష్కరించి శాంతిని స్థాపించుటకు గవర్నరుగారగు సర్ మాల్వా మహాయోగి గారు పట్టపట్టిరి. ఇటీవల కాసనపథలో సిక్కు మతవిషయక సమన్వయ చక్రగ వివరించుచు ఇచ్చిన ఉపన్యాసమునందు తత్పరిష్కారసాధనములనుమాడ నూచించిరి.

ఏవో కొన్ని సిక్కుల దేవాలయముల పరిపాలనము తృప్తి కరముగ లేదని దైవభక్తిగల సిక్కులుకొందరు ఆక్షేపించుచు లిడిరి. దీనిని ఆధారముగ నై కొని రాజకీయాందోళనపరులు గొప్ప విప్లవోద్యమమును లేపదీసిరి. ఈ ఆందోళనపరుల నిజోద్దేశమును సెక్కులలో అధిక సంఖ్యాకులకు తెలియదు. తమ మతమునకు సంబంధించిన విషయములను చక్కచెట్టుకొనుటయందు రాజకీయాందోళనపరులలో బడి అధికారుల నందనకు పాత్రులైరి. మతవిషయములందు సిక్కులు గొప్పపట్టువల గలవారు. కాని కాలానుగుణ్యముగ సిక్కుల మతమునందుమాడ వాతావధానముల సత్కరమింది ప్రవర్తించుట సాధారణమయ్యెను. కొన్ని దేవాలయముల మహంతులే దుర్మార్గులుగను స్త్రీలొంగుగను నుండిరి. దైవభక్తిగల సిక్కులలో సంఘటనమేర్పడెను. స్త్రీలొంగు సిక్కు సహంతులను అధికారమునుండి తొలగింపవలయునను ఉద్యమము మొకటి ప్రారంభమయ్యెను. కాని కాసనముల ను సరించి ఈమహంతులే దేవాలయములను అధికారులును సర్వకర్తలుగను నుండుటచే వారి నాపదవినుండి తొలగించుట అక్రమమయ్యెను. సిక్కులు మహంతులపై గావించుచున్న దౌర్జన్యమును ఆమెలుయు మహంతుల హక్కులను సంగ్రహించుటయు అధికారుల బాధ్యత యయ్యెను. త్వరలో ఈ సిక్కుల సంఘటనను రాజకీయరూపము దాల్చెను. దౌర్జన్యముగావించిన సిక్కులు శిక్షింపబడగానే ఆందోళనపరులు సిక్కులను బ్రిటిషువారిపట్ల ద్వేషము సంపూర్ణముగ వ్యక్తించెందునట్లు పనిచేసిరి. వారు ఆందోళనపరులహయలకు లొబడిరి.

సిక్కుల సంఘటనను అశాంతికిని నిజముగ కారణము ను తొలగించిన, సర్దిక్కులు చక్రవర్తి సర్ మాల్వా మహాయోగిగారు తలచిరి. మతవిషయములందు ఎట్టి ప్రవర్తనము ఏర్పడకుండవలెను సిక్కులు కొందరున్నార దౌర్జన్యము తో పనిజరుగదు. ఒక చట్టమును రాయబడియుండు అవసరమయ్యెను. ఈ ఉద్దేశముతో గవర్నరుగారికి టెల్లరు లేగారు చేరిరి. కొన్ని మిశ్రములతో సిక్కుల దేవాలయములపై అధికారము సిక్కుసంఘమునందే పూర్వార్థపరాణములకే ఇవ్వబడినది. మహంతులు అక్రమ ప్రవర్తనలను వారి స్వాధీనమునందున్న దేవాలయముల విషయమై ప్రత్యేకముగ కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. ఇంతటితో దౌర్జన్యమునకు ఆనేకమునకు ఎడమలేని విధముగ పరిష్కరించువారిని చెప్పవచ్చును. ఇంతవరకు దౌర్జన్యమునన్నిటి నొందినవారు, ఇకను దౌర్జన్యమునకు పూనుకొనమున వాగ్దాన మిచ్చినవారిని వరలుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు. సానుభూతితో ఈసమస్యను పరిష్కరింప బూతుకొని గొప్ప రాజ్య తేజత్ర ప్రావీణితుల ప్రకటించిన సర్ మాల్వా మహాయోగిగారిని అభినందించుచున్నాము. సిక్కులలో దూరదృష్టి గలవారు కూడ సర్ మహాయోగిగారితో కలసి ఈట్లు చేయుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రిటిషువారు భారతీయులు అన్యోన్యముగ కల పనిచేసిన గొప్పలాభములు ఏర్పడు ననుటకు ఇదియొక నిదర్శనము.

### జపానుపోటీ ఉపద్రవము

లాంక్ మైన్ దిగుమతులకుంట జపాను దిగుమతులు

నాణ్యవంతు లభికముగ నున్నవి

వాడియాగారి టైటు మెంటు

బొంబాయి, ఆగస్టు 28:-1925-వ సంవత్సరములో లాంక్ మైన్లనుండి భారతదేశమున దిగుమతియగుచున్న బట్టల సరకు కంటే జపానునుండి దిగుమతియగుచున్న సరకునాల్గులేట్లు అధికముగ నున్నదని నివర్తనపుర్వకమున నెక్కలను రాజప్రతినిధియెదుట బెట్టిరినవి ఎన్. ఎన్. వాడియాగారి పత్రికానితేఖరితో ద్వీరి. ఇది యిండియాకేంద్ర ఉపద్రవకరమైన లాంక్ మైన్లకు నంగీ ఉపద్రవకరమైనది. కాబట్టి మాంచెట్టరు లాంక్ మైన్లలో ట్యాటుచలన యీ ఉపద్రవమునుండి భారతదేశమును దప్పించుటకు వాడియాగారు ప్రయత్నించెదరు. ఎక్కిజు పన్ను రద్దుచేసినయెడల తగ్గించినతీరుమును అభివృద్ధిజేయవలసినదని కార్మికులు రాజప్రతినిధికి విన్నవించుటచే ఎక్కిజుపన్ను ప్రభుత్వము రద్దుచేయకుండుటకు వంగచోకినదని వాడియాగారు విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

### రాజప్రతినిధిసంఘము

సిన్హ, ఆగస్టు 28:-సర్ హాబీబుల్లా గారికిబహుళ సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారిని నియమించినట్లు గజెటులో ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె.)

సిన్హావార్తలు

సర్ ఫ్రెడెరిక్ టైలుగారు భారతసాసనసభలో సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

విక్టోరియా మిమోరియలుకు శ్రీ శ్రీ గ్వాలియరు మహారాజుగారికి బహుళ సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు (అధికారి) ధర్మార్థగా నియోజింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

## శ్రీ కృష్ణా వ తార తత్త్వ ము

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా సులభముగ వ్రాసినరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగినట్లు అందందు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పారాయణమున కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవరకు పొందుపఱుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయబడి యీ ప్రయత్నము. భక్తికర్మమార్గజ్ఞానమార్గముల డెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేచరిత్రమును జదివిన సమూలము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతాదామణము లిందుండవు. ఇట్టి యీ త్రమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 320 పుటలకు దక్కుపగాకయుండ వైండుచేయించి మూడురెలలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా వంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి పేరులు పోషకుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు దక్కువగాదు. 1-0-0 అద్యాప్యతో జండాదారుల తమ సమృద్ధిని డెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంగ్రదేశీయులను సజ్జనులు నాచేతజేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంధ్రశ్రీమద్రామాయణము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రు 12-0-0. 2208

వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జనమంచి కేషాదేశర్క, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.



## "SMILE" సోల్ "వన్ దన్"

ఈ దివ్యవర్ణము శ్రీ పుష్ప జాతులకు సంభవించు శరీర బహిష్కరణ, శుక్ర క్షయము, నపుంసత్వము, వ్యవస్థాపనము, అతీత శ్రమి సంభోగము వగైరాలన్ని కలిగి చిత్తైక్య వ్యాధి చిత్తానుభవ నిర్మలతను నివారణ.

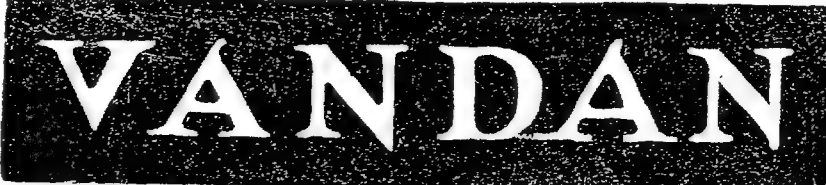
ఇందులో (బిటివ్ ఫార్మ్యూలొజీ) ఔషధ గ్రంథములన్ని బయలుపడిన మిక్కిలి సుకీమార ముఖ్యమైన బహుకౌమరముల ముఖ్యుని సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడి యున్నది. జట్టిపుటచే ముద్రియైన యీ "వందన్" అను సిద్ధాంతము, నవీనరసవాద వైద్యచికిత్సాస్త్రము (Therapeutics) ల విషయచర్యలతో బయలుపడిన నరములకు బలవర్ధకము కలిగించు టానిక్సులలో మిక్కిలి శ్రేష్టమైనదని నిరూపించబడినది.

సంపత్ 30 మాత్రలు గల పెట్టె 1-కి ధర రు 2-0-0,

వారో బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-0-0. ప్యాకింగు తపాల ఖర్చులు చేరు.

అతిబలహీనతగా నున్న

పుడు "వారో" అనునది ప్రాతగా యుపయోగించబడవలెను.



ఇది లాండ్ మెంట్ పనిచేయునట్లు దొంగిలి:-

మదరాసు రాజధాని సోల్ ఎజెంట్లు అయిన

దాదా అండు కో., టెమిస్టే. ఎన్. ప్లస్ వేడ్, మదరాసు.



నందూరి వెంకటసుబ్బారావు  
బి. ఏ. గారి

# యెంకి పాటలు

విద్యాభిరుచిత శ్రవణగనినవి. సత్రికారాజములచేత ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. సర్వజనాదరణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.  
ఫెదర్బెట్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు 1-0-0.  
కొద్దికాపీలే ప్రచురించబడుచున్నవి. వెంటనే ఆర్డరును పంపగోరవము.  
జి. ఎస్. శాస్త్రి అండు కంపెనీ, బుక్ సిల్లర్స్ పబ్లిషర్స్ కమిషన్ ఏజంట్లు, తపాలుపేటై నెం 110 మద్రాస్.

## ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము పితాపురము

—: క్రొత్తగ వెలువడిన నవలలు —: బ్రాంచి 279 లింగి శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

విశ్వప్రయత్నము రు 1-8-0, భారతీ భాస్కరము రు 1-8-0.

ఈ రెండునవలు పాప్యూలర్ చందాదారులకు 2 మాత్రమే. ఇంకను అనేకములగు చారిత్రక, సాంఘిక, ఆపరాధ పరిశోధక నవలులకు. నలయువారికి క్యాటలాగు పంపుదుము. [వ్రాయవలెను.

గోర 1926 ఇంబర్ మీడియేట్ లెక్చర్స్ బుక్ రు. 1-8-0

N. ఈ గ్రంథనిలయము కాకినాడనుండి స్థిరముగా పితాపురము మార్చినామగనుక జాబులు పితాపురమునకే

## దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు జీవితము

ఇయ్యది శ్రీకోన వేంకటరాయ శర్మగారిచే వ్రాయబడినది

దేశభక్త శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి పరిచయముగలిగి కరుగంటి సీతారామయ్య ఎం. ఏ; టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు మున్నగువారిచే ప్రశంసింపబడి వెలువడినది. ఇందు చిత్రరంజనుని దేశభిమానము కార్యక్రమ, దాతృత్వవిధి సర్దుబాటులెల్ల విపులముగ వర్ణింపబడినవి. వెల 0-12-0  
మాసిలయమునకు చందాదారులుగ జేసినవారికి. 0-8-0 గ్రంథాలయములకు 0-6-0

చిరునామా:— సుబోధిని గ్రంథనిలయము (తెనాలి. గుంటూరుజిల్లా)

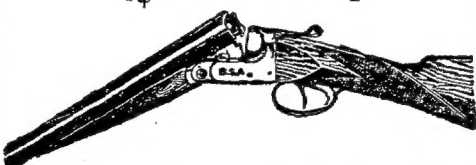
బంటినాశముతోటా తుపాకి. స ప్రసిద్ధిమగ  
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.



ధ ర లు  
సరసము.

క్యాటలాగు  
ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు  
ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యొక్కవవి.  
[స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.]



నాశము ౩౨, ౩౪, ౩౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకోగలిగినవికూడ దొరకును. (8068)  
యన్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

## NAPIER PAINTS.

FACTORIES IN LONDON AND CALCUTTA.

రంగులు:—ఈ కాలమునకు ముఖ్యవశ్యకమైనవి.

2251

‘నేపియర్స్ ప్రజలు రంగులవిషయమై ప్రస్తావనలో నేపియర్స్ రంగులు వాడుకలో నున్నవి:—  
వీల ననే (1) రంగులలో శ్రేష్ఠమైన గుణము కలది. (2) ధర సరసము.

నేపియర్స్:— తెల్లరంగు:—ఇది రంగులు వాడునట్టివారికి బాగుగ తెలిసిన విషయము. [ద్రోక్కము.

నేపియర్స్, ఆకుపచ్చరంగు:—అద్వితీయమైనది. నేపియర్స్, ఎర్రరంగు:— మిగత రంగులకంటెని అంగుళ తక్షణము దీనిని పరిక్షించి తృప్తిపర్చుకొని యిరత రంగులకు ప్రయత్నములు మానడ.

వివరములకు:—ధరల పట్టిలకున్న మాదిర్లకున్న ఈ క్రిందివారికి వ్రాయడ.

నేపియర్స్: పాక్టరీలు లండను } అప్పారావు అండ్ కో., సోల్ ఏజంట్లు  
లోను, కలకత్తాలోను గలవు. } (హెడ్ ఆఫీసు) మునిసిపల్ కౌన్సిలు వీధి, కాకినాడ.

\*\*\*\*\* గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నరసము!!

రాజేశ్వరి



బొర క్కునబ్బు

చర్మవ్యాధులకు

వజ్రాయుధము

మైనపువత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని ఫలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ.

## భారత శాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

ప్రభుత్వ సమాధానము

పిమ్మట సర్ అలెగ్జాండరు మడిమనుగారు సమాధాన మిచ్చుచు బిల్లునందు మూడు విషయములున్నవనిరి. సంశయ నివారణమొకటి, రెండవది ప్రస్తుత మధికారములేని న్యాయ స్థానముల కధికారమొసంగుట. మూడవది శిక్ష యారుమాసము లకు మించకుండ నిర్ణయించుట. బిల్లుపైచేసిన యాక్షేపణలు చాల యన్యాయములేనవి. వీలన బిల్లు తయారుచేసినవా రధికార నిరసనమును నిర్వచించకుండ తయారుచేయలేదు గనుక యిట్లాక్షేపించుట న్యాయము కాదనిరి. కాని నిరసనాపద నిర్వచనము సభ కిష్టములేనిచో దానిం దీసివేయుట కంగీరింతును. (పార్లమెంట్) కాని యభయంకరుగారు న్యాయాధికారులపైజేసిన నిందలు చాల యన్యాయమనిరి. బాగుగా తమ పనిని నిర్వహించుచుండిన తనదేశీయులపైననే యభయంకరుగారిట్టి నిందలు మోపినిరి.

దేశీయ సభ్యుడు (సర్ మడిమనుగారు) పండిత మోతీలాలు రంగస్వామిఅయ్యంగారు యన్. సి. కెల్కార్డు గ్రాహము టాంకిన్నను సర్ శివస్వామిఅయ్యరు గులాంబారి సర్ హెన్రీ స్టీవెన్సును రంగచారియారు నియోగి దుమేషియా డా॥ గారు యన్. సి. ఘోష హస్యానాలీగారు గల యుపసభ్యులను కుంచుటకు 82 అనుకూలురు రి వ్యతిరేకులు నగుటచే ప్రతిపాదన మామోదించబడెను.

ఆమోదకుల పేరు:—సర్ అలెగ్జాండ మడిమను, గ్రాహము, టాంకిన్నను, వెబ్బు, స్టెమింగు, కృష్ణస్వామిఅయ్యరు, రాజానారాయణ, సర్ ఛార్లెసు యిన్నీసు, సర్ జేసెలు జే కెట్టు, సర్ బి. యన్. మిక్ర, ఛామగ్ని కాన్సేపు, ఎల్. కె. కచందా, బర్దను, లాయిసు, హరచంద్రప్రదాసు, పునొత్తము దాసు తామరదాసు, శ్రేష్ఠి, విజయరాఘవాచారియగు, మణ్సుఖంబెట్టి, రంగచారి, రామచంద్రరావు, జిలానీ, పి.రావు, సయ్యదు ముర్రాజాసాహెబు, సర్ హెన్రీ స్టీవెన్సు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, సర్ డెలీ లిండ్సే, జమ్నాదాసుమెహతా, సర్ చిమనలాలు నెటల్వాడు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, రెడ్డి, అక్రాని హుస్సేను, కాశీంజలీ, కె. యన్. రాయి, రాయి కర్పరు, డబ్లియు. కారీ, కర్పలు క్రాఫర్డు, కె. సి. నియోగి, దుమేషియా, గార్డిను, హుస్సేనుజలీ సర్దారులలాలు, స్పైగు కాక్సు, కమూరీభాయి లల్లాభాయి, గోస్వామి, హీరాసింగు, అజుఖాను, లాంగ్లీ, గులాంసింగు, గులాంబారి, కె. యల్. బేహారు, మిక్ర, షామలాలు నెహ్రూ, సర్ శివస్వామి అయ్యరు, మెక్ఖయిలు, మహమూద్ యాకుబు, అబ్దులు కాశిం యాష్వర్లు, చార్లెర్సు, యన్. సి. ఘోష, వాజాపాయి, రాయి, క్లా, సీత్ గోవిందదాసు, భోరు, సింగ, మెగైరు, గంగానందసింహా, సయ్యదుమహమూద్ యిస్మయిల్, సర్ఫరాజహుస్సేనుఖాను, అంబికాప్రసాద్సింహా, యన్. యన్. సింగ, అబ్దులు కియాము, కార్డను, డెనీసుజే, గయా ప్రసాదు సింహాగార్లు.

వ్యతిరేకులు:— అభయంకరు, ఆనీ, లాలాదునీచందు, అమరనాథ దత్తు, లాభేరీ, కెల్కార్డు, సయ్యదులఖాను, సి. యన్. రంగయ్యగార్లు.

మాతృత్వసహాయపు బిల్లు

అధికార నిరసనపుబిల్లు ముగిసినపిమ్మట నిన్న కొంతచర్చించి వదలివేసిన జోషీగారిబిల్లు చర్చకు లేవబడెను. సంయుక్త వర్తకసంఘ ప్రతినిధియగు ఛార్లెర్సుగారు జోషీగారిబిల్లు చాల యపాయకరమును, వ్యయకరమునని యాక్షేపించిరి. జోషీగారు లెక్క జూపినట్లు నూటికి పదిమందిగాక 20 మంది సంవత్సరము నకు విరాళసహాయమునందుచున్నారనిరి. అప్పుడు నూటి కయి కుంచుకున కూలిపెచ్చును. వర్తకము దుర్లభయందున్న యీసమయమున నిట్లు కూలిపెచ్చించుట చాల యపాయకరము. ఈ విషయమై శాసనప్రయత్నము గావించుటకుముందు జోషీగారు బాగుగా తన యభిప్రాయములను ప్రసర్తిమర్చించుకొని రావలయును. ఈబిల్లు నామోదించకూడదనిరి.

క్లాగారు బిల్లు నాక్షేపించుచు దీనినూత్రము నంగీకరించి నను, యుపసభ్యులు నుంచినను, ఇదివఱకు యజమాను లిచ్చుచున్న విరాళముల పద్ధతిని మానుకొనుయవస్థ కలుగవచ్చుననిరి. జాలాషీగారు దేశముగు యుపన్యాసమున సమాధానమిచ్చుచు నిట్లనిరి. “బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యముల యొడ నంగీకారమును ప్రభుత్వము, తదితర సభ్యులుకూడ నూచించిరి. కొండంత సానుభూతి కన్న గోరంత పనికావలెనని కోరుచున్నాను. వాషింగ్టను సమావేశము కూచల ననుసరించుటే యుద్దేశ్యముకాదు. అందలి నుంచిన మూత్రమే యిచ్చటనుంచిలిసి. తెల్లలకు సంసారి కముగా కావలసినది విశ్రాంతి. అయ్యది బిల్లులన గలుగును. డా॥ చార్లెసుగారి నిశ్చయమును బరికింపుడు. బొంబాయి

యం వొక గదిలో నాగ్గరు స్త్రీలుండిరి. అందు మువ్వలరు ప్రవేశించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. వారికి ధనసహాయ మొసగి నవో సంతకంబై భూఖ్యముగ నుండెడివారు. ఇతఁ డేను నూ చించినదాని కగు వ్యయము పరిశ్రమయే ధరింపవలయును. కొన్నియంత్రములందు స్త్రీలు లేరుకాన వాటి నీ నిధినుండి తప్పింప గోరుట వ్యాయముకాదు. ఏలన పరిశ్రమంతయు నొక్కటిగను, కార్మికులందఱు నొక్కటిగను గ్రహింపవలయును. ఏపరిశ్రమ యందు లేకుండిన దానిని వదలవలెనే కాని, కొన్నియంత్రములను విడచుట వ్యాయము కాదు. నా బిల్లు నందు లోపములన్నచో నుపసంఘము సవరించును. కార్మికుల ముజరాచట్టమును బరికింపుడు. ప్రభుత్వముచే తేబడిన బిల్లే యయినను యజమానుల బాధ్యతలను నిర్దేశించునట్టి యంత్రములు పూర్తిగా తీసివేయబడెను. కావున నా ప్రతిపాదన సంగీకరింపుడు."

బి. యక. మిత్రగారు సమాధానమిచ్చుచు, జోషీగారు సభ్యులను బుజువుచేసి తమవాదమునకు బలము కలిగించలేక పోయినందు, ప్రవేశించిన స్త్రీలందు నూటికి 91మంది పనికిరాకుండట జోషీగారు గమనింపవలయుననియు, నీబిల్లు సంగీకరించుటవలన యజమానులు కూలినిదగ్గించుట, స్త్రీలను పనినుండి తీసివేయుట మొదలగు విక్రములు కలుగవచ్చుననిరి. మధ్యపాన నిషేధముకొరకు కాసనమెట్లు నిష్ప్రయోజనమో అటులే నిదియు నిష్ప్రయోజకర మనిరి.

తుదకు తీర్మానము సమ్యక్తమనబడి 51 అనుకూలరు 47 వ్యతిరేకులు నగుటచే తీర్మాన మిడిపోయెను.

#### గౌరుగారి బిల్లులు

పిమ్మట డా॥ గౌరుగారు 1872 సం॥ లోని ప్రత్యేక వివాహచట్టమును సవరించుబిల్లు నుపసంఘమున కుంచగోరుచు ప్రతిపాదించిరి. ఉపసంఘముందు మడ్డిచును, శివస్వామిఅయ్యరు, జిన్నా, లిండ్సే, హరవిలాస్సాల్వా, గౌరుగార్లుందురు. బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్య మేమనగా ప్రస్తుత మున్న ధర్మములందు 18 మొదలు 21 సం॥ ల లోపుగానున్న స్త్రీలను వివాహము చేసుకొనుటకు పిలువలేకుండిన దానిని సవరించుటకు గోరుచున్నదని గౌరుగారు నిరి. (మడ్డిచునుగారు లేరు). దీని కభ్యంతరము హెచ్చుగా చాందగులయొద్దనుండి వచ్చుచున్న దనిరి. మెజారిటీ వయస్సును నిర్ణయించుచట్టము మారినది కాన యిదికూడ మాట దగుననిరి. తండ్రికిని కుమారునికి గల సంబంధపు హక్కులను గమనించినప్పుడు, తల్లికి కొడుకునకు గల సంబంధపు హక్కు

లనుగూడ మఱచిపోగూడవల సభవారిని గౌరుగారు హెచ్చరించిరి.

యమ్, కె. ఆచారిగారు తీవ్రముగ నుపన్యాసమున సభాకాల మిట్లు పాడుచేయవలవనియు, నిట్టి యనవసరపు బిల్లులను దెచ్చుటకంటె ప్రాముఖ్య విషయములను జగ్గుకు దెచ్చుటకు గౌరుగారిని ప్రార్థించుచున్నా ననిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు మాట్లాడుచు, 21 సం॥ లుంచుటచే సభవారు బుద్ధిగ ప్రవర్తించినందు, ప్రజలు చిన్నవయస్సులందే వివాహములను నిశ్చయించుకొనుటకు ప్రోత్సహముచేయుటనుచితమనియు తాను బిల్లునకు వ్యతిరేకుడనియు, దాని నుపసంఘమునకే యుంచుచో నట్టి సంఘమునుండి తనపేరును దీసివేయుటకును గోరిరి. ఏలన తన్నుడుగకుండ పేరును తేర్చిరని నుడిచిరి.

ఆసీగారు మాట్లాడుచు బిల్లుయొక్క మఖోద్దేశ్యము 21 సం॥ ల నుండి స్వతంత్రముగ వివాహము జేసికొను వయస్సు 18 సం॥ లకు మార్పుట కూహించుచున్నది. కాని హిందూమతసారప్రదాయము తల్లిదండ్రుల యంగీకారముసారముగా వివాహముచేసికొనుట సంగీకరించినది. ఈబిల్లుపై ఆభిప్రాయమును తల్లిదండ్రుల యనుమతి నుల్లంఘించుటను ప్రేరేపించినది.

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు తన ప్రభుమోహనమున దాని నాక్షేపించిరి. ఆసీగారు నూచించినపత్రముపై నాక్షేపించుటలేదు. ఏలన డేను సంఘసంస్కర్తనే, కాని యిట్టి సంస్కరణములను నాచేతనే సంతకం కీసభలందుంచును. కాని డేను 21 సం॥లకే చింతించుచున్నాను. నేనేయగుచో 24 సం॥లకు మార్చెదను. ఏమన వివాహములు చాల బాధ్యతగలవి. కొన్ని ప్రత్యేకోదాహరణము లుండవచ్చును, కాని తల్లిదండ్రుల లంతయసమంజసముగ నుండురని యూహింపగూడదు. నాయొద్ద కెవరైన సలహాకు వచ్చుచోవారిని ఈలోపుగ పరస్పరప్రేమ లభివృద్ధి పఱచుకొనుచు 21 సం॥ లు వచ్చు వఱకు నేచియుండుటకు సలహా నిత్తుననిరి. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు దీనివలన యువకు లపాయములకు లోనగుదురని యాక్షేపించిరి. మాల్వీ మహమద్ యాకుబుగారు కూడ తీర్మానము నాక్షేపించిరి.

నియోగిగారు మాట్లాడుచు సంస్కర్తలగు బ్రహ్మసామాజికులైనను గౌరుగారి బిల్లు సంగీకరింపలేదు ఇప్పుడున్న కాసనముగూడ విరుద్ధముగ లేదు.

పిమ్మట గౌరుగారు సమాధానమిచ్చుటకు లేవగా తీర్మానము నుపసంఘరించుకొనుడని డేకులు వినబడెను. కాని దాని నోడించవలసినదేగాని యుపసంఘరించుకొనననిరి. సభవారి నేవయస్సు నిర్ణయింపగోరలేదు. కాని లోకజ్ఞానము ననుసరించి చేయవలెను. నేటిచర్చవలన సభవారిలో నెంతవఱు కామర్యాద కలదో బయల్పడుచున్నది.

ఈసవరణవలన సంతకములు లేనివారికి పిలుకలుగడేయుట కుద్దేశింపబడినదే కాని మతేమియులేదు. బర్మాప్రభుత్వము చేసిన మాటునూచనలైనను గమనింపగోరుచున్నాననిరి.

ప్రభుత్వ సుతరపున మడ్డిచునుగారు, మాట్లాడుచు దీనివలన సంఘమునకుండునవో దానియందలి నూత్రములకు ప్రభుత్వము బద్ధులు కారనిరి.

గౌరుగారి ప్రతిపాదన మోడిపోయెను.

పిమ్మట యా॥ పిల్లలకు వంశజులకు వ్రాసియిచ్చుట కధికారమిచ్చు బిల్లును గౌరుగారు ప్రజాభిప్రాయమునకై ప్రవరింపగోరిరి. ఈ బిల్లు తమ యాస్తుల నిచ్చున పుడుహించువులధర్మమును సంపూర్ణముగ విశేషము చేయుటకైయున్నది. ఈబిల్లుయజమానికి తన యాస్తిపై సర్వాధికారముండిననే యాహక్కులుండును. సర్ చిమనులూలు నెటల్వాడు, దొరస్వామి అయ్యంగార్లుక్షేపించుచు నాబిల్లు భారతభ్యుదయకరముగాదనిరి.

టాంకిస్సుగారు ప్రభుత్వముతరపున నాక్షేపించుచు, వంశపారంపర్యముగావచ్చు హక్కును బిల్లు తీసివేయననిరి.

డా. గౌరుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిది యభిప్రాయము లనుమాత్రమే గోరుచున్న తీర్మానమనిరి. అట్టిబిల్లులకు ప్రచార మొనర్చి సభవారు ప్రజలను తప్పుమార్గములను నడుపగూడక నిసెటల్వాడుగారు నుడిచిరి. గౌరుగారి ప్రతిపాదనము నిరాకరింపబడెను. సభ సోమవారమువఱు కాపు జేయబడెను. (ఆప్రె)

#### కృష్ణా నందాన బ్బు

దీనిని వాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలు లేకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుండు వెండ్రుకలను తక్షణమే తీసివేయును. 3 బిల్లులుగలపెట్టె 1కి రూ 1-4-0 యేజంట్లు కావలెను.

నుందరం అండ్ కో

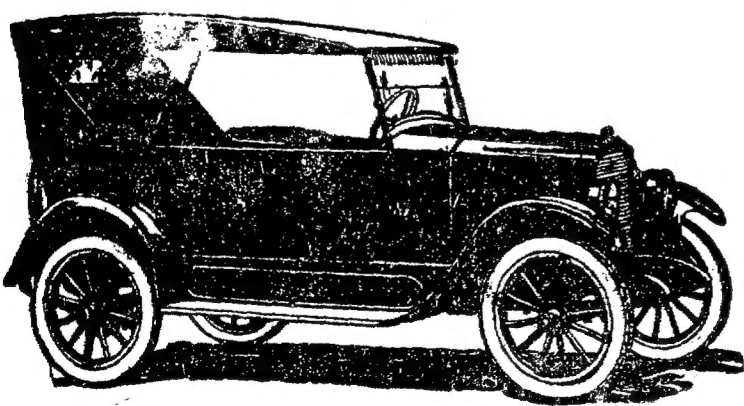
5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, వార్కుటపుక్ మద్రాసు.

## మ. ఖ్య వై న ప్రకటన

కొత్త మాదిరి

రగ్ బి

టూరింగుకారు



పెద్ద ఎంజినుతోను,  
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్తోను  
అమర్చబడినది.

తగ్గించబడిన

ధర రు 2990

( ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు )

ధరయందు తగ్గుదల కొంతకాలమువరకు మాత్రమే

విజయం:

నెస్సర్ ఆండ్ కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.



### చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసతి ఆగస్టు నెల 29-న తేది శనివారము

#### 1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

#### 2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	18 0 0
పెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	13 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

#### 3. నూనెవస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి	61 0 0	63 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0	59 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185	మి.కా.నూ.నె 180 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	118 0 0	120 0 0

#### 4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45,50	
కాళహస్తపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

#### 5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చదరం ,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు ,,	32 0 0	50 0 0

#### 6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు	71 0 0	74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 9 8
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా ,,	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌండ్ గలవి	31 6 0	31 10 0

#### 7. దూది

బోండావెట్టుబారవ 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

#### 8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	9 8 0	
నడ్డాక్ నెం 24½	9 12 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 0	
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 4 0	
నెం 12½ అలెస్సు	7 2 0	
నెం 12½ కోయిల్ పట్టి	7 8 0	
నెం 22½ రంగవిలాస	9 8 0	
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు	7 4 0	

### వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవకూర్పు- నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి. ఈ గ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును తెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము నెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము

2179

యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్,  
రాజమండ్రి.

## మీకు యిష్టముగల భోజనపదార్థములను తినుటకై ఆజీర్ణ వ్యాధిని దగ్గర చేరనీయకుడు

మీకు యిష్టముగల భోజనపదార్థములను భుజించి, చక్కగా అనందింపుడు. అయితే భోజనమైన తరువాత ఆజీర్ణ వ్యాధి లేక యితర ఉదరసంబంధమైన వ్యాధ్యులచే బాధపడకుండునట్లు జాగ్రత్తపడుడు. బైసురేటెడ్, మెగ్నీషియా, Bisurated Magnesia వాడిన, అదిపులుపును పారదోలి, మరియు రాసీయక ఆటంకపరచి ఆజీర్ణవ్యాధిని తగ్గించుకుందురను. జీర్ణశక్తిని గలిగించు అవయవములు స్వాభావికముగా తమపనులు నిర్వహించునట్లు చేసి, లోపలి భాగములకు సహాయ మొనర్చును. ప్రతివోటును వైద్యులచే సిఫార్సుచేయబడి అనేక గొప్పవైద్యశాలలో వాడబడుచున్నది. "బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా" Bisurated Magnesia ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని త్వరితముగాను, భద్రముగాను కుదుర్చునట్టి దివ్యవ్యధము. 5

# 'BISURATED' MAGNESIA

మార్కముగాను, టిక్కెటుగాను దొరకును.

ప్రతి ఔషధదుకాణమునందును, స్టోరునందును దొరకును.

వర్తక **BISMAG** గుర్తు,

2192

మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గుర్తును గమనించుడు.

మొదటనే భద్రముగా నుండుడు

### మలేరియా (Malaria)

జ్వరములను దగ్గఱకు చేర్చువద్దు.

### ఇసనోవెలిని (Esanofele)

వాడుటచే ఈవ్యాధిని సులభముగా ఆటంకపరచ వచ్చును.

ఇది మలేరియాకు అద్వితీయమైనది, మరియు రాసీయక ఆటంకపరచును. ఆటంకపరచుటకు ఉదయము సాయంకాలములందు ఒకమాత్రము వాడిన చాలును. బిడ్డలకు ద్రవరూపముగానున్న ఇసనోఫెలిను వాడుడు.

ఔషధదుకాణములకు వ్రాయుడు లేక ఈదిగువ మీసమునకు వ్రాయుడు.

ఇచ్చే ప్రకారమే ఉండుదానిని చూచి మోసపోకుడు.

Messrs Gorio Ltd, P. B. No. 159, Bombay.

## లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

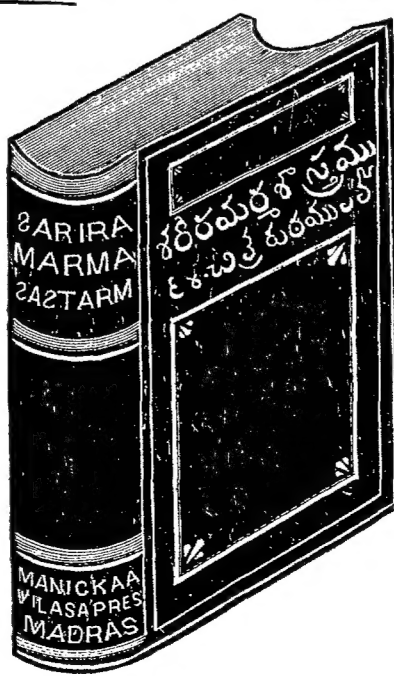
594

విజ్ఞాపన



మహాభాగా 25 పౌండ్ల నుండి స్వేచ్ఛ లోకమేన చేయుచుండునట్లు తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి పౌండ్లము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీస్, మలయానేటి, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా, ముసలివారు, వారు పీఠనసేబ సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశీతలులు, సకలజ్వరములు, మాంధ్యము, శీతవాతము, ప్రకృతిలయిండ్లు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేమలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (శ్వాసకాసము, పల్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్వాణుంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుసానప్రక్రియలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాప్రక్రియలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్డ నెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్డ రు. 2-18-0. 25 బుడ్డ రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.



నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలెనని దీర కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే  
**శరీరమర్మశాస్త్రము**

ఆంధ్రభాషయందంత పూర్ణమైన రహస్య శాస్త్రము ఇంతవరకు ఎవరివలనను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. ఇందులో శ్రీ, పురుష లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యుపయోగములను, మొగ, అడ, శిశుత్వ శ్రీ వివరమును, శ్రీ పురుషులకు కలుగువ్యాధులను, వాటిని పోగొట్టు చికిత్సలను, మహర్షులు మర్యముగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార సుఖరహస్యములును బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహమైనవారికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను.  
వీ. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.

64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0  
ఎం. ఎస్. నరస్యతి అందు కంపెనీ.  
నెం. 9 ఆరుముగంపేడి, సామకూరుపేట, పోస్టు మదరాస్.

# అమృత తారాంజనము

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.  
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

బాలభారతి గ్రంథనిలయము, చాగల్ మఱ్ఱి (కర్నూల్ జిల్లా) దత్తమండలము  
స్థాపితము) భాషాద్వారణ! ముఖ్యోద్దేశ్యము!! పరిశ్రమపోషణ!!! (1923

ఇందు ప్రతిరెండుమాసములకు మత, సాంఘిక, దేశీయ, పౌరాణిక అపరాధపరిశోధక, నవలలు, రసవంతములగు నాటకములు, శ్రేష్ఠతములగు పద్యకావ్యములున్నవి వ్రాసినవారు ప్రకటింతుము.  
చందాదార్లగా చేరగోరువారు ప్రవేశమును రు 0-8-0 చెల్లించి రక్షింపబడవలెను. ప్రతి రెండుమాసములకు వెలువడు గ్రంథము తప్పక తీసుకొనవలయును. ఇతరులకు చందాదారులకు వెల క్రింది యివ్వబడును. ముందు వెలువడిన గ్రంథములు కొన నక్కరలేదు. వలయునన్నచో తగ్గింపువెలకు వాటినిమాత్రా పంపబడును. చిరునామా మారినవెంటనే మాకు తెలుపవలయును.

ఇందు వెలువడిన గ్రంథములు - ప్రథమరత్నము  
సువర్ణ కేసరీ కృష్ణ నేన (సాంఘిక నవల) తృతీయరత్నము  
మనోరమా విజయము (చరిత్రాత్మక నాటకము) మెలువడిన అనుబంధములు  
ప్రథమ కుసుమము  
గండికోట (గీతము)

అంధ్రభాషయందు యక్షరక్షానకుల ప్రతిభానపుడును చదువరిన యద్భుతకథ. సువర్ణ కేసరీకి చంపకమాలయును, కృష్ణ నేనునకై చంద్రమల్లుడును, పన్నెడి వుపాయములును, పడేపాట్లును. సవర్ణించెడి సాహసకార్యములును, తుట్టుతుదకు సుశ్రేణురీ కృష్ణ నేనుల సమాగమమును, సాంతముగా చదివిన వారల హృదయ ముప్పొంగి మేను పులకరించి ఆనందభావముల విడువకమానరు. సందర్భానుసారముగా పెక్కు సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడినవి చెయ్యెల! చదువ మొకటిదే అంగీకరించువరకు విడువకు మనుషువుడు. వెల:- చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0. పోస్టేజీ వేరు.

ద్వితీయరత్నము  
కలియుగ దర్పణము (నాటకము) కలిపాత: రసము! శిలవిదారచండకాసనము!!  
సృష్టివాహములు - అతిశాల్య వివాహములు - కలియుగానగ్రములనియు-యవజన కంటకములనియు ప్రదర్శించుటకు "కలియుగ దర్పణమే"! దర్పణము. బాలవిభుతంతువగు సుమతి దుఃఖమును చదివిన వెంటనే రాతిగుండె యైనను కరగక మానదు. ఇంద్రుని పద్యములు రసవంతములు. మోహపారిధిని మునింగిన జనార్ధనుడు-ముక్తిమార్గమును చూపును. వ్యభిచారి-విరాగియగును. నీతిబాహ్యుడు-నీతిబోధకుడగును. ఇట్టి దుండగీడులకు-సమైక్య జేటు. దుష్టయవ్వన విద్యాగలగు-వివేకభోధిని కేశ్యావృత్తికి దావానలము- చెయ్యెల చదివించుచు హృదయము రంజిల్లును. వెల:- చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు రు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

చతుర్రత్నము మేవాడు పతనము (చరిత్రాత్మక నాటకము) సుప్రసిద్ధ కవి శేఖరుడుగు బాబు జీవితచరిత్రలలో రాయగారి వంగభాష రూపకానువాదము మాస్సిచే బోషించబడిన కరుణారసమును గోవింద సింహస్వామిచే వన్నె కెక్కిన మైత్రరసమును, మహాబత్ ఖానుని పట్టుదలయును చదివితే తీరవలయును. మొగత్ నేనాధిపతియగు హిదాయత్ ఖానుని విరికి చేష్టలు చదువ పాఠకుల కదుపుబ్బు నవ్వించును (సత్యవతి సమ రోత్సాహమును చదువునపుడు ఎట్టి పిరికివానికైనను మైత్రరసము పొంగును. హృద్యములగు-పద్యములు అమృతోపమాలగు యములు సాహిత్యభూషిత గద్యములు ప్రదర్శనానుమాలము. అనువాదముల శ్రీ పాలపర్తి సూర్యనారాయణగారు సుప్రసిద్ధ హిందీ వంగభాష వికారదులగు శ్రీ జంధ్యాల శివన్నకాస్త్రిగారిచే పీఠిక వ్రాయబడినది. చందాదారులకు కాలికోచెందు రు 1-0-0 యితరులకు సాదా ప్రతి రు 1-4-0

పంచరత్నము యం.రామసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠి, ప్రెసిడెంటు, బాలభారత గ్రంథనిలయము చాగల్ మఱ్ఱి, కర్నూల్ జిల్లా

మద్రాసు పెన్సల్లు  
ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.  
మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.  
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమున వ్రాయుడు:  
1964  
వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు.

## వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609) ఎం.గ్రే.వింగు